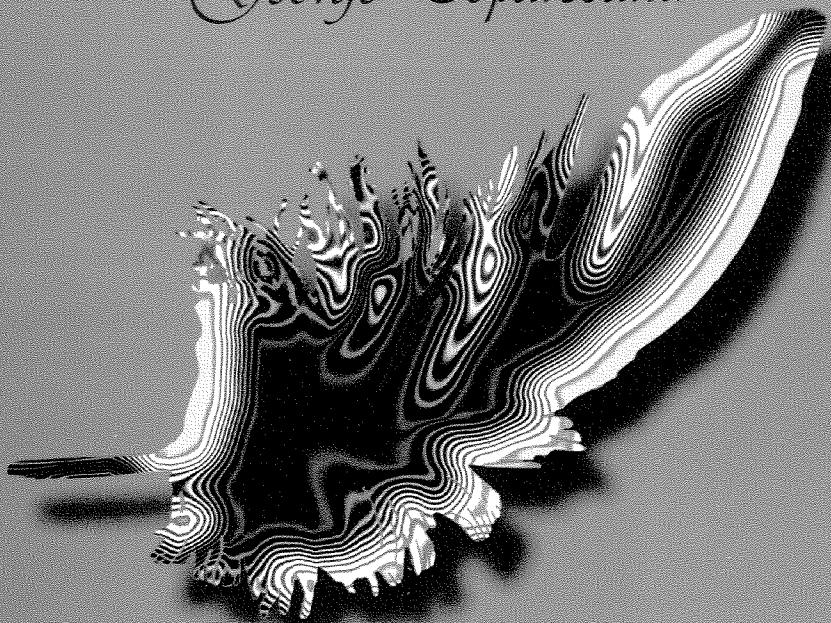

ISBN 973-8089-81-6

George Topârceanu • POEZII / POEMS

George Topârceanu

POEZII POEMS

LIMES

GEORGE TOPÂRCEANU

Editor: MIRCEA PETEAN

Coperta: Cristian CHESUȚ

Tehnoredactare: Dinu VIRGIL

POEME / POEMS

Traducere, studiu introductiv și note de /
Translation, introductory study and notes by

Cristina Tătaru

© Editura Limes, Cluj, 2002
Str. Snagov, 3/19
3400 Cluj-Napoca
Tel.: 0264/144109; 0723/194022
Email: edituralimes@yahoo.com

ISBN: 973-8089-81-6

Editura LIMES
Cluj-Napoca, 2002

In memoriam
Dan Duțescu
și / and
Leon Levițchi

STUDIU INTRODUCTIV

De tare multă vreme nu s-a mai scris despre Topârceanu...

Locul pe care i-l consfințește istoria literaturii, de *poet minor*, oarecum neoclasic, oarecum interbelic, oarecum umorist, însă căruia i se reproșează (mai mult sau mai puțin tacit) lipsa dimensiunii filosofice inerente marii poeziei și nesupunerea (paseistă !) la tiparele literare (simboliste și moderniste) ale epocii, nu-i face dreptate poetului. Fiindcă învățăm să recităm pe poeziile lui Topârceanu, îl punem la o parte de îndată ce ne sunt accesibili *marii poeți*; cu toate acestea, românul de rând e mai degrabă în stare să citeze din el decât din poetul național. Cu toate acestea, unii dintre noi, poate mai atenți decât alții, îl putem redescoperi cu uimire și în cealaltă extremă bio(grafică? logică?), poate cu aceeași intensitate a uimirii ca și în copilărie: Topârceanu este și un poet al negurii, aşa cum este unul al luminozității...

Spre a-l vedea pe poet într-o perspectivă mai obiectivă, ar trebui să adoptăm un alt ton decât cel al criticii literare interbelice, pe care l-am emulat în mod voit până acum, în spiritul poetului. Etichetarea de „cel mai mare dintre poeții mici din literatura română” a făcut, de-a lungul anilor, carieră în critica literară; probabil mai degrabă din cauza oximoronului și a paternității celebre, decât a gradului de obiectivitate pe care-l conține (dincolo, evident, de malitia aluziei la statura poetului). Se cuvine o rediscutare a acestui statut: să facem, dar, o ultimă concesie tonului criticii interbelice și să spunem că vom încerca punerea în paranteză a acestui clișeu, sub semnul unei „poetică a contrastului”. Topârceanu stă, credem, sub ochiul contemporanului, într-un triplu oximoron (postură care, poate, nu i-ar fi dispărtut nici lui însuși):
 1) al marginii centru (ori al centrului marginie);
 2) al umorului tragic (ori al tragicului temperat de umor), și
 3) al clasicului *sine die* (ori al actualității pentru noi a clasicului său).

AN INTRODUCTORY STUDY

It is a long time since Topârceanu hasn't been written about...

The place granted him in the history of literature, that of a lesser, somehow neoclassical, somehow humorous interwar poet, one who can be blamed (more or less tacitly) for the lack of philosophic dimension inherent of great poetry and for the (past-ridden!) insubordination to the literary fashions (both symbolistic and modernistic) of the epoch, does not do him justice. Because we learn how to recite on Topârceanu's poems, we set him aside as soon as the "great poets" are within our reach; however, the average Romanian is more likely to be able to quote from him than from the national poet, Eminescu. Yet, some of us, maybe the ones more attentive to nuances, can rediscover him with amazement at their other biographical or biological extreme, with the same intensity of surprise as in childhood: Topârceanu is a poet of gloom as much as one of light.

In order to place the poet in a more objective perspective, we ought to adopt a tone different from the one of interwar literary criticism, which we have intentionally admitted of so far, much in keeping with the poet's spirit of parody. For years running, the label of "the greatest among the little poets of Romanian literature" has made quite a career in literary criticism. This probably happened rather because of the oxymoron and of the prestige of the adagio's paternity (Călinescu), than because of the degree of objectivity and impartiality it contains. It also might be a malicious hint at the size of the poet. This status deserves to be reconsidered. So let us make a last concession to the tone of interwar literary criticism and say we shall try to put this cliché between brackets in the name of a "poetics of the contrast", as it were. In the eyes of a contemporary reader, Topârceanu stands, we believe, in the middle of a threefold oxymoron (a position Topârceanu himself might have enjoyed):
 1) the one we might describe as margin-centre (or centre-margin);
 2) the one of the tragic – the humorous (or the tragic tempered by humour);
 3) the one of ever-lasting classicism (as proved by our present-day interest in him).

1. Despre acei minunați poeți minori și literaturile lor marginale

Problema marginii și a centrului în istoria unei literaturi este una destul de actuală; într-un context, cel puțin, cel al teoriei polisistemic (Even-Zohar), este subliniată relația biunivocă, de condiționare reciprocă, a celor două extreme. Aserțiunea nu evită, însă, un anume manicheism, de altfel fatalmente inherent oricărei taxonomii.

„Marginalitate”, în cazul lui Topârceanu, ar putea însemna, astfel, fie un soi de provincialism asumat manifest de poet, prin refuzul Capitalei (cu toate implicațiile concrete sau abstracte ale acestui termen), ori acea mult reproșată „lipsă a dimensiunii filosofice”, cu care poetul este plasat iremediabil afară din ipotetica sferă a „aperturei” Eco-iene, refuzându-i se astfel o „centralitate” a importanței în istoria literaturii. În fine, „marginal” este un atribut al etichetării de tip Frye („minor” este termenul său) a „genului” comic (din care face parte, fatalmente, umorul); poetul este, astfel, iremediabil inclus în „genul minor” al poeziei „comice”, atributul răsfrângându-se și asupra lui.

1.1. Despre „refuzul” Capitalei

Acum un secol, ca și astăzi, noțiunea de capitală avea un sens mai larg decât referentul strict geografic București. Conotația de „centru cultural al unei țări” era, ca și astăzi, estompată de multiplele (socio-economico-politice) determinații trimijând la un sens mai larg, acela de loc geometric cu densitate maximă de influx din exterior și de emanație (*horribile dictu!*) înspre provincie a acestui influx, secund atât cronologic cât și denotativ.

Provincia ca „loc secund” a cărei utilitate era numai de furnizor (inclusiv de idei mai mult sau mai puțin exotice ale căror vectori fizici tindeau spre capitală fie ca să-și consolideze unicitatea ori să se uniformizeze în atocuprinzătorul creuzet) funcționa, totuși, mai mult ca o idee-poncif decât azi. Auto-voitele „exiluri”, susținute de patriotisme locale mai bine fundamentate în substanță (poate și datorită atunci mai recentei uniri), făceau din provincii centre încă ne-defocalizate, capabile de a genera *in situ* atitudini alternative viabile. Mult-hulitul Bogdan-Duică și Ibrăileanu, ca să nu cităm decât două

1. About those wonderful minor poets and their marginal literatures

The problem of the margin and the centre in the history of a literature is indeed actual enough; in one context at least, the one of polysystemic theory (Even-Zohar), the biunivocal relationship of reciprocal conditioning of the two extremes is underlined. Yet, the statement is not exempt of a certain amount of Manicheanism, which is in fact inherent to any attempt of taxonomy.

In Topârceanu's case, marginality could be read as a sort of provincialism voluntarily assumed by the poet through the rejection of the Capital (with all the concrete and abstract implications of the term), or the much-reproached "absence of the philosophic dimension" in his writings, by which the poet is irredeemably placed outside the hypothetic sphere of Eco's "aperture", and thus excluded from a "central position" in the history of literature. Finally, marginal is an attribute of Frye's labelling (his term being actually "minor") of the comic genre (to which humour fatally belongs); thus the poet is irreparably included in the "minor genre" of "comical poetry", the attribute being also reflected upon himself.

1.1. On the rejection of the capital

A century ago, just like today, the notion of "Capital" meant more than the strictly geographic referent, i.e. Bucharest. Its connotation of "cultural centre of a country" was, like today, blurred by manifold economic and political determinations suggesting a wider sense, that of the geometrical locus possessing the maximum density of influxes from the exterior and of emanations (*horribile dictu!*) of effluxes towards the province, the latter being both chronologically and denotationally subsequent.

The province as a secondary locus whose function was but that of a supplier (of more or less exotic and daring ideas whose physical vectors would naturally tend towards the Capital, either in order to consolidate their uniqueness, or to become levelled in that all-comprehending crucible) would, however, operate as a commonplace idea less than today. The self-willed "exiles", sustained by better-substantiated local patriotism (maybe also because the union was more recent at that time) would turn the provinces into as many still well focalised centres, capable of generating *in situ* viable alternative attitudes and actions. The much-abused Bogdan Duică, as well as Ibrăileanu, to

exemple de exegēti ai literaturii, cu pletora de scriitori grupei în jurul cătorva reviste și cineacluri literare de care capitala era obligată să țină seama, nu prevădeau nici pe departe actuala tendință de demonetizare (și demonizare) a provinciei care devine din ce în ce mai incapabilă să furnizeze modele astăzi, nu dintr-o opresiune directă, ci dintr-o migrare a personalităților generată, probabil, economic.

Topârceanu a refuzat capitala nu fiindcă ea l-ar fi refuzat pe el (cum susține Al. Sândulescu, de exemplu), ci fiindcă și-a putut (încă) permite luxul de a fi remarcat dintr-un spațiu de proprie electie, ales prin liber arbitru.

Altminteri, el aparține deopotrivă celor trei mari provincii istorice ale țării.

Părinții poetului, de origine ardeleană (tatăl din Topârcea, sat de lângă Ocna Sibiului; mama din Săliște) se întâlnesc și se căsătoresc la București, unde se naște și George Topârceanu, la 20 martie 1886; este al patrulea din cei cinci copii ai familiei, primii doi frați provenind dintr-o căsătorie anterioară a mamei. Datorită meseriei acesteia (maestră în țeserea covoarelor adusă din Ardeal cu familia de doctorul Carol Davila să predea la Azilul „Elena Doamna”), familia peregrinează prin întreg Regatul (Horezu, Armășești, din nou București unde poetul începe școala primară apoi Văleni), la ordinul Ministerului Agriculturii, Industriei, Comerțului și Domeniilor, spre a organiza noi și noi școli de țesut covoare. Tatăl poetului își abandonează meseria de cojocar și devine administrator și mecanic de războaie de țesut. George Topârceanu absolvă, astfel, ultimele trei clase ale școlii primare la Șuici (cea mai apropiată școală de Văleni), apoi, după un prim eșec (datorat înălțimii necorespunzătoare!), intră bursier la liceul „Matei Basarab”, apoi la „Sfântul Sava” în București. Debută ca licean, cu poezii, în 1904; urmează colaborări la diferite reviste literare.

Familia poetului se mută din nou, la Nămăești, sat în apropierea Văleniului, loc extrem de drag poetului, unde vine în vacanțe și unde o va cunoaște pe viitoarea sa soție. Totuși, la absolvirea liceului, Topârceanu decide să rămână în București, o experiență destul de amară ce durează doar trei ani (1907-1911). A fost institutor timp de două luni, apoi a fost incorporat la Școala de ofițeri de rezervă din Cotroceni. Experiența cazonă, însă, nu i se potrivește firii poetului; nici eternele peregrinări pe la diverse gazde; anul 1908 îl găsește înscris la Facultatea

quote only two examples of literary exegetes, along with the plethora of writers gathered around a few literary reviews and circles which the Capital was compelled to take into serious account, did not by far presage the present tendency of depreciation (and demonisation) of the province, which becomes less and less capable of supplying models nowadays, not because of some direct oppression, but because of the systematic migration of personalities to the Capital, a phenomenon probably determined economically.

Topârceanu rejected the Capital not because it rejected him (as, for instance, Al. Sândulescu maintains), but because he could still afford the luxury of being remarked in a space of his own free choice. In fact, he belongs to the same extent to the three great historical provinces of this country.

The parents of the poet were of Transylvanian origin; the father, born in Topârcea, a village close to Ocna Sibiului, the mother, in Săliște, another locality close to Sibiu. Yet, they met and married in Bucharest, where George Topârceanu himself was born on the 20th of March 1886, as the fourth among the five children of the family (the first two coming from his mother's first marriage). Due to his mother's trade (a master carpet weaver, brought over from Transylvania along with her family by dr. Carol Davila to teach at the "Princess Helen" asylum), the family kept wandering all over the Old Kingdom (Horezu, Armășești, then again in Bucharest, where the poet began attending primary school, then Văleni) at the orders of the Ministry of Agriculture, Industry, Commerce and the Domains, in order to organize more and more carpet weaving schools. The poet's father gave up his trade of a furrier and became an administrator and a mechanic of weaving looms. Thus Topârceanu came to finish the last three classes of the primary school in Șuici (the closest school to Văleni); then after a failure (due to size!), he got a scholarship for the "Matei Basarab" highschool, from which he moved to "Saint Sava" in Bucharest. He made his literary debut as a pupil, with poems, in 1904, followed by collaborations to various literary reviews.

The poet's family moved again back to Nămăești, a village close to Văleni and the place most dear to the poet, where he would come on holidays and where he was to meet his future wife. Yet, on graduating from highschool, Topârceanu decided to stay in Bucharest, a rather bitter experience which was to last for only a little more than three years, from 1907 till 1911. For about two months, he was a schoolmaster, and then he was drafted in the school for reserve officers in Cotroceni. But the barracks experience did not match with the poet's temperament; neither did the endless wandering from one landlord to another landlady. The year 1908 found him enlisted as a student at the Faculty of Law, where

de Drept, unde promovează aproape toate examenele primului an. În anul următor, însă, se înscrise la Filosofie și Litere, secția română-franceză. Este obligat să se angajeze, pentru a se sustine material, și obține, în 1909, o slujbă de copist. Începe colaborarea cu „Viața Românească” din Iași și-și cheamă soția să locuiască cu el la București. Din păcate lipsurile materiale devin copleșitoare; soția i se întoarce la Nămăești, studiile sunt abandonate și, în 1911, răspunde invitației lui Ibrăileanu de a fi subsecretar de redacție la „Viața Românească”, părăsind Bucureștiul.

Începe astfel cea mai benefică și mai fertilă epocă din viața poetului; munca de redacție și cea de cronicar teatral nu fac decât să alimenteze și să nuanteze filonul creator. Încep marile prietenii care-i vor marca întreaga existență: Sadoveanu, Demostene Botez, Mihail Sevastos, pe de o parte, Otilia Cazimir pe de altă parte. Vănătorile și expedițiile la mănăstirile Moldovei, plimbările „la vie” ori exercițiile de tir, discuțiile cu prietenii și colegii și, mai ales cu mentorul său, Ibrăileanu, contribuie la conturarea definitivă a personalității poetului, a acelui ochi care observă lumea în minuțiozitatea detaliului celuia mai insignifiant și o transpune în versuri cântărite formal cu o acribie de spiter.

Odată cu înființarea Societății Scriitorilor Români, în 1910, încep peregrinări și șezători literare prin toată țara. Nu numai scriitorii se cunosc, astfel, între ei, dincolo de delimitările de provincie și școală literară, ci devin ei însăși cunoscuți publicului larg din întreaga țară. Astfel încât, la debutul său editorial (1916, cu două volume: *Parodii originale și Balade vesele*), poetul este semnalat și recenzat în toate cele trei provincii, de scriitori și critici aparținând celor mai diverse orientări.

Nici cele două concentrări, participarea la războiul balcanic și apoi la primul război mondial, prizonieratul și avatajurile de până la întoarcerea în țară nu i-au schimbat poetului atașamentul față de capitala Moldovei, cu toate că, în 1918, revenit în țară dar având încă statut de prizonier, este obligat să rămână câteva luni în București. Colaborările literare la „Lumina” lui C. Stere și foiletoanele de război se vor constitui într-un volum de memorialistică (*Pirin Planina*, 1936). Topârceanu cocheteară și cu textul de revistă (*A fost un vis*, 1918).

Totuși, în septembrie 1918 se întoarce la Iași, este numit după o lună subdirector al Teatrului Național și, în anul următor, împreună cu Demostene Botez, Mihail Sadoveanu și Garabet Ibrăileanu înființează „Însemnări literare”, o revistă efemeră, dar la care au colaborat nume

he passed almost all his first year exams. However, the next year he shifted to the Faculty of Letters and Philosophy, the Romanian-French department. In order to earn a living, in 1909 he had to take a job as a copyist. At the same time, he started collaborating with the review "Viața Românească" (The Romanian Life) in Iași, and called his wife to come and live with him in Bucharest. Unfortunately, material scarcity became overwhelming; his wife had to return to Nămăești, he himself was compelled to give up his studies, and in 1911 he accepted Ibraileanu's offer to take up the position of undersecretary of the editorial office at Viața Românească; he thus left Bucharest for good.

It was now that the most beneficial and most fertile epoch in the poet's life began: his work at the editorial office and that of a stage chronicler contributed to feeding and diversifying his creative vein. It was now that the great friendships which were to put their imprint upon the poet's entire life began as well: Sadoveanu, Demostene Botez, Mihail Sevastos on the one hand, Otilia Cazimir on the other. The hunting parties, the exploration trips to the Moldavian monasteries, the trips "to the vineyards", or the target shooting drills, the arguments with friends and colleagues and, especially, with his mentor, Ibrăileanu, largely contributed to the ultimate shaping of the poet's personality, of the eye needed to minutely observe the world down to the most insignificant detail and of the capacity to transpose it into verses formally weighed with a chemist's accuracy.

Along with the setting up of the Society of the Romanian Writers in 1910, cultural tours and literary soirees started all over the country. It was not only the writers who came to know each other beyond the limits of the provinces and literary trends, but they, too, became known by the wide audiences in the entire country. So by the time of Topârceanu's editorial debut (in 1916, with two volumes: *Original Parodies and Merry Ballads*), the poet was both signalled and reviewed in all the three provinces by writers and critics belonging to the most diverse orientations. Neither the two call-ups to the army, the participation in the Balkan War and in World War I, nor his captivity and the adventures he went through until his return home could alter the poet's attachment to the capital city of Moldavia, although in 1918, back in the country, but still having the status of a prisoner of war, he was obliged to stay in Bucharest for several months. The literary contributions to C. Stere's review "Lumina" and the war columns were to provide the matter for a volume of memoirs (*Pirin Planina*, 1936). Topârceanu also toyed with the revue text (*A fost un vis/It was a Dream*, 1918).

In September 1918, he returned to Iași. After a month, he was appointed deputy manager of the National Theatre, and the next year, together with Demostene Botez, Mihail Sadoveanu and Garabet Ibrăi-

mari ale literaturii din epocă (Otilia Cazimir, Elena Farago, frații Teodoreanu, Al. Philippide,⁷ Hortensia Papadat-Bengescu, Vasile Voiculescu, Mihai Codreanu, Ion Pillat, etc.). Aici vor vedea lumina tiparului pentru prima oară *Rapsodiile de toamnă*.

Reapariția „Vietii Românești” îl găsește pe poet colaborator și la „Lumea bazar săptămânal” cu suplimentele acesteia, „Lumea literară și artistică” și „Lumea umoristică”. În 1920 îi apare volumul *Strofe alese, balade vesele și triste*; în 1921 un volum de proză memorialistică, *În gheara lor*, și unul de schițe, *Schițe ușoare*. Își încearcă pana și ca traducător: *Visul unei nopți de vară*, 1921; apoi traduceri în „Lumea literară și artistică” din Jack London și Job Steynen. Ca și Mark Twain, *mutatis mutandis*, conferențiază cu succes despre cele mai diverse teme, devenind extrem de popular în rândul publicului din întreaga țară. Una din faimoasele sale conferințe în versuri, *Bacilul lui Koch*, a fost publicată în 1927 și apare și în prezentul volum. În 1928 apare un nou volum, *Migdale amare*; în anul următor *Jos cortinal!*, apoi un nou volum de proză, *Scrisori fără adresă*. Este distins cu Marele Premiu pentru Poezie al Academiei, apoi, în 1926, este ales membru corespondent al acestui for.

Odată cu mutarea „Vietii Românești” la București, înființează o nouă revistă, „Însemnări ieșene”, împreună cu Sadoveanu și Gr.T.Popă, consecvent, poate, dorinței sale de a rămâne fidel provinciei, cu toată recunoașterea și elogiu capitalei.

La Iași are răgazul unor preocupări ce sugerează, dacă nu modelul renascentist, cel puțin o curiozitate și o multitudine a inclinațiilor uimitoare: nu-l interesează doar romanul și fabula, genuri până atunci neexplorate de el (*Minurile Sfântului Sisoie* și cele câteva fabule ce a apucat să le scrie au apărut postum, în 1938), ori polemică cu Bergson asupra umorului găsită, în adnotări la faimosul *Le rire*, de asemenea postum.

Pe poet îl interesează optica, mecanica, balistica (faimoase sunt amintirile Otiliei Cazimir despre încercările lui Topârceanu de a construi un bumerang, ori despre minuția cu care desfăcea aparate de fotografiat sau piese de armament). Studia ornitologie și psihologie animală, iar locuințele lui successive erau veșnic populate de păsări indigene ori exotice, animale de rasă ori de pripas (culminând chiar cu un pui de vulpe), pe care la adopta și le îngrijea după precepte „științifice”.

leanu, he founded the literary review “Însemnări literare”/ Literary Notes. It was but an ephemeral publication, yet, great names of the epoch collaborated to it (Otilia Cazimir, Elena Farago, the Teodoreanu brothers, Al. Philippide, Hortensia Papadat Bengescu, Vasile Voiculescu, Mihai Codreanu, Ion Pillat, etc.) *Rapsodii de toamnă/Autumn Rhapsodies* first appeared in print in the same review.

The reappearance of “Viața Românească” found the poet a collaborator to “Lumea bazar săptămânal”/ The World a Weekly Bazaar/, as well as to its supplements: “Lumea literară și artistică”/ the Literary and the Artistic World/ and “Lumea umoristică”/ The World of Humour/. In 1920 he issued the volume *Strofe alese. Balade vesele și triste* /Selected Stanzas, Ballads, Merry and Sad/. In 1921, he published a volume of memoirs: *În gheara lor*/ In Their Claw/ and one of sketches: *Schițe ușoare*/ Light Sketches. Topârceanu also tried his hand as a translator: *Visul unei nopți de vară/A Midsummer Night's Dream*, 1921, followed by translations from Jack London and Job Steynen, published in “The Literary and the Artistic World”. Like Mark Twain, *mutatis mutandis*, he delivered successful conferences on most varied topics, thus becoming very popular with the audiences all over the country. One of his famous conferences in verse *Bacilul lui Koch*/ Koch's Bacillus/ published in 1927 also appears in the present volume. A new volume of verse appeared in 1928, *Migdale amare*/ Bitter Almonds/. In the next year he published *Jos cortinal!* / Lower the Curtain! /, then a volume of prose: *Scrisori fără adresă*/ Letters with No Address /. He was awarded the Great Prize for Poetry of the Romanian Academy, then in 1926 he was elected a corresponding member of the same institution.

When the review “Viața Românească” was moved to Bucharest, he founded another literary review, “Însemnări ieșene”/ Notes from Iași/, together with Sadoveanu and Gr.T. Popa, a decision probably consistent with his desire to stay faithful to the province in spite of the acknowledgement and praise of the Capital.

In Iași he had the respite for preoccupations which suggest, if not the Renaissance model, at least an amazing curiosity and a multitude of inclinations. He was interested not only in the novel and the fable, genres so far unexplored by him (*The Miracles of Saint Sisoie* and the few fables he came to write appeared posthumously, in 1938), or the polemic with Bergson regarding humour, found as marginal notes on the latter's famous “Le Rire”, also published posthumously, he also took interest in optics, in mechanics, in ballistics (well-known in this respect are Otilia Cazimir's memoirs regarding Topârceanu's attempt to construct a boomerang, or the minuteness with which he would take to pieces cameras or weapons). He studied ornithology and animal psychology, while his successive

Exista atunci, ca și acum, un *ralenti* al provinciei, nu numai necesar ci și benefic unor astfel de personalități, și credem că Topârceanu avea nevoie organică să alterneze epoci de neliniște, de febrilitate a scrisului, cu perioade de repliere. Probabil că trepidația capitalei nu i-ar fi fost pe plac ieșeanului prin adoptie, la fel cum, în peisajul domol, moldovenesc, el căuta inconștient liniștea naturii din Nămăeștiul Vălenilor, nicidcum ritmul infernal al capitalei.

Nu este, de altfel, deloc clar dacă mahalaua descrisă de poet în lungile peregrinări ale chiriașului grăbit, cu ochii studentului ce scrie ode la sobă rece ori avatarurile din jurul divorțului Popeștilor sunt, ca inspirație, mai degrabă bucureștene sau ieșene. La fel de obscură (și, deci, universală) este și localizarea peisajului natural din majoritatea poemelor lui Topârceanu. Nici măcar toponimele, acolo unde ele apar, nu fac decât aparent distincții geografice; peisajul obcinelor ori al dealurilor subcarpatice munteniști poate evoca la fel de bine blândelete coame din înima Ardealului. Găzete, florile și micile vietăți din ogrădă ori din pădure au aceeași viață măruntă și tainică oriunde s-ar afla ele. La fel se înroșesc ouă și se face pască cu orez de Paști peste tot în România; tot la fel scapă și iepurele din bătaia puștii vânătorului-poet.

Dincolo de universalitatea peisajului, limba în care scrie Topârceanu este una atât de perfect șlefuită încât nu poate fi subsumată vreunui dialect. Este o limbă cultivat-literară, tipică unui neoclasic, în care regionalismul, atât cât apare, este voit să poarte încarcătură stilistică.

Se confirmă astfel, poate, acel raport biunivoc enunțat anterior: refuzul capitalei nu este nicidcum o atitudine metafizică, absolutizatoare; el implică necesare servituți, dintre care, probabil, cea mai blândă și în același timp cea mai dictatorială este aceea a standardului literar.. Poetul își face un cult din acesta, repugnându-i în egală măsură inexactitatea de limbaj și aceea de versificație, greșeala de limbă, aproximația, greșeala de tipar și versul hipometric sau rima imperfectă, spondeul sau piciorul piric. Probabil că nu mai există un poet în literatura română care să-și fi șlefuit cu atâta grija versurile, iar sarcina traducătorului a fost cu atât mai grea.

dwelling places were permanently populated by native or exotic birds, thoroughbred or just stray animals (the climax being reached with a fox cub) which he would adopt and look after according to "scientific precepts".

Like nowadays, at that time too there was a lag, a slow-down of the province as related to the Capital, which was not only necessary but also highly beneficent to such personalities, and we do believe that Topârceanu organically needed to alternate periods of restlessness and feverish writing with periods of retreat. The adopted inhabitant of Iași may have disliked the agitation of the Capital; in the same way, in the gentle Moldavian landscapes he was probably seeking the quiet of the nature around Nămăești near Văleni, and by no means the infernal rhythm of Bucharest.

In fact it is not at all clear whether the suburb as described by the poet in the endless wanderings of the Hasty Tenant, or viewed through the eyes of the student writing odes to the cold stove or the avatars around the divorce of the Popescus are inspired by Bucharest rather than by Iași. The location of the natural landscape in most of Topârceanu's poems is as obscure (and consequently as universal) as that of the townscapes. Even the toponyms, when present, only apparently make geographic distinctions; the aspect of the wooded mountain ridges or of the sub-Carpathian hills in Muntenia may as well evoke the gentle crests in the middle of Transylvania. The insects, the flowers and the small animals in the courtyard or in the forest lead the same insignificant and mysterious lives wherever they might be. Eggs are dyed red and Easter cake is made in the same way everywhere in Romania; hares escape the poet hunter's rifle in the same way as well.

Beyond the universality of the landscape, the language in which Topârceanu wrote is so perfectly polished that it cannot be attached to any dialect. It is a cultivated literary language typical of a neoclassic writer, a language where a regionalism, when it appears, is intended to carry a stylistic charge.

Consequently, the biunivocal relationship mentioned above can be confirmed: the rejection of the Capital is by no means a metaphysical, generalizing attitude, and it implies servitudes, among which the gentlest and at the same time the most tyrannical is probably that of the literary standard...The poet made a genuine cult of it, repelling to the same extent the inaccuracy of language and versification, the language mistakes, the approximations, the printing errors, the hypometric lines or the imperfect rhyme, the spondee or the Pyrrhic foot. There probably is no other poet in Romanian literature who should have polished his verses so carefully, which makes the translator's task so much the more difficult.

1.2. Despre „marginalitatea” marginalității

Dacă problematica marginii și a centrului nu rezidă în raportul provincie-capitală, probabil că ea ar trebui căutată într-o posibilă ierarhie a valorilor din care să rezulte importanța unui scriitor pentru istoria literaturii din care face parte. „Marginal”, astfel, ar putea fi un concept sociologic, reflectând cel puțin două coordonate: pe de o parte necunoaștere (de publicul larg) și/sau nerecunoaștere (de critica literară), și, pe de altă parte, și derivând direct din prima, o incapacitate de a genera modele pentru alți scriitori.

Dacă prima coordonată se pliază ușor demontării (s-a scris despre Topârceanu mult, și în timpul vieții și postum; a fost și este studiat în școală din primele clase; s-au compus română și se compun melodii pe versurile sale și astăzi; orice român alfabetizat poate cita măcar un vers din el), problema capacitatei unui scriitor de a genera modele literare este una mai subtilă decât a-i enumera pur și simplu emulii.

Capacitatea unei opere literare (în integralitatea sa) de a genera modele ar trebui căutată în dubla sa determinare: cea de formă și cea de fond.

Formal vorbind, Topârceanu nu a fost un creator de modele literare, cum nu este, de altfel, nici un alt neoclasic. De unde vine, totuși, caracterul inconfundabil al muzicalității versului său? Din (probabil) irepetabila compilare și combinare a diverselor modele de strofă și refren, de aliterație, de vers întreg și de hemistih, a modelelor de accentuare a piciorului metric și a schemelor clasice de rîmă cu unele nou construite pe baza lor. Astfel, fie și pe parcursul unei singure poezii, Topârceanu își crează lui însuși un dictat al propriului model, pe care se obligă să-l respecte întru totul, până la ultimul vers. Asta implică, însă, o atât de bună stăpânire a modelului, încât emulația altora este cvasi-imposibilă. Iar un model ce nu poate fi imitat... nu este un model! Câteva exemple:

Pe lângă garduri s-a zvântat pământul
Și ies gândacii-domnului pe zid.
Ferestre amortite se deschid
Să intre-n casă soarele și vîntul.
De prin balcoane
Și coridoare

1.2. Concerning the marginality of marginality

If the issue of the margin and the centre does not consist in the relationship between the province and the Capital, it should be probably looked for in a possible hierarchy of values, which should reflect the importance of a writer to the history of the literature he belongs to. Thus “marginal” could become a sociologic concept expressing at least two coordinates: the ignorance (by the large public), and/or the lack of recognition (by the literary criticism) on the one hand, and, on the other hand, deriving directly of the former, an incapacity of generating models for other writers.

If the first coordinate can be easily dismantled (Topârceanu was written about a lot, both during his lifetime and posthumously; he was and still is being studied from the first classes; romances and tunes were and still are being composed to his verses; any literate Romanian can quote at least one line by him), the problem of a writer's capacity to generate literary models is more subtle than the mere enumeration of his epigones or competitors.

The capacity of a literary work (in its totality) to generate models ought to be considered in its double determination: the form and the contents.

Referring to form, Topârceanu was not a creator of literary models, as in fact no neoclassical writer can be. Yet, where does the unmistakable character of his line's musicality come from? Probably from the irrepeatable combination and compilation of the patterns of stanzas and refrains, of alliterations, of whole lines and hemistichs, the patterns of stressing the metrical foot and of the classical schemata of rhyme, along with newly created ones derived from them. Even working on a single poem, Topârceanu often created a dictate of his own model for himself and observed it entirely down to the last line. This, however, implies such a perfect control of the pattern that it discourages any emulation. And a model that cannot be imitated... is no model! Let us consider a few examples:

And by the fences now the ground has dried
And ladybugs on walls now walk at ease
From frozen hinges, windows open wide
To let inside the sunshine and the breeze.
From balconies
And hallways' height

Albe tulpane
Fălfăie-n soare.

(*Rapsodii de primăvară*)

*

Dar dacă o lăcustă
Din verdele talaz,
Robustă,
Îmi sare pe obraz,

Din ochii mei dispare
Mirajul interpus,
Pe care
L-am zugrăvit mai sus.

(*Rapsodii de vară*)

*

Sunt	40 la birt
	30 chiria
Sunt	7 și 80 spălătoria
	5 franci e vinul (fără amănunte)
	3 gazul
	4 cheltuieli mărunte
	(<i>Odă sobei mele</i>)

*

Gândul, rămas în urma mea
O a ghicit zicând pre ea:
„În două surcele de vreasc să se facă
Picerele tale, făptură buimacă.
Plesni și-ar timpanu
Să n-auzi când trece traivanu.”

(*Blesteme*)

Curentele literare ale epocii l-au influențat pe poet doar indirect, el rămânând un traditionalist și un neoclasic convins. Ca dovadă stau parodiile după Musset sau Adrian Maniu (un romantic și un modernist),

White kerchiefs flutter
In the light
(*Spring Rhapsodies*)

*

Yet, if by chance a locust
Should, from the green sea, peek
And, robust,
Should land upon my cheek,

All the mirage goes by,
That in my sight was etched,
Which I
(See supra) have just sketched.
(*Summer Rhapsodies*)

*

There's 40 at the pub,
30 the rent
There's 7 eighty for the launderess,
5 bits the wine (no further supplement)
3 for the kerosene
4 small expense
(*Ode to my Stove*)

*

My thought, lagging behind, astray,
Guessed how she turned to me to say:

“May your stumps become dry twigs at once,
Of brushwood, you dumfounded dunce!
May your eardrums crack up,
Lest you hear the tram coming and stop!

(*Curses*)

The literary trends of the epoch influenced the poet only indirectly; he firmly stayed a traditionalist and a neoclassic. As evidence we can offer the parodies after Musset or Adrian Maniu (i.e. a romantic and a modernist), or the pastiches after the symbolists and the “sowerists” (a

ori pastișele în spiritul simboliștilor sau sămănătoriștilor. A nu admite că există, în procesul creării de modele și o componentă a integrării de model preexistent, a conștientizării acestuia, ar fi o perspectivă metafizică. Topârceanu integrează modelul, nu și moda, însă. Moda literară devine obiect de persiflare în cel mai pur spirit clasicizant. Iar parodiile poetului sunt „originale”, însuși titlul seriei atrăgându-ne atenția că această persiflare e una amicală și detașată.

Se cade făcută aici o distincție sau poate o serie de distincții: Topârceanu stăpânește și stilul invectivei iritate, dar nu îl folosește în parodii, ci întotdeauna în adresare directă către „preopinent”.

Parodiile, la rândul lor, se pot diferenția în parodii propriu-zise (în litera unui text de autor clar numit din titlu) și pastișe (în spiritul unui stil ce poate fi al unui autor cunoscut sau al unui ilustru anonim). Atât parodia cât și pastișa sunt modele preexistente; umorul bine temperat care nu cade în satiră ori în invective îndeplinește, însă, o altă funcție aici, decât simplul derizoriu.

A parodia sau a pastișa presupune a te folosi de un intertext fără de care parodia ori pastișa nu există; intertextul (textul parodiat ori stilul pastișat) trebuie, însă, să fie atât de notoriu încât să poată fi ușor identificat. Topârceanu nu este nicidecum primul parodist din literatura română; este, însă, singurul care și menține tonul în limita umorului. Astfel, funcția parodiei sau a pastișei nu este una negativistă, demolatoare, ci una de recunoaștere implicită a valorii și notorietății textului intertext. Mai mult de atât, se întâmplă în câteva cazuri ca textul parodiat să subziste în timp datorită existenței parodiei. Cine și-ar aminti de Depărățeanu, poet în mare voga la vremea sa, dar de o valoare discutabilă, dacă nu ar exista *Viața la țară* a lui Topârceanu?

Când Eco însuși a revenit asupra *Operei aperta*, nuanțând conceptul de interpretare, a făcut-o, probabil, și din cauza unui anume fundamentalism implicit modelului ce-l sugera, care ar fi pus în paranteză valoarea multor opere considerate de el la vremea aceea „închise”.

Ar fi greu să-i atribuim lui Topârceanu eticheta de „ermetic”, ori să dezvoltăm strategii de interpretare a operei sale. Lipsa de ambiguitate a mesajului este o caracteristică neoclasică și, credem, mai degrabă o calitate decât un „defect” al textului. Probabil că și Eco ar gândi la fel, dacă ar fi avut acces la opera lui Topârceanu. Cu atât mai puțin este, în acest context, explicabilă acuza de „lipsă a dimensiunii filosofice”. Unicul poet din literatura română pe care și-l revendică și filosofii a

literary trend concerned with the idyllic reflection of country life, advocated especially in a literary magazine, “Semanatorul”/ The Sower) It would be an abstruse perspective not to admit that in the process of model creation there also is a component of integration of a pre-existing model and of the awareness of it. Topârceanu integrated the model, but not the fashion as well. Literary fashion became an object of derision in the purest classical spirit. And the poet's parodies are “original”, the very title of the series signalling that this derision was a friendly and detached one.

Here we ought to make a distinction, or, maybe, a series of distinctions: Topârceanu also was a master of the style of irritated invective, yet, he did not apply it in parodies, but always in direct addresses to his opponents.

In their turn, his parodies can be differentiated into parodies proper (by the letter of an author's text clearly mentioned in the title), and pastiches (in the spirit of a style which can belong to a well-known author or to some illustrious nobody). Both the parody and the pastiche are pre-existing models; well-tempered humour which does not come down to satire or invective achieves here another function besides the mere risible.

To write parodies or pastiches presupposes the use of an intertext, in the absence of which the parody or the pastiche do not exist, yet, this intertext (the text written a parody to, or the style written a pastiche to) must be so notorious as to be easily identified. Topârceanu is by no means the first or the only parodist in Romanian literature, but he is the only one to maintain the tone within the limits of humour.

Thus the function of the parody or the pastiche is not a negativistic, a demolishing one, but of implicit recognition of the value and the notoriety of the given text-intertext. More than that, it happens at times that the parodied text should survive due to the parody. Who would still remember Depărățeanu, a poet very much in vogue in his time, but of a debatable significance, if it weren't for Topârceanu's *Summer in the Countryside*?

When Eco himself reconsidered his *Opera Aperta*, adding nuances to the concept of interpretation, he probably did it because of a certain fundamentalism implicit to the model it suggested, which would have shed doubt upon many literary works he considered at that time “closed”.

It would be difficult to attribute to Topârceanu the label of “hermetic”, or to develop strategies of interpretations of his works. The lack of ambiguity of the message is a basic neoclassical feature, and, in our opinion, a quality rather than a flaw of the text. Eco himself would probably think the same if by chance he had had the chance to know Topârceanu's works. In this context, the accusation of “lack of philosophic dimension”

avut înțelegiunea să-și exprime ideile filosofice și în altă parte decât în poezie. Nu este aici locul acestui tip de polemică, dar face parte din privilegiul alungării din Cetatea Ideală platoniciană a poetilor libertatea lor de a-și exprima sensibilitatea fără a rezolva întâi problema fundamentală a filosofiei, ori a-și formula poziția gnoseologică.

Despre etichetarea prin atracție a unui poet „umorist” ca fiind în mod necesar și „minor” se impune o discuție mai detaliată.

Concluzia discuției despre centru și margine nu poate să nu cuprindă și observația că Topârceanu poate fi considerat marginal în măsura în care literatura română este marginală celei europene. Acestei tristeți i se adreseză prezenta încercare de a-l aduce pe poet în atenția lumii anglofone.

2. Despre umorul tragic și tragicul temperat de umor

A privi comicul și tragicul ca pe două fațete ale uneia și aceleiași atitudini a devenit un loc comun în teoria literară. Mecanismul lor fundamental este similar: o incongruență între două aspecte ireconciliabile, aduse în același context și făcute să interacționeze. Catharsis-ul generat de tragic își are echivalentul în catastasisul comic, și ambele afectează (în moduri, evident, diametral opuse) esența umană.

Ca specie a comicului, umorul „pur” (acel tip de umor care nu este combinat cu satiră, ironie sau alte subspecii agresive ale comicului), nu afectează, însă, esența umană, astfel încât acel catastasis (catharsis-ul comic) devine unul detașat. Fiindcă nu se simte amenințat în condiția sa, omul trăiește umorul ca pe ceva de o mai mare relevanță existențială decât catastasis-ul în accepțiune aristotelică; cu atât mai mult refuză, poate, omul modern adiția de stress pe care o implică tragicul fiind, în același timp, mereu avid de umor.

Etichetarea de poet „umorist” i-a displăcut întotdeauna lui Topârceanu; în momentele când nu inventivează direct ori nu parodiază, există și în poezia sa predominant umoristică un fior liric autentic. Poezia lucrurilor mărunte, a găzelor, a plantelor, a orășeniilor din ogrădă, trăind în lumi posibile în care li se dă darul vorbirii și simțirii cvasi-umane este o poezie a unui liric de o finețe remarcabilă. Funcția umorului, în aceste cazuri, este de a potenza lirismul, pe de o parte, și de a tempera, în cea mai bună tradiție neoclasică, efuziunile pe care poetul încearcă să le evite.

looks so much the less explicable. The only poet in the Romanian literature claimed by the philosophers was wise enough to express his philosophic ideas elsewhere than in poetry as well. This is not the place for this sort of polemics, but it is the privilege of the poets chased out of the ideal city of Plato to express their sensitiveness without first solving the fundamental problem of philosophy, or stating their gnostic position.

Concerning the labelling by attraction of “humorous” poets as necessarily “minor” a more detailed discussion is needed.

The conclusion of this debate about centre and margin cannot help including the observation that Topârceanu may be considered marginal to the extent to which Romanian literature is marginal to the European. It is to this sad awareness that this attempt to bring the poet to the attention of the English-speaking world is dedicated to.

2. About the tragic humour or the tragic tempered by humour

In literary theory it has become commonplace to regard the comic and the tragic as two facets of the same attitude. Their fundamental mechanism is similar: an incongruity between two irreconcilable aspects, brought into the same context and made to interact. The catharsis generated by the tragic finds its equivalent in the comic catharsis, and both (in obviously opposite ways) will affect the human essence.

As a species of the comic, pure humour (the kind of humour not combined with satire, irony or other aggressive subspecies of the comic), does not traumatically affect the human essence, so that this sort of catharsis (the comic kind) stays a detached one, as it were. Since he does not feel threatened in his condition, man experiences humour as something of a greater existential relevance than the catharsis in the Aristotelian acceptation; maybe this is why modern man refuses the additional stress implied by the tragic and is so much the more eager for the comic.

The labelling as a humorist poet always displeased Topârceanu; whenever he does not directly attack or parody, even in his predominantly humoristic poems there is a genuinely lyrical thrill. The poesy of small things, of insects, of plants, of domestic poultry, living in possible worlds, which allow them to be endowed with the gift of speech and quasi-human feelings, is the poetry of a lyric of remarkable delicacy. In such cases, the function of humour is that of potentiating the lyricism, on the one hand, and of moderating, in the best neoclassical tradition, the lyrical effusions which the poet tries to avoid.

Există, însă, în opera lui Topârceanu și momente când umorul este abandonat, temele abordate fiind tratate în regisru grav. Aici poetul își revelează o fațetă a personalității de o nebănuință adâncime. *Balada morții*, *Balada corbilor*, *Noapte de mai* dovedesc nu numai o la fel de mare familiaritate a poetului cu elegiacul ori cu tragicul, ci contrabalansează luminozitatea jocului din poemele în ton umoristic. Nu ar fi completă imaginea noastră despre personalitatea lui Topârceanu fără ele.

Cu toate acestea, ne este mai degrabă familiar gestul de învăluire a tragicului ori a dramaticului în coconul de siguranță al umorului, iar Topârceanu exceleză în acest domeniu.

E destul de greu să pui la lucru în română toate mecanismele posibile ale umorului care există într-o limbă flexionară. În română, datorită tipului lingvistic mai degrabă sintetic, polisemia este mai redusă decât, spre exemplu în engleză. Argumentam în altă parte că mecanismele umorului în română sunt mai degrabă bazate pe redundanță și pe adiție syntagmatică decât pe ambiguitate și selecție paradigmatică. În ciuda acestui dat tipologic, Topârceanu exploatează limba română până în cele mai intime și nebănuite resorturi, generând efecte umoristice într-o paletă extrem de vastă structural.

El pune, de exemplu, limba română în hexametri iambici, emulând varianta lui Murnu a *Odiseei*:

O, ce neghiob am putut într-o clipă să fiu, de-a lăsare,
După himere-alergând, nimfa cea grasă din mână!

Există aici și imitarea stilului arhaizant, dar și un joc de cuvinte bazat pe un proverb (A da vrabia din mâna pentru cioara de pe gard), în care se inserează epitetul oximoronic „nimfa cea grasă”.

Oximoronic este și versul următor:

Deci, cam în chipul acesta, *plângând cu bărbată strigare*,
Bietul Ulise gomea, gata să sară în valuri.

Amestecul de stiluri funcționale și registre ale limbii este, de asemenei, o sursă de umor:

Acolo, când n-are treabă,
Orice babă
Este *medic comunal*.
Viața ce aci palpită

Yet, there are in Topârceanu's works moments when humour is abandoned, the topics approached being treated in a grave register. Here the poet reveals a facet of his personality of an unexpected depth. *The Ballad of Death*, *The Ballad of Ravens*, *May Night* prove not only the familiarity of the poet with the elegiac and the tragic, but also counterbalance the jocular luminosity in the poems written in a humorous tone. Without them, our image of Topârceanu would certainly not be complete.

Nevertheless, the gesture of wrapping up the tragic or the dramatic in the safe cocoon of humour is by far more familiar to us, and here Topârceanu stays an undisputed master.

It is hard enough to set to work in Romanian all the possible mechanisms of humour available in an inflective language. Due to the type of language, in Romanian polysemy is poorer than, for instance, in English. Somewhere else we have tried to demonstrate that in Romanian the mechanisms of humour tend to rely on redundancy and syntagmatic addition rather than on ambiguity and paradigmatic selection. In spite of this typological fact, Topârceanu turned to account the most intimate and hidden possibilities of the Romanian language, thus generating humorous effects on a structurally very wide range. For instance, he used Romanian in iambic hexameters in his parody to Murnu's translation of the *Odyssey*:

God, what a dunce I could be, in the bush for quaint chimeras hunting,
From my hand, the fat nymph to give up in a jiffy!

Here we have both the imitation of the archaic style and a pun based on a proverb (approximately “A bird in the hand is worth two in the bush”), in which the oxymoronic epithet “the fat nymph” is also inserted.

The next verse is also oxymoronic:

In this way more or less, *weeping with clamour most manly*,
Poor Ulysses would groan, ready to jump in the billows.

The mixture of functional styles and registers in the language he uses provides another source of humour:

There, when she is left alone,
Any crone
Doctors the community.
And the life around this place

E lipsită
De confort occidental.

Un mecanism tipic bazat pe aranjamentul sintagmatic este repetiția cu gradăție (adesea în structuri paralele sintactice):

Apariție banală ca un fund de farfurie!
Talgere cu două fețe! Cap de monstru fără trup!
Orologiu fără ace! Nastur de manta! Chelie!
Felinar! Corupătoare de minore! Cantalup!
(Apostrofe la lună)

sau:

Braț rotund și crupă plină
Organism de gelatină
Cu structură androgină, –
Iar la-nfățișare
Pare
O statuie de slănină.

(Scrisoare. Răspuns d-lui Al. O. Teodoreanu)

Cel mai simplu și în același timp cel mai complicat mecanism al umorului rămâne, însă, calamburul. Ar părea la prima vedere simplu să transpui un calambur din română (unde majoritatea jocurilor de cuvinte sunt bazate doar pe o bi-semie a cuvântului-cheie) în engleză (unde, datorită analitismului limbii, polisemia se poate extinde teoretic la infinit). Dar statistica arată că întinderea și limitele câmpurilor semantice din cele două limbi sunt diferite. De cele mai multe ori calamburul devine intraductibil din cauza raportului glosematic dintre cele două limbi, rezultat al unei experiențe istorice și sociale diferite a grupurilor de vorbitori ai limbilor respective.

Din fericire Topârceanu și-a bazat doar două poeme antologabile pe calambur: *Toamnă în parc și Câți ca voi!*... În primul caz, problema este una de onomimie între *major* – grad în armată și *major* – Tânăr care a împlinit 18 ani. Primul cuvânt există în engleză; *a fi major*, însă, se redă printr-o perifrază, *to be of age*, făcând imposibilă redarea jocului de cuvinte. *Câți ca voi!*..., pe de altă parte, se bazează pe omofonia unei onomatopeee cu o sintagmă (sunetul făcut de pițigoi și expresia eliptică de predicat *Lots Like You!*). Chiar dacă există un grad de motivație în

Lacks all trace
Of the West's amenity.

A typical mechanism based on syntagmatic arrangement is the repetition with gradation (often in syntactically parallel structures):

You banal appearance, like the bottom of some plate or pail,
Double-dealing wooden platter! Monster head without a tail!
Handless dial, you! You button of a cloak! You baldness dupe!
You mere lantern! You seducer of teenagers! Cantaloupe!

(Apostrophes to the Moon)

Or:

Full arm, croup with curvy line,
Jelly organism, fine,
In its structure androgyné,
A memento carved
In lard
He might seem, at first regard.

(Letter. A Reply to Mr. Al.O. Teodoreanu)

Yet, the simplest and, at the same time, the most complicated mechanism of humour remains the pun. At first sight it might seem simple to transpose a pun from Romanian (in which most puns are based only on a bi-semey of the key word) into English (in which, due to the analytical character of the language, polysemy may theoretically extend endlessly). But the statistics shows that the extension and the limits of the semantic fields differ in the two languages; as a rule, puns remain hard or impossible to translate because of the glossematic relationship between the two languages, the result of a different historical and social experience of the groups of speakers of the given languages.

Fortunately, there are only two poems worth anthologising in Topârceanu's work based on puns: *Autumn in the Park* and *Lots Like You!*. In the first poem there is a problem of homonymy between *major*, meaning on the one hand a rank in the army, and on the other being of age, i.e. 18, in Romania. The first meaning does exist in English, but the second is rendered by a circumlocution, *to come/to be of age*, which makes it impossible to transpose the pun. *Lots Like You!* is based on the homophony between an onomatopoeia and an exclamatory sentence elliptical of predicate. Even if there is a degree of motivation in onomatopoeias, the differences between the articulatory bases, the

cazul onomatopeelor, datorită bazei articulatorii, sistemului fonetic și imaginăției diferite a celor două grupuri de vorbitori sunetele diferă, astfel încât construcția nu poate fi nici evocatoare, nici omofonă în mod convingător, iar efectul produs e diferit. Pe de altă parte, expresia echivalentă din titlu nu are nimic comun cu onomatopeea. Nu-i rămâne traducătorului decât să spere că deserviciul făcut operei poetului prin neincluderea în volum a celor două poeme nu este prea mare.

Un alt mecanism al umorului folosit adesea de poet este refrrenul, adesea încheind o strofă care face parte dintr-o gradătie ce acumulează efecte umoristice:

Ai tot ce-ți trebuie: hârtie,
Cerneală, public indulgent,
Parale și tipografie, –
Dar n-ai talent.

Te-ai instalat în Capitală
Ca să creezi și tu curent.
Vrei să te-afirmi ca cap de școală
Dar n-ai talent.

La cafenea când vii alene,
Îți iezi un aer grav, absent...
Satisfăcut, te umfli-n pene, –
Dar n-ai talent.

(Catrene improvizate (în onoarea ilustrului Tăzlăoanu))

Construcțiile paralele sintactice par a fi unul din mecanismele privilegiate ale umorului lui Topârceanu. El le folosește fie ca atare:

E profesor (onorabil),
Autor (interminabil),
Om politic (execrabil),
Critic (foarte vulnerabil)
Dar pasabil),
Președinte (incurabil).

(Scrisoare. Răspuns d-lui Al. O. Teodoreanu)

sau în construcție antiparalelă simetrică (chiasm):

phonetic systems and the imagination of the two groups of speakers make the sounds differ so that the construction cannot either evoke or sound convincingly similar or produce a similar effect. In fact the English equivalent we found for the title does not sound at all like an onomatopoeia. So the translator can only hope that the wrong done to the poet by not including the two poems in the present collection will not be too great.

Another mechanism of humour often used by the poet is the refrain, often concluding a stanza which is part of a gradation bringing about accumulation of humorous effects:

You've got all that you need to go:
Ink, paper, public lenient,
A printing-shop and lots of dough.
You have no bent.

So that you stir some ebullition,
In Bucharest you've pitched your tent.
To lead some school is your ambition.
You have no bent.

When, bored, the coffeehouse you enter,
You put on airs of grave intent;
You puff up, thinking you're some mentor
Yet, have no bent!

(Quatrains Improvised in Honour of the Illustrious Tăzlăoanu)

The parallel syntactic constructions seem to have been a privileged means of generating humour with Topârceanu. He uses them either directly:

A professor (reasonable),
Author (quite interminable),
Politician (execrable),
Critic (very vulnerable,
Yet, he's somewhat palatable),
President (irreparable).

(A Reply Letter to Mr. Al. O. Teodoreanu)

or in reversed parallel construction (chiasmus):

În teatru liber, e liber fiecare
Să intre când arată biletul la intrare.

(*Jos cortina!*)

Această construcție poate apărea și ca structură incidentă absolută:

Din spirit caritabil și din filantropie,
Ștind mai dinainte ce toată lumea știe,
Cu voia dumneavoastră ne-abatem de la modă
Și-n loc de conferință, veți asculta o odă.

(*Bacilul lui Koch*).

Chiar și greșeala de gramatică poate deveni un mecanism al umorului:

... Un zapis... de neagresiune,
Precum că nu vom merge, în vecii vecilor,
Nici ei asupra noastră, nici noi asupra lor.

(*Papură Vodă*)

Cu toate acestea, există un filon de seriozitate gravă dincolo de tot jocul sclipitor al formei perfecte și al mecanismelor umorului. Există, poate, un tip de tristețe, teamă de neant, scepticism asupra existenței, o specie a compasiunii și o vibrație în armonie cu toate acestea, care sunt cu atât mai grăitoare cu cât sunt găsite mai greu. Versul lui Topârceanu este numai în aparență transparent și spumos; dincolo de el, poetul este un liric gray, care numai cîteodată ni se arată în nuditatea frustă a unui *horror vacui*, la care nuditate greu se mai poate adăuga ceva:

Plop negru, încrustat în ger
Și-ncremenit subt lună,
Cu rămuriș de zgură și de fier...
Învață-mă să uit lumina verii
Și-n câmp silhui,
Să dau tristețea mea tăcerii
Și gândurile mele nimănu...

(*Distich eroic*)

Our theatre is free, so, there is free entrance for
All people showing tickets that they have paid before,

(*Lower the Curtain!*)

This construction can also appear as an absolute incident construction:

With charitable feelings and with philanthropy,
And of what's common knowledge aware, as you will see,
With your permission, straying a bit from fashion's road.
Instead of any conference, you'll listen to an ode.

(*Koch's Bacillus*).

Even grammar mistakes can become a mechanism of generating humour:

... A treatise... of non-aggression clear,
Which marks down we've decided, for ever and a day,
That they won't come upon us, nor will we upon them.

(*Papura Voda*).

However, there is a vein of serious gravity beyond all this brilliant game of perfect forms and mechanisms at work to generate humour.

There might be a certain type of sadness, fear of the non-existence, scepticism concerning life, a species of compassion and a vibration in harmony with all this which is so much the more convincing and more genuine as they are less than obvious. Topârceanu's verse is only apparently transparent and sparkling; beyond this spectacular appearance, the poet is a grave lyryst who only seldom reveals himself to us in the crude nakedness of a *horror vacui*, a nakedness to which one could hardly add anything:

Black poplar etched into the frost
And stock-still 'neath the moon,
With leaves of iron and of dross,
Teach me how to forget the summer's glee,
And in the barren field
My gloom to silence that I yield
And all my thoughts to nobody.

(*Heroic Distich*)

3. Despre clasicul „sine die” sau clasicul „hodie”

Discuția despre actualitatea clasiciilor nu este una nouă în critică. George Călinescu vorbește elocvent despre clasicism, romanticism și baroc ca fiind, de fapt, dincolo de limita temporală a unor curente în artă, niște stări de spirit, niște atitudini de viață, implicând, evident, și componentele axiologice aferente.

Topârceanu a fost, indiscutabil, un temperament clasic, chiar dacă aplecarea sa spre natură ori spre un zbucium cu tentă revoluționară ar putea fi atribuite unei atitudini romantice.

Critica proletcultistă a bătut multă monedă, de altfel, pe câteva din poeziile sale cu temă „socializantă”; desigur, ele îi aparțin poetului la fel de intens cum îi aparține lui Eminescu *Împărat și proletar*.

Ceea ce este, însă, dincolo de aceste etichetări este mult mai important, anume, faptul că fiecare epocă și-a găsit în Topârceanu aspecte consonante: fiecare generație i-a cunoscut opera, într-o oarecare măsură, el putând fi reinterpretat și reevaluat chiar și pe parcursul unei biografii individuale.

Nu este aici implicat doar gradul de generalitate și universalitate al operei sale, ci și simplitatea frustă, adesea de o claritate de cristal a rostirilor. Cu cât mai simplă rostirea, cu atât mai pregnant mesajul; cu cât mai minimalist ornamentul, cu atât mai evidentă funcția sa; cu cât mai ușoară descifrarea ambiguităților, cu atât mai mare complicitatea autor – cititor.

Clasicism înseamnă, atunci, cel puțin într-o astfel de perspectivă, o intenție susținută a autorului de a-și aduce cititorul la nivelul său, dându-i astfel o senzație de bine, de lectură împlinită și consens. Lumea înconjurătoare (care include și limbajul) devine un spațiu deschis, interpretabil, fără întunecimi insondabile și răsturnări bruște, un spațiu în care limpezimea autor și cititor pot zâmbi împreună, bucurându-se, ori se pot înnegura împreună, încântându-se. Poate azi, mai mult ca oricând, este nevoie de astfel de micro-sărbători ale spiritului. Asta, însă, nu înseamnă deloc că ieri ele au fost mai puțin necesare, ori că mâine vor fi inutile. Dacă aşa s-ar putea contura o definiție a clasicismului, atunci este clar că etichetări de tip „poet minor” sau „gen minor” își pierd cu totul relevanța. Dacă, deci, aceasta este receptarea sociologic majoritară, este clar că *intentio auctoris* a urmărit-o și a realizat-o magistral.

*

3. About the classical “sine die” or the classical “hodie”

The debate concerning the actuality of the classics is certainly not a new one in literary criticism. George Călinescu convincingly talked about classicism, romanticism and the baroque as actually existing beyond the temporal limits of trends in art. He looked upon them as some states of mind, existential attitudes obviously implying the respective axiological components.

Beyond any doubt, Topârceanu had a classical temperament, even if his inclination to nature or his bias to a somewhat revolutionary restiveness could be attributed to a romantic attitude.

Proletkult literary criticism dwelt at length on a few of his poems having a “socializing” topic; of course, they do belong to the poet as intensely as “Emperor and Proletarian” belongs to Eminescu.

Yet, what lies beyond such labellings is much more important, namely that each epoch found aspects of consonance in Topârceanu's work; each generation was acquainted with this work to a certain extent, thus he could be reintegrated and revalued even within one individual biography.

Not only the degree of generality and universality of his work is implied here, but also the blunt, often crystal clear simplicity of his poetic expression. The simpler the expression, the more poignant the message; the more minimal the ornament, the more evident its function; the easier the deciphering of the ambiguities, the greater the complicity between the author and the reader.

Consequently, classicism means, at least in this perspective, a sustained intention of the author to elevate the reader to the height of his own level, thus giving him a feeling of comfort, of well done, rewarding reading and consonance. The surrounding world (which includes the language) becomes a space easy to decipher, to interpret, without unfathomable depths and unpredictable upheavals, a space in whose lowness both the author and the reader can smile together joyfully, or frown together grieving. Maybe nowadays more than ever we need such micro-feasts of the spirit. Yet, this does not mean that they were less necessary in the past, or that in the future they will become useless. If a definition of classicism could be outlined in this way, then it is clear that such labellings as “a minor poet” or “minor genre” completely lose any relevance. Consequently, if this is the perception of a sociologic majority, it is also clear that “*intentio auctoris*” pursued and achieved it in a masterly way.

*

Proiectul inițial al acestui volum includea și o parte de proză (pe care urma să-o realizeze doamna Eugenia Farca); partea de poezie, mult mai substanțială, avea să includă, în părți egale, contribuțiile magiștrilor Dan Duțescu și Leon Levitchi, pe lângă care i se alocase și subsemnatei un număr de 15 poeme de tradus. Din acest proiect inițial au rămas doar o împărțire de sarcini, în anul de grătie 1992, și o serie de titluri de care urmău să se ocupe domniile lor.

Am avut nevoie de un deceniu întreg să înțeleg că drumul lor până la Topârceanu n-a fost unul de lămuri, de cerut voie sau copyright, și că poetul și-a convocat definitiv traducătorii. A fost o trântă grea cu ingerul, care mă oprea să mă ating de titlurile pe care și le rezervaseră maeștrii, astfel se explică lipsa unora din poemele antologice ale lui Topârceanu din cuprinsul acestui volum.

În semn de neuitare și de veșnică recunoștință, Domniilor Lor, Poetul, întâi, și Magiștrii mei întru traducerea de poezie, mai apoi, le închin această încercare.

Cristina Tătaru

The initial project of this volume also included a part of prose, which was to be achieved by Mrs. Eugenia Farca; the much more substantial part containing poetry was to include, in equal parts, the contributions of the masters Dan Duțescu and Leon Levitchi, besides whom the undersigned was allotted the space for 15 poems to translate. Only the distribution of tasks was left from this initial project, in 1992, along with a series of titles the professors were expected to deal with.

I needed a whole decade to understand that their journey to Topârceanu was not to ask for explanations, for permission or copyright, and that the poet had summoned his translators for good. It was a hard fight with the angel who kept forbidding me to touch the titles the masters had booked for themselves, this is why some of the anthologic poems of Topârceanu are still not included in this volume.

As a token of lasting memory and eternal gratitude I dedicate this attempt to their lordships, the Poet first, and my Masters in the craft of translating poetry next.

Cristina Tătaru

PREFĂTĂ

Am plâns și eu în versuri pesimiste
Amorul meu dintâi, ca orice om.
Și poate că aş fi sporit c-un tom
Biblioteca sufletelor triste.

Dar azi vă dau o veselă agapă
De inedite și răzlețe pagini.
Durerea mea, topită în imagini,
Dispare ca un fulg de nea în apă.

Se schimbă-n glume lacrimile clare.
Simbolice baloane de săpun.
Plutesc deasupra vântului nebun
Stârnit de reci curente literare.

Și-n existența lor cea efemeră
Cu străvezii păreți, de-abia închid
O parte mică din eternul vid,
Și totuși cer un loc în atmosferă.

O, indulgentă Critică postumă,
Să nu le-nțepi cu vârful unui ac,
Că rând pe rând baloanele de spumă
În lacrimi grele iară se prefac.

A PREFACE

I, too, in pessimistic verse have wept
Over my first love, just like any man,
And, by yet one more tome, I could have, then,
Into the library of sad souls stepped.

Still, I give you a merry feast, today,
Of pages miscellaneous and new.
Where, fused in imagery, my pain will, too,
Like snowflakes on the water, fade away.

Transparent tears, then, into jokes re-mould,
Symbolic soap balloons, chased to and fro,
Carried adrift by the mad winds that grow
Stirred up by literary trends, ice-cold.

And, in their fleeting ephemerity,
Their walls transparent hardly hold, alack,
From the eternal void, a tiny speck,
Yet, claim a place under the sun, you see.

Most mild posthumous criticism, still
Dont pinch them with your needle's point, for then,
My froth balloons, so iridescent, will
Turn, one by one, to heavy tears again.

RAPSODII DE PRIMĂVARĂ

I

Sus, prin crângul adormit,
 A trecut în taină mare,
 De cu noapte, risipind
 Șiruri de mărgăritare
 Din panere de argint,
 Stol bălai
 De îngerași
 Cu alai
 De toporași,
 Primăvară, cui le dai?
 Primăvară, cui le lași?

II

Se-nalță abur moale din grădină.
 Pe jos, pornesc furnicile la drum.
 Acoperișuri veștede-n lumină
 Întind spre cer ogeacuri fără fum.

Pe lângă garduri s-a zvântat pământul
 Și ies gândacii Domnului pe zid.
 Ferestre amortite de deschid
 Să intre-n casă soarele și vântul.

De prin balcoane
 Și coridoare
 Albe tulpane
 Fâlfâie-n soare.
 Ies gospodinele

SPRING RHAPSODIES

I

Up there, in the sleeping wood,
 Stealthily, in the night's dead,
 Passed, with rows of pearls that would
 From their silver baskets spread,
 A blonde flight
 Of angels true,
 With a train
 Of violets
 Blue.
 Spring, who do you give them to?
 Spring, who do you leave them to?

II

Soft steams are rising from the gardens white
 And ants start out a-walking their paths, too.
 And withered roofs are stretching in the light
 Their smokeless chimneys up, towards the blue.

And near the fences, now, the ground is dried
 And ladybugs on walls now walk at ease.
 From frozen hinges, windows open wide,
 To let inside the sunshine and the breeze.

From balconies
 And hallways' height
 White kerchiefs flutter
 In the light.
 The wives are out,

Iuți ca albinele,
Părul le flutură,
Toate dau zor.
Unele mătură,
Altele scutură
Colbul din pătură
Și din covor.

Un zarzăr mic, în mijlocul grădinii,
Și-a răsfirat crenguțele ca spinii
De frică să nu-i cadă la picioare
Din creștet, vălul subțirel de floare

Că s-a trezit aşa de dimineață
Cu ramuri albe- și se poate spune
Că-i pentru-ntâia oară în viață
Când i se-ntâmplă-asemenea minune.

Un nor sihastru
Și-adună-n poală
Argintul tot.
Cerul e-albastru
Ca o petală
De miozot.

III

Soare crud în liliac,
Zbor subțire de gândac,
Glasuri mici
De rândunici,
Viorele și urzici...

Primăvară, din ce rai
Nevisat de pământeni
Vii cu mândrul tău alai
Peste crânguri și poieni?

Like bees, they rush,
Their hair is waving,
They hasten, flush.
Some sweep with brooms,
Some dust, like bugs,
The dirt from blankets
And from rugs.

A tiny wild apricot tree now cowers,
And has spread out his thorny branches, all,
Lest from the crown of his head there should fall
Down to his feet, his thin, white veil of flowers.

For early he awoke, at the first beam,
His branches whitened all, and one could say
That it's the first time in his life today
That such a miracle has come to him.

A cloud drifts by
And gathers, lonely,
Silvery lots.
As blue's the sky
As could be only
Forget-me-nots.

III

Young sun in the lilac tree,
The thin flight of buglets, wee,
Sprightly call
Of swallows, small,
Violets, nettles, come forth all...

Spring, out of which paradise
Undreamed-of by mortal eyes
Your sweet train does down parade
Over grove and over glade?

Pogorâtă pe pământ
 În mătăsuri lungi de vânt,
 Lași în urmă pe câmpii,
 Galbeni vii
 De păpădii,
 Bălti albastre și-n sorite
 De omăt topit abia,
 și pe daluri mucezite
 Arături de catifea.

Și pornești departe-n sus
 După iarna ce s-a dus,
 După trena-i de ninsori
 Așternută pe colini...
 Drumuri nalte de cocori,
 Călăuzii cei străini,
 Iți îndreaptă an de an
 Pasul tainic și te mint
 Spre ținutul diafan
 Al câmpilor de-argint.

Iar acolo te oprești
 Și doar pasul tău ușor,
 În omăt strălucitor,
 Lasă urme viorii
 De conduri împărătești
 Peste albele stihii...

Primăvară, unde ești?

Down on Earth you've come, all clad
 In long silks of breeze, and spread
 In the meadows that unfold
 Dandelions,
 Coins of gold,
 Blue and sunny pools of snow,
 Freshly molten as you go,
 And on musty hills, draw down
 Furrows of deep velvet brown.

Then, up further you pass on,
 Chasing 'way the winter gone,
 Chasing 'way her train of snow
 That the hilltops covers still...
 Flights of cranes are drifting low,
 Guides that come from far, and will
 Lure your secret steps, each year,
 Tempting you that you should go
 To the lands in shiny gear
 Of the silver plains with snow.

There you stop a bit from flight,
 And, out of your footsteps, light,
 In the snow that's spreading bright,
 There is just the small print, blue,
 Of your little royal shoe,
 In that wilderness of white...

Spring, oh tell me, where are you?

BALADA MORȚII

Cobora pe Topolog
Dintre munți, la vale...
Și la umbra unui stog
A căzut din cale.

În ce vară? În ce an?
Anii trec ca apa...
El era drumeț sărman
Muncitor cu sapa

Oamenii l-au îngropat
Într-un loc aiurea
Unde drumul către sat
Taie-n lung pădurea.

Și de-atunci, lângă mormânt,
Plopi cu frunză rară
S-au zbătut ușor în vînt,
Zile lungi de vară.

Soarele spre asfințit
Și-a urmat cărarea.
Zi cu zi l-au troienit
Vremea și uitarea.

Dimineața ca un fum
Urcă pe coline,
Zvon de glasuri dinspre drum
Până-n preajmă-i vine.

THE BALLAD OF DEATH

From the Topolog* he strayed,
Downhill, to the dell...
And, beneath a haystack's shade,
Suddenly he fell.

In which summer? In what year?
Years will quickly flow...
A poor passer-by, so drear,
Earning with his hoe.

He was dug a random grave,
And then buried there,
Where the village path does rave
Through the forest rare.

And, since then, the poplar trees
From around that place
Have been trembling in the breeze,
Through long summer days.

And the Sun went on its way
To the Zenith, while
Time, oblivion, day by day,
Upon him did pile.

When it's morning in the dale,
Steaming up there, high,
Voices hum upon the trail,
Drawing to him nigh.

* Mountain and river in Romania

Peste vîrfuri lunecând
În argint, condurii
Înfoară când și când
Liniștea pădurii...

Numai colo-ntr-un frunzar
Galben în lumină,
Stă pe-o creangă de arțar
Pasăre străină.

Stă și-așteaptă fără glas
Parcă să măsoare
Cum se mută ceas cu ceas,
Umbra după soare...

*

Astfel, tot mai neștiut
Spre adânc îl fură
Și-l îngroapă-n sănu-i mut
Veșnică Natură.

Vara trece; pe cărări
Frunza-n codru sună.
Trec cernite inserări
Nopți adânci cu lună.

Iar când norii-nvăluiesc
Alba nopții Doamnă,
Peste groapa lui pornesc
Vânturi lungi de toamnă.

Drifting in the silver still,
Only eagles would,
Very seldom, bring a thrill
In the silent wood...

Only in that shrubbery,
Yellow in the light,
There's a strange bird in a tree,
Alien, upright.

Waiting, still and sullenly,
Counting one might say,
How the shades move hourly
After the Sun's ray.

*

So, forgotten more and more,
Luring him down deep,
Buried in her voiceless core,
Nature does him keep.

Summer passes; on the trails,
Leaves will whisper low,
Eyes will pass, in mourning veils,
Moonlit nights also.

When the Lady of the Night
Into clouds sinks, deep,
Winds of autumn, full of might,
Past his grave will sweep...

RAPSODII DE VARĂ

I

Cine-ar putea să spună
 Cât secoli au trecut
 De-o lună,
 De când nu te-am văzut?

Salcâmii plini de floare
 Se uită lung spre sat,
 Și-n soare
 Frunzișul legănăt

Le-atârnă ca o barbă...
 Acolo mi-am găsit
 În iarbă
 Refugiu favorit.

Acolo, ca-ntr-un templu,
 De-atâtea dimineti
 Contemplu
 O tufă de scaieți.

Pe când departe-n zare,
 Mirat ca un copil.
 Răsare
 Un astru inutil...

SUMMER RHAPSODIES

I

Who ever could appraise
 The centuries that passed
 In thirty days,
 Gone since I saw you last?

Acacias, blooming bright
 Far, at the village glance,
 And in the light,
 Their quivering leaves that dance

Hang downwards, beard-like, huge...
 And it is there I found
 The best refuge,
 Upon a grassy mound.

Like in a temple, bent
 Out there, for countless morns,
 I've watched, intent,
 A frizzled bush of thorns.

While, with a child's surprise,
 At the horizon, far,
 Would rise
 A fully useless star...

II

Iubito, fără tine
Începe-o nouă zi...
Dar cine
Le poate socoti?

Că zilele-n răstrîște
Se-nalță și apun
Ca niște
Baloane de săpun...

Cu mâinile sub tâmplă
Cum stau aşa culcat.
Se-ntâmplă
Un fenomen ciudat:

Privirea mea distrată
Prin negre rămuriști
Mi-arată
Doi ochi adânci și triste

Și-n orice strop de rouă
Văd două brațe, mici
Ca două
Picioare de furnici.

Dar dacă o lăcustă,
Din verdele talaz,
Robustă
Îmi sare pe obraz, –

Din ochii mei dispare
Mirajul interpus,
Pe care
L-am zugrăvit mai sus,

II

My darling, without you
A new day dawns again...
But who
Could keep account of them?

For days in sorrow come,
Break out and quickly fade
Like some
Balloons of soapsuds made...

My hands under my temple,
As I lie there, demure,
I sample
Phenomena obscure:

My gaze distracted, erring,
Sees through black branches' tip
Occurring
Two eyes, so sad and deep.

In any dewdrop shiny,
Two little arms I see
As tiny
As two ant leglets wee.

Yet, if by chance a locust
Should from the green sea peek,
And, robust,
Should land upon my cheek, –

The whole mirage goes by,
That in my sight was etched,
Which I
(See supra) have just sketched.

Şi-n ochii mei deodata,
Ca-n alte dimineţi,
S-arată
O tufă de scaieţi...

III

Acum natura-ncepe
Cu tainicul ei glas
Din stepă
Să cânte-nacet pe nas.

Prin ierburile crude,
Sub cerul fără fund,
S-aude
Un bâzâit profund

Şi până la amiază
Pământul încropit
Vibrează
Adânc și liniștit.

Sunt gâze și gângăni
Ce sar și fac mereu,
Mătăni
Când trec prin dreptul meu,

Şi-mpreunându-și zborul,
În ierburi își ascund
Amorul
Multiplu și fecund.

Abruptly, in my eyes,
Like on so many morns,
There rise
The same entangled thorns...

III

Now Nature's murmur builds
And stealthily it grows
And fields
Chant slowly through their nose.

And, in the sappy grass,
There grows, 'neath skies unbound,
The bass
Of humming most profound

And, for the high noon waiting,
The fresh-drained earth will go
Vibrating
In quiet, deep and slow.

They're bugs and insects, teeming
That jump, then curtsy low,
On seeing
Me there, then quickly go,

First, in twinned flights, above,
Then hid' in weeds, they fuse
In love
Fecund and most profuse.

IV

Și-n vremea asta, oare,
Când eu visez mereu
La soare –
Ce face dorul meu?

Iubirea mea nebună,
De-abia trezită-n zori,
Adună
Mänunchiuri mari de flori.

Se-ntreabă- ce să facă?
Și fără-a pregeta,
Ea pleacă
Întins, la casa ta.

Și nici nu bagi de seamă
Cum pasu-i furișat
Cu teamă
S-apropie de pat,

Ci doar tresari deodată
Și parcă-ți pare rău
Mirată,
Te uiți în jurul tău...

Iar ea-ntr-un suflet vine
Cu părul desfăcut
La mine,
Să-mi spui ce-a făcut...

Aşa, spre zarea largă,
Pe zi de-atâtea ori
Aleargă
Pe drumuri lungi de flori.

IV

Yet, all these many a day,
While, dreaming in the sun
I lay,
How has my yearning done?

My wild, wild love, awaking
At the first dawn of light,
Is making
Huge flower bunches, bright.

He wonders what to do?
And sets out, with brisk pace,
Straight to
Your tiny dwelling-place.

And you won't even hear
When on the tip of toes,
With fear,
To your bed it comes close.

You'll just start up, thoughts puzzled
By some regret's faint haze.
All tousled,
Around yourself you'll gaze...

And then my love will flee
With his wild locks undone
To me,
And boast of what he's done...

Thus, till the day is dying,
Times countless, forth and back
He's flying
Along the flowery track.

V

Târziu, când peste lanuri
Coboară spre câmpii
Noianuri
De umbre argintii;

Când luminosul cranic,
Luceafărul stingher
Şi tainic
S-aprinde iar pe cer

Şi cu lumină nouă
Slipseşte ca un strop
De rouă
Pe vârful unui plop,

Iubirea mea fugăra
De-abia s-a liniștit,
Şi-afără,
Ca un copil trudit,

Pe-un maldăr de sulfine,
Cu cel din urmă gând
La tine,
Adoarme suspinând.

V

Late, when the fields start weaving
On lowlands out of sight
Whirls, reeving,
Of silvery shadows, light,

When the bright herald's showing,
The lonely evening star
And growing
Mysterious, afar,

And with its light brand new
It's twinkling like a drop
Of dew
Upon a poplar's top,

My love will only then
Have stopped its fretting wild
And can,
Just like a tired child,

Thinking of you once more,
On a melilot heap,
Outdoor,
A-sighing, fall asleep...

BROAŞTELE

Am ascultat din umbră cântarea lor înaltă.
 Buchetele de trestii dormeau cu foşnet lin.
 Era o lună plină în fiecare baltă,
 Şi-n fiecare undă o piatră de rubin.

Iar nuferii, pe care lianele-i dezgroapă
 Când i-a-nchegat în tremur lumina unui val,
 Păreau luceferi galbeni, căzuţi adânc în apă
 Să-nsemne calea lunei spre-ntunecatul mal.

Ostroave mari de umbră închipuiau corăbii
 Iar papura, mişcată în treacăt de zefiri,
 Nălta mănuuchi în aer tremurătoare săbii,
 Prin pânza de lumină a undelor subțiri.

Şi broaștele semetă cântau cu glasuri multe
 Pe când, din înăltime, privindu-şi faţa-n lac,
 Un nour singuratic stătea uimit s-asculte
 Cum bat ca toaca toate şi-o clipă toate tac.

Se ridicau departe prelungi bătăi din palme
 Şi note-adânci de flaut ieşea de jos, din stuh.
 Părea că lapidează tăcerea nopţii calme
 O grindină de note zvârlite în văzduh.

Şi cum deasupra apei s-amestecau întruna
 Umplând singurătatea de freamăt viu, părea
 Că toate laolaltă apostrofează luna,
 Că fiecare broască se ceartă cu o stea.

THE FROGS

At stealth, I listened to their high-pitched tune.
 Reed bunches slept in murmur soft and moan.
 And every puddle harboured the full moon,
 And every wave, a gleaming ruby stone.

And water lilies, on lithe stalks, from low,
 Shaped up in tremor, in a wave's bright core,
 Seemed yellow evening-stars, fallen below
 To mark the Moon's path to the darkened shore.

Islands of shadow, huge, seemed giant ships.
 Rushes, bare frowning in the Zephyr's might,
 Raised bunches, high, of swords with quivering tips,
 Out, through the thin waves' shining web of light.

Proud frogs, in many voices, made their din,
 While, from up high, watching the mirrored shade,
 Some lonely cloud would, puzzled, listen in
 To that whole rattle grow, then sudden fade.

Lengthy applause, then, swelled from out of sight
 And flute tones, deep, rose from the reeds below.
 As if they'd lapidated the calm night
 With notes like hailstorms in a downward blow...

As, in the air their voice would swell, then swoon,
 Stirring the loneliness, it seemed from far
 That all of them apostrophised the Moon
 And every one was fighting with a star.

Erau ocări în larmă lunaticei orchestre
Şi rugă arzătoare în tainicul ei zvon.
Spuneau Nemărginirii durerile terestre
Cu imnul lor zadarnic, solemn și monoton...

Cum le-ascultam din umbră acvatica fanfară,
Sub cerul vast al nopții cu ele-am retrăit
O noapte luminoasă din era terțiară.
Nefericit și singur ca primul troglodit.

Oaths filled the racket of that moonstruck choir
And in its hum there lurked an ardent urge.
They wailed out to the skies all the world's fire
Held in their useless, solemn, dreary dirge...

And as I heard their water brass-band rage,
With them, beneath the dark skies, I revived
A bright night in the Tertiary Age,
Low and forlorn, like the first Troglodyte.

ACCELERATUL

Peste fagi cu vârfuri sure
 A căzut amurgul rece.
 Înserarea mută trece
 Furiată prin pădure.
 Spre apus abia s-arată
 Printre crengi, întunecată,
 O văpaie de rubin...
 Din frunzișurile grele
 De-nnoptare, tot mai vin
 Glasuri mici de păsărele...

Reci și palide-n senin
 Se ivesc deasupra stele.

*

Și deodată, dintre dealuri
 Se desprinde larg un zvon
 Depărtat și monoton,
 Ca un murmur lung de ape
 Revârsate peste maluri...
 Crește-n luncă, mai aproape,
 Umple văile vecine
 De răsunet mare...
 Vine!...

Fulger negru... trăsnet lung
 Dus pe aripi de furtună,
 Zguduind pământul tună,
 Zările de-abia-i ajung...
 Parcă zboară,

THE FAST TRAIN

Over beeches with grey tops,
 Cold, abrupt, the twilight fell.
 Mute, the eveningtide, as well,
 Stealthily on forests drops.
 To the West, there hardly shows
 A faint ruby gleam that glows
 Among branches, far away...
 Yet, there faintly can be heard,
 Coming from among the leaves,
 Heavy all with the night's breeze,
 Some small twit of little bird...

Cold and pale, in the clear sky,
 Stars start blinking up there, high.

*

Suddenly, among the hills
 A large echo starts to build,
 Far, monotonous and stilled,
 Like a murmur, long, of rills
 That their beds have overfilled...
 Closer, closer still, the hills,
 Riverbeds and vales are humming
 With its echoes wide...

It's coming!

Thunder black... long lightning's arrow
 Riding on the winds of gales,
 Shaking the Earth's bowels, sails
 Through horizons grown too narrow...
 As if it were flying,

Parcă-noată.
Scuipă foc, înghețe drum.
Și-ntr-un valvărtej de fum
Taie-n lung pădurea toată...

A trecut...
Dinspre câmpie,
Vuieț greu de fierărie
Se destramă în tăcere...
Scade-n depărtare...
Piere...

*

Iar în urmă-i, din tușiuri,
De prin tainice-ascunzișuri,
Se ivesc pe jumătate
Păsărele ciufulite,
Alarmate
Și-ngrozite:
Cine-i?... Ce-i?... Ce-a fost pe-aici?...
Ciripesc cu glasuri mici
Cintez și pitulici.
Doar un pui de pițigoi,
Într-un vârf de fag pitic,
Stă cu penele vâlvoi
Și făcând pe supăratul:
- Ce să fie? Nu-i nimic.
A trecut Acceleratul...

Swimming,
Spitting flames, the road it swallows,
And in whirls of smoke, it follows
Cross the woods its tracks a-steaming...

Now it's gone...
From fields out there,
The hard clang of ironware
Turns to stillness, on and on...
Fades into the distance...
Gone...

*

And, behind it, from the shrubs
And secluded hideouts, mobs
Of wee birds poke out their head,
Feathers frizzled, half concealed,
All in dread,
With panic chilled:
“What?... What's up?... What happened here?...”
Twitter voices full of fear
Of small wrens and finches near.
Just a titmouse chick, who, sole,
On a tiny beech tree top
Did, its feathers tousled all,
Playing the offended, stop,
Says: “It's nothing. What's the strain?
It was only the fast train...”

BALADA POPII DIN RUDENI

De la târg la Vadul-Mare
Taie drumul prin poieni,
Legânându-se călare,
Popa Florea din Rudeni.

Şi-n priveliştea bogată
Sus pe culme jos pe drum,
Iarna palidă-şi arată
Plăsmuirile de fum.

Somnul revârsat în fire,
Gerul sfânt al Bobotezii
A-nchegat argint subțire
Peste faldurii zăpezii
Şi legând în gheăţă stropii,
Bura care-n aer joacă
A țesut pe barba popii
Fire lungi de promoroacă.

Bolta sură ca cenuşa.
Codrii vineţi- dorm adânc.
Sună numai căldăruşa.
Atârnată de oblânc.

Bate Surul din potcoavă
Drum de iarnă, fără spor,
Calcă rar şi cu zăbavă
Lunecuşuri de pripor.

Şi-n tacerea care creşte,
Adâncit ca-ntr-o visare,

THE BALLAD OF THE PRIEST IN RUDENI

From the Vadul Mare fair,
Cutting through the clearings' mist,
Here comes, swinging on his mare,
Florea from Rudeni, the priest.

In the richness of the sight,
Down the roads, up on hills' brim,
Winter, pale, is showing bright
And strange ghosts of frozen steam.

And, while Nature sleeps, at ease
The Epiphany's saint frost
Grows thin silver filigrees
Loosely in the snow folds lost,
Knitting water drop to floe,
The haze trembling in the air,
Weaves the father's beard strands, slow,
Into ice threads, thin as hair.

Ash-grey is the heavens' brink,
Purple forests sleeping slow.
Just the little pail does clink,
Hanging on the saddlebow.

And the greyback, hooves clip-clopping,
Forth on wintry roads does grope,
Steps composed and slowly, stopping
Before taking some iced slope.

In the silence growing slow,
As if lost in dreaming, deep,

Popa când și când șoptește
Legănându-se călare...
Scutură din treacăt salbe,
Reci podoabe care mint,
Suri bolti de ramuri albe
Cu portaluri de argint
Lângă drum bătut de sănii
Unde malul stă să cadă,
Vede urme de dihanii
Înstelate pe zăpadă.
Iar pe culmea unei creste,
Amețit de zare multă
Strânge frâul fără veste
Și-mpietrit pe cal ascultă.

Nici o șoaptă...nici un ropot...
Numai din adâncuri sure,
Vine vuiet lung de clopot
Peste-ntinderi de pădure...

Lung îi sună în ureche,
Pe când el cu grija scoate
Pântecoașă ploscă veche
Din dăsaga de la spate.

Și cu plosca ridicată,
Zugrăvit pe cerul gol,
Popa capătă deodata
Măreție de simbol.

*

Colo-n vale, unde drumul
Taie luminisuri rare,
Printre plopi se vede fumul
Hanului din Vadul-Mare.

Father Florea whispers low,
As a-trotting he does keep...
Here and there, he'll shake down cold
Strings of jewels, that all lie,
Crumbling arches white, which hold
Silver portals, glistening high.
Near a road, where sleigh-paths cross
By the snow's edge, prone to fall,
Traces of wild beasts do toss
Down the snow, like starlets small.
Once more up, while stopping on
A high ridge, all dazzled, he
Pulls the reins, with warning none,
And then listens carefully.

Not a whisper... not a call...
Only from the grey depths, cold,
There's a bell's faint, echoed toll,
Over forests vast and old...

As it echoes in the still,
Pulling swiftly by the gag,
A big-bellied, old flask he'll
Bring forth, from the saddlebag.

Flask upturned, on trails untrodden,
Gainst the sky's immensity,
Father Florea, of a sudden,
Gains a symbol's majesty.

*

Downhill, there, where the path goes
Through rare clearings, out and in,
Smoke among the poplars shows
From the Vadul Mare inn.

Calul, vesel, simtē locul
și s-abate scurt din cale, –
C-a-nvățat și dobitocul
Patima sfinției sale...

Iar hangița iese-n ușă,
Bucuroasă de câștig.
Ochii-i râd spre căldarușă:
– Frig părinte?
– Strașnic frig!

The horse knows the spot and, merry,
Stops and turns towards the place, –
For the poor beast, too, knows very
Well the weakness of his grace.

And the hostess, at the fence,
Happy, for she smells the gold,
Gives the pail a smiling glance:
“Cold, eh, father?”
“Bitter cold!”

RAPSODII DE TOAMNĂ

I

A trecut întâi o boare
Pe deasupra viilor;
Și-a furat de prin ponoare
Puful păpădiilor.

Cu acorduri lungi de liră
I-au răspuns fânețele.
Toate florile șoptiră,
Întorcându-și fețele.

Un salcâm privi spre munte
Mândru ca o flamură.
Solzii frunzelor mărunte
S-au zburlit pe-o ramură.

Mai târziu, o coțofană
Fără ocupație
A adus o veste-n goană
Și-a făcut senzație:

Cică-n munte, la povarnă,
Plopii și răsurile
Spun că vine-un vânt de iarnă
Răscolind pădurile,

Și-auzind din depărtare
Vocea lui tiranică,
Toti ciulinii pe cărare
Fug cuprinși de panică...

AUTUMN RHAPSODIES

I

First there only passed a breeze
Over vineyards brown,
And it stole from the ravines
Dandelions' down.

Then, with long accords of lyre
Hayfields did resound.
All the flowers, whispering higher,
Turned their faces round.

An acacia watched the braes,
Like a banner, staunch;
All his leaves, like tiny scales,
Bristled on a branch.

Later on, a magpie, who
Had no occupation,
Flew in with a rumour new,
Stirring a sensation.

Poplars and rose briars are humming,
Uphill, as it were,
That a winter wind is coming
And the forests stir,

And that, hearing far his whistles
Of tyrannic call,
On the trails, the dried up thistles
Run in panic, all...

Zvonul prin livezî coboară.
Colo-n jos, pe mlaștină,
S-a-ntâlnit un pui de cioară
C-un bâtlan de baștină.

Și din treacăt îi aruncă
Altă veste stranie,
C-au pornit-o peste luncă
Frunzele-n bejanie!

II

Într-o clipă, alarmate,
Ies din sănțuri vrăbiile.
Papura pe lac se zbate
Legănându-și săbiile.

Un lăstun, în frac, apare
Sus pe-un vârf de trestie
Ca să ție-o cuvântare
În această chestie.

Dar broscoii din răstoacă
Îl insultă-n pauze
Și din papură-l provoacă
Cu prelungi aplauze.

Lișitele-ncep să strige
Ca de mama focului.
Cocostârci, pe catalige,
Vin la fața locului.

Un țânțar, nervos și foarte
Slab de constituție,
În zadar vrea să ia parte
Și el la discuție.

Rumours down the orchard get.
Down there, by the swamp,
There's a native stork, which met
With a crow-chick plump,

And he dropped him casually
Some more news: today,
All the leaves over the lea
Started roaming 'stray!

II

In a moment, from the groove,
Sparrows fly up, hordes.
On the lake, the rushes move
Shaking their long swords.

A dress-coated martin, on
A reed tip that's bent
Wants to make a speech about
The events extent.

But from pools, the thousand frogs
Taunt him in the pause
And provoke him from the bogs
With prolonged applause.

All the moorhens scream in worry,
At their voices' top.
Storks, on stilts, come in a hurry,
Down, towards that spot.

A mosquito nervous and
Thin, as is a rake,
In that racket, does contend
His own point to make.

Când deodată ur̄ erete,
Politai din naștere,
Peste baltă și boschete
Vine-n recunoaștere

Cu poruncă de la centru
Contra vinovatului,
Ca să-l aresteze pentru
Siguranța statului...

De emoție, în surdină,
Subt un snop de bozie,
O păstorie de sulcină
A făcut explozie.

III

Florile-n grădini s-agită.
Peste straturi, dalia,
Ca o doamnă din elită
Își îndreaptă talia.

Trei petunii subțirele
Farmec dând regretelor,
Stau de vorbă între ele;
“ Ce ne facem, fetelor?...”

Floarea-soarelui, bătrână,
De pe-acum se sperie
C-au să-i cadă în țărână
Dinții de mizerie.

Și cu galbena ei zdreanță
Stă-n lumină mătură,
Ca un talger de balanță
Aplecat pe-o latură...

Then a hawk does suddenly
From his raiding stop,
Who is, of the shrubbery
And the pool, the cop.

And an order high he bore,
'Gainst the crook, you see,
That he be arrested for
State security.

Overwhelmed with what it's seen,
'Neath an elder shrub,
A discreet melilot bean
With a boom split up.

III

All the garden blooms are fretting,
A georgine, in haste,
Like a highlife dame, is setting
Up her flawless waist.

Three petunias, full of grace,
Voice with charm their rue,
While they chatter: “In this case,
Girls, what shall we do?”

The sunflower old, uphill,
Already downcast,
Fears her teeth pathetic will
Fall into the dust.

Standing in its yellow rags
In the ripened light
Like a balance plate, that sags
To the other side...

Între gâze, fără frică
Se re-ncep idilele.
Doar o gărgăriță mică,
Blestemându-și zilele,

Necăjită cere sfatul
Unei molii tinere,
Că i-a dispărut bărbatul
În costum de ginere.

Împrejur îi cântă-n șagă
Greierii din flaute.
– Uf, ce lume, soro dragă!
Unde să-l mai caute?

L-a găsit sub trei grăunțe
Mort de inaniție.
Și-acum pleacă să anunțe
Cazul la poliție.

IV

Buruienile-ngrozite
De-așa vremi potrivnice
Se vorbiră pe șoptite
Să se facă schivnice.

Și cum știe-o rugăciune
Doamna mășălariță,
Tot soborul îi propune
s-o aleagă stariță.

Numai colo-n sus, prin vie,
Rumenele lobode
Vor de-acum în văduvie
Să trăiască slobode.

Small bugs, with no fear at all,
Courtships start again.
Just a ladybug, seed-small,
Cursing as she can,

Asks a young moth what she might
Do in her despair,
For her groom, in dress coat tight,
Faded in thin air.

Crickets round her, mockingly
Their thin flutes are playing.
“What a world, dear sis, tell me
Where could he be straying?”

’Neath three grains she found the rake,
With starvation dead.
She’s at the police, to make
Statements about that.

IV

Weeds, all flushed with the disgrace
Such a time to see,
Made a pact, to end their days
In a nunnery.

Since she knows a divination,
Madam hog’s bean, famed,
Is by all the congregation
As their abbess named.

Just the ruddy pigweeds, lewd,
In the vineyard, see,
Want now, in their widowhood,
To philander free.

Vezi! De aceea mătrăguna
A-nvățat un brusture
Să le spuie-n față una
Care să le usture!...

Jos pe-un vârf de campanulă
Pururea-n vibrație,
Și-a oprit o libelulă
Zborul plin de grătie.

Mic, cu solzi ca de balaur,
Trupu-i fin se clatină,
Juvaer de smalț și aur
Cu sclipiri de platină.

V

Dar deodată, pe coline
Scade animația...
De mirare parcă-și ține
Vântul respirația.

Zboară vești contradictorii,
Se-ntretină stirile...
Ce e?...Ce e?...Spre podgorii
Toți întorc privirile.

Iată-o!...Sus în deal, la strungă,
Așternând pământului
Haina ei cu trenă lungă
De culoarea vântului,

S-a ivit pe culme Toamna,
Zâna melopeelor,
Spaima florilor și Doamna
Cucurbitaceelor...

See, therefore the belladonna
Taught a bur to tell
To their face, some words on honour
That should serve them well!...

On a bluebell's fragile top,
In vibration light,
A small dragonfly did stop
From its graceful flight.

Scaled like dragons, it does hold
Up its body fine,
Jewel made of smalt and gold,
With platinum shine.

V

Suddenly, upon the hills,
Stops the fretting all.
With amazement, the wind stills
And its breath does fall.

Rumours contradictory
News cross in the air...
What?...What's it?... All turn to see
To the vineyards bare.

There she is! At the sheepfold,
Laying on the ground
Of her dress the train of cold,
Wind-hued, all around,

Autumn's there, uphill, far-off,
Queen of chants of dole,
Fright of flowers, fairy of
The cucurbits all.

Lung își flutură spre vale.
 Ca-ntr-un nimb de glorie,
 Peste șolduri triumfale
 Haina iluzorie.

Apoi pleacă mai departe
 Pustiind căările,
 Cu alai de frunze moarte
 Să colinde zările.

.....
 Gâze, flori întârziate!
 Muza mea satirică
 V-a-nchinat de drag la toate
 Câte-o strofă lirică.

Dar când știu c-o să vă-nghețe
 Iarna mizerabilă
 Mă cuprinde o tristețe
 Irremediabilă...

Long, towards the valleys sweeps,
 Like a train of glory,
 Over her triumphant hips
 The dress illusory.

Further, further she then leaves,
 Devastating trails,
 With her suite of withered leaves
 Towards distant vales.

.....
 Flowers, bugs, with fondness true
 Did my muse satirical
 Dedicate to each of you
 Now, a stanza lyrical.

Thinking, yet, of winter's doom
 That will freeze you all,
 An irreparable gloom
 Upon me does fall...

BALADA UNUI GREIER MIC

Peste dealuri zgribulite,
Peste țarini zdrențuite,
A venit, aşa, deodată,
Toamna cea întunecată.

Lungă, slabă și zăludă,
Botezând natura udă
C-un mănușchi de ciumăfai, –
Când se scutură de ciudă,
Împrejurul ei departe
risipește-n evantai
ploi mărunte,
frunze moarte,
Stropi de tină,
Guturai...

Și cum vine de la munte,
Blestemând
Și lăcrămând,
Toți ciulinii de pe vale
Se pitesc prin văgăuni,
Iar măceshii de pe câmpuri
O întâmpină în cale
Cu grăbite plecăciuni...

Doar pe coastă, la urcuș,
Din căsuța lui de humă
A ieșit un greieruș,
Negru, mic, muiat în tuș
Și pe-aripi pudrat cu brumă:

THE BALLAD OF A CRICKET WEE

Over hills with frozen backs,
Over dales that shake in rags,
With no warning, suddenly,
Autumn came down, sullenly.

Tall and haggard and insane,
She's besprinkling the wet plain
With a bunch of stramony, –
When she's shaking, grudgingly,
Round about her she will spread,
Like a fan of pests, all through,
Drizzle fine
And leaves all dead,
Mud that's splashing
And the flu...

And, as she is coming downhill,
All a-cursing
And in tears,
All the thistles down the brae
Into hollows, deep are hiding
And in fields, the dog-rose trees
Bow all downwards in her way,
Greeting, humbly, her arriving...

Only on the coast's steep brink,
From his clay house issuing,
Upwards did a cricket blink,
Tiny, dipped in China ink,
Hoarfrost powdering his wing:

— Cri-cri-cri
 Toamnă gri,
 Nu credeam c-o să mai vîi
 Înainte de Crăciun,
 Că puteam și eu s-adun
 O grăunță cât de mică,
 Ca să nu cer împrumut
 La vecina mea furnică,
 Fi'ndcă nu-mi dă niciodata,
 Și-apoi umple lumea toată
 Că m-am dus și i-am cerut...
 Dar de-acuș,
 Zise el cu glas sfârșit
 Ridicând un picioruș,
 Dar de-acuș s-a isprăvit...

Cri-cri cri,
 Toamnă gri,
 Tare-s mic și necăjit!

“Autumn grey,
 Autumn grey,
 Didn't think you'd come to stay,
 Not till Christmas, anyway,
 Else, I would have stored away
 Two-three grains at least, no more,
 Lest I have to borrow, see,
 From the ant, my neighbour, for
 She will never give me none
 And then gossip that I've gone
 To her door, for charity...
 But now, see,”
 Said he and his voice did fall,
 As he stretched his leglet wee,
 “I've no choice, it's over all...”

Autumn grey,
 Autumn grey,
 I'm so very sad and small!”

BALADA CHIRIAŞULUI GRĂBIT

Trec anii, trec lunile-n goană
 Și-n zbor săptămânile trec.
 Rămâi sănătoasă, cucoană,
 Că-mi iau geamantanul și plec!

Eu nu știu limanul spre care
 Pornesc cu bagajul acum,
 Ce demon mă pune-n mișcare,
 Ce taină mă-ndeamnă la drum.
 Dar simt că m-apasă păreții, –
 Eu sunt chiriaș trecător:
 În scurtul popas al vieții
 Vreau multe schimbări de decor.

Am stat la mansardă o lună
 De-acolo, de sus, de la geam,
 Și ziua și noaptea pe lună,
 Priveam ca la teatru, madam!
 Când luna-mi venea la fereastră,
 Orașul părea că mă cheamă
 Să-i văd în lumină albastră
 Fantastica lui panoramă...
 Mai sus, într-o cameră mică,
 Făceau împreună menaj
 Un moș, un actor și-o pisică.
 Iar dincolo, jos, la etaj,
 O damă cu vizite multe
 Și-alături de ea un burlac,
 Un domn serios de la Culte
 Cu cioc și ghete de lac.

THE BALLAD OF THE RUSHING TENANT

Years pass and months pass in a hurry,
 And weeks pass, a-flying, also;
 Farewell, my dear madam, I'm sorry,
 But I'll take my luggage and go!

What haven it is, I've no notion,
 To which, with my bags I now stray,
 What demon will set me in motion,
 What mystery's urging me way.
 Yet, walls grow too tight and oppressing, –
 An unsteady tenant I've been:
 In this life, too short, that is lapsing,
 I want many changes of scene.

I lived for a month in a loft.
 And, madam, all day and all night,
 I watched from my window aloft,
 A theatre's not such a sight!
 When moon rays on panes came a-knocking,
 The town seemed to call me to see
 The streetscapes lit blue, and unlocking
 Its great panorama to me...
 High up, in a room small and shabby,
 In one solid household were bound
 An oldster, an actor and tabby.
 And downstairs, the other way round,
 A dame, whose guests were hordes and legions
 A bachelor, gloomy, next-door,
 And who, since he worked at Religions*,
 A goatee and varnished shoes wore.

* The Department of Cults in the then Government

De-acolo, pe-o vreme ploioasă,
Mi-am pus geamantanu-n tramvai
Și-abia am ajuns pân-acasă:
Pe Berzei, la conu Mihai.

Tin minte și-acuma grădina,
Ferestrele unse cu var...
În față sta coana Irina
Și-n curte, un fost arhivar.
Vedeam răsărind laolaltă,
Un colț luminos de ietac,
Pridvorul cu iederă naltă
Și flori zâmbitoare-n cerdac...
Pe-atunci înfloarea liliacul
Și noaptea cădea parfumată
Umplând de miresme cerdacul, –
Și-avea arhivarul o fată...
Stam ceasuri întregi subt umbrarul
De flori, aşteptând neclintit
(C-avea obicei arhivarul
să sforăie noaptea cumplit).
Târziu, când se da la o parte
Perdeaua, părea că visez...
Și iar am plecat mai departe,
De teamă să nu mă fixez.

Străine priveliști fugare!
Voi nu știți că-n inimă port
O dulce mireasmă de floare,
Parfumul trecutului mort...

Ș-am stat la un unchi, pe Romană,
Țiu minte...dar unde n-am stat?
La domnul Manuc, o persoană
Cu nasul puțin coroiat;
La doamna Mary, pe Regală

From there, on a day with much rain,
I got on the tram with no sighs,
And reached my new home with great pain:
On Stork street, at Mr. Mihai's.

That garden I still can see clear,
The windows whitewashed; to the street,
Lived Madam Irene; in the rear,
An archivist at his retreat.
In one glimpse, you could see arising
From one bright-lit bower a bit,
The porch, round which ivy was rising,
With flowers that smiled around it...
At that time, the lilac was blooming,
The night was a scented caress,
The porch and the garden perfuming, –
And there was the archivist's lass...
For hours on end, I stood under
The canopy flowered (for, see,
The archivist snored like a thunder
While sleeping at night). Finally,
The curtains were opening... Hey,
My God, what a sight in the moon!
Yet, I took my stuff and went way,
For fear I might settle too soon.

Ah, alien sights that all went!
Forever in me there will last,
Forgotten, a sweet flower's scent,
The perfume of all the dead past!

At uncle's, on Roman Street, then,
I moved in... And wherever not?
At Mr. Manuc's; he's a man
Whose nose is protruding a lot;
On King Street, with Mrs. Marie

(O, cum mă rugă să nu plec!
Mi-a scris chiar o carte poștală);
Pe strada Unirii la Șbeck;
Pe Grant, lângă birtul lui Sbierea;
Pe Witing, pe Tei la Confort, –
M-a dus pretutindeni puterea
Aceluiași tainic resort
C-așa îmi e viața – o goană,
Și-astfel durerile trec...

Rămâi sănătoasă, cucoană,
Că-mi iau geamantanul și plec!

(Oh, God, how she did call me back!
Wrote even a postcard to me);
On Union Street, then, at Sbeck;
On Grand Street, near Sbierea's café;
On Witting, at Ease, on Lime Park, –
I've always been driven away
By that urge, so odd and so dark.
For this is my life – all but hurry,
And all of my sorrows pass so...

Farewell, my dear madam, I'm sorry,
But I'll take my luggage and go!

AL. DEPĂRĂTEANU:
VARA LA ȚARĂ

Locuința mea de vară
E la țară...

Acolo era să mor
De urât și de-ntristare
Beat de soare
Și părlit îngrozitor!

Acolo, când n-are treabă,
Orice babă
Este medic comunal.
Viața ce aici palpită
E lipsită
De confort occidental.

Nu există berărie
Nici regie...
Doar un hoț de cărciumar
Care are marfă proastă
Și-o nevastă
Ce se ține c-un jandar.

Când te duci la drumul mare
La plimbare,
Este praf de nu te vezi.
Trec, mișcând domol din coadă,
Spre livadă
Ale satului cirezi.

AL. DEPĂRĂTEANU:
SUMMER IN THE COUNTRYSIDE

I spend summers in the wide
Countryside...
There I almost died, you see,
With distress and lack of fun,
Drunk with sun
And burnt over awfully!

There, when she is left alone,
Any crone
Doctors the community.
And the life around that place
Lacks all trace
Of the West's amenity.

Alehouse or tobacconist
Don't exist...
Just a publican, whose shop
Sells you wares that are a shame
And whose dame
Sows her wild oats with the cop.

If the main road is the goal
Of your stroll,
You can't see a thing from dust.
For the herds, with swinging tails,
To the dales
And the orchards straddle past.

Și te poartă subt escortă
O cohortă
De țânțari subțiri în glas,
Înzcrați la cap c-o sculă
Minuscule,
Cu pretenție de nas...

Când se ia câte-o măsură,
Lumea-njură
Pe agentul sanitar
Și-l întreabă fără noimă:
-Ce-ai cu noi, mă?
Pentru ce să dăm cu var?

Ale satului mari fete
Fără ghete
Ies la garduri pe-nserat
(Am văzut aci-ntr-o noapte
niște fapte
care m-au scandalizat!)

Lângă foc, o babă surdă
Și absurdă
Spune, ca și alte dăți,
Tot povestea cu Ileana
Cosânzeana,
Plină de banalități.

Doarme-apoi adânc comuna...
Numai luna
Galbenă cu un bostan
Iese, mare și rurală,
La iveau
Dintr-o margine de lan.

All your way, as an escort,
A cohort
Of frail-voiced mosquitoes goes,
Their heads fitted with a tool
Minuscule,
Which pretends to be a nose...

If a measure's taken there,
People swear
At the sanitary man,
And they ask him ceaselessly:
Why poor me?
Why should I whitewash again?

Village maidens, barefoot all,
Come and call
At the fence, at eveningtide...
(Here I saw, one night like pitch,
Things by which
I was shocked and mortified!)

Then, a hag, a deaf old bird,
Who's absurd,
Starts retelling, by the fire,
Still the story of Ileana
Cosânzeana*,
A banality entire.

Then, the village sleeps... And soon,
Then, the Moon,
Yellow as a pumpkin, will,
Huge and rural, come out, bright,
Into sight,
From the edge of fields uphill.

* Ileana Cosânzeana, feminine character in Romanian folk tales, a symbol of young womanhood and love.

Când și când un câne urlă
Ca o surlă...

Carul mare s-a oprit
Suspendat, ca un macabru
Candelabru
Peste satul adormit...

Dar în zori încep cocoșii,
Păcătoșii,
Ca să facă iar scandal, –
Să te saturi de vieață
Și dulceața
Traiului patriarhal!

D-aia zic eu, prin urmare,
Vorbă mare:
Că de-acuma, să mă tai,
Nu-mi mai trebuie-altă cură
În natură,
Să mă duceți cu alai!

Meargă pictorii la țară
Ca să piară
De căldură și de praf!
Mie dați-mi străzi pavate,
Măturate, –
Dați-mi cinematograf!

Ca un fluture de floare,
Beat de soare,
Pentru ce să mor aşa?
Nu mai vreau țărânci naïve,
Primitive...
Mie dați-mi altceva!

Then, some dog will come to life,
Like a fife...
And the Bear will stop and peep,
Hanging ominous, a mere
Chandelier,
O'er the village sleeping deep.

Yet, cocks crow, when the day breaks,
Sinful rakes,
Stirring up a racket true, –
So that you're fed up with it,
All this sweet
Patriarchal life on you.

Therefore, let me tell you now
That I vow,
Even if I'm cut in twain,
I'll on no more cures be keen,
In the green,
But my funerary train!

Let the painters go there, aye,
Let them die,
In that heat and dust; but, see,
I want back my clean-swept street, –
And with it
Give my cinema to me!

Like a butterfly upon
Blooms in sun,
Why should I just die like that?
No more country-girls naïve,
Primitive,
Something more I want to get!

Dați-mi, dați-mi strada-năgustă
Unde gustă
Omul viață mai din plin
Cu trăsuri, femei cochete
Și cu fete
Încălțate cel puțin!

Give me back my narrow street,
That's the treat,
If one wants to taste life well,
Where a dame or carriage passes,
And the lasses
Wear, at least, some shoes, as well!

TH. SPERANȚIA:**CAINELE OVREIULUI***"Anecdotă pipărată"*

Într-un an, cândva-ntr-o vară,
 Nu știu unde, în ce sat,
 Un ovrei, mergând cu marfă
 Într-o curte a intrat.
 Și cum intră el pe poartă
 Cu bagajul la spinare,
 Hop, îi sare înainte
 Un dulău urât și mare.
 – Ce să fac acum? se-ntreabă
 Bietul Ițic supărăt.
 Dacă strig să vie omul,
 Pân să vie- m-a mâncat!
 Dacă plec pe poartă iară, –
 Aș pleca eu bucuros,
 Dar dulăul e în stare
 Să m-apuce pe din dos...
 Nici încolo, nici încoaace,
 Ieu mai bine stau pe loc;
 Și-am să-l iau cu vorbă bună, –
 Chiar aşă să am noroc!"

– Moi Grivei, zic zou, ascultă,
 De când umblu eu pe jos
 N-am văzut în toată lumea
 Un cățel aşa frumos!
 Mă mai duc la târg eu, lasă,
 Ti-oi aduce un covrig.
 Ce folos ai dacă latri?
 Parcă-ți ieze vrun câștig?

TH. SPERANTIA:**THE JEW AND THE DOG***"A spicy anecdote"*

In a year, some time in summer,
 In which hamlet, I don't know,
 An old Jewish petty trader
 Entered in a courtyard; so,
 Whereas through the gate he's coming,
 With his stuff upon his back,
 Hop, a dog is jumping at him,
 Ugly, mighty fierce and black.
 "What shall I do now?" is asking
 Poor Yitzhak, very upset.
 "If I call the man to come out,
 Till he comes, no more, – I'm ate!
 If I turn and go back my way,
 I would gladly leave, alack,
 God knows, this big dog is able
 To come grab me by the back...
 Neither this way, nor the other,
 Me had better stand my place,
 And will put him off with fine words,
 Maybe, thus, I'll get some grace!"

"Listen, you, Grivei, just listen,
 Since a-walking I have been,
 I've in no place, in this wide world,
 A more kusher puppy seen!
 Never mind, I'll to the market,
 And I'll get you a nice bun;
 Do you think in so much barking
 There's some bargain or some fun?"

Moi Grivei, tu eşti cuminte,
 Ce-ai cu mine de-mpărtit?
 Am venit la badea Gheorghe, –
 Ei şi ce-i dac-am venit?
 N-am să stau un an la dânsul,
 Plec îndată la haham...
 Dar dulăul se repede
 Şi mai tare: Ham! ham ham!
 – Stai pe loc! Ai-vei mi-e frică!
 Ci păcat că n-am o puşcă!
 Badi Gheorghe, badi Gheorghe,
 Ieşi afară că mă muşcă!
 Badea Gheorghe iese-afară,
 Dă c-o piatră după câne
 Şi-apoi zice: – Nu te teme!
 Tine-ţi inima, jupâne!
 Nu ştii vorba românească
 De la moşi-strămoşi lăsată,
 Că un câne care latră
 Nu te muşcă niciodată?
 – Ştiu pruverbul – zice Iitic –
 Că-l avem şi la ovrei,
 Ştiu prea bine...dar e vorba
 Dacă-l ştie şi Grivei!

You, Grivei, are goodie-goodie,
 Against me what have you got?
 I have come to see your master,
 Badea Gheorghe, and so what?
 I will not stay for a year's time,
 I will to the butcher's, now..."
 But the hound starts pulling at him,
 Going on: "Bow-wow! Bow-wow!"
 "Down, boy, down, oh, God, I'm frightened!
 I ain't got a gun, what shame!
 Brother Gheorghe, come, I beg you,
 Or he'll bite me into twain!"
 Brother Gheorghe, from the doorstep,
 Throws a rock at poor Grivei
 And then says: "Dont be so frightened,
 Keep your heart up, sirrah, pray!
 You know the Romanian byword,
 From our ancestors, that says
 That a dog that's used to barking
 Will not bite you, in no case?"
 Said Yitzhak: "I know the byword,
 We, too, have it in Hebrew,
 But the point is, may I ask you,
 If Grivei does know it, too!"

UN ÎNCEPĂTOR DE TALENT: APOSTROFE LA LUNĂ

"Per amica silentia lunae..."

Glob rătăcitor de stâncă rece, tristă ca mormântul,
Fiică stearpă a-ntâmplării, lună, soră cu pământul,
În zadar de mii de veacuri, tu cu raze-mprumutate
Fermecat-ai paraziții uriașului tău frate!

Arc văpsit pe bolta rece de-un penel muiat în aur,
Solz zvârlit din coada unui legendar ihtiozaur, –
Câți săraci din lumea asta, când lucești în noaptea tristă,
N-ar voi să fii monedă, să te lege-ntr-o batistă?

Sloi de-argint ce se topește în azurul dimineții!
Veșnic te-au iubit amanții, veșnic te-or cânta poeții
Lăudând în osanale mincinoasa ta splendoare,
Dar tu vei rămâne veșnic rece și nesimțitoare!

Apariție banală ca un fund de farfurie!
Talere cu două fețe! Cap de monstru fără trup!
Orologiu fără ace! Nastur de manta! Chelie!
Felinar! Conrupătoare de minore! Cantalup!

Cum poți tu privi de veacuri globul nostru de argilă
Și atâtă suferință, - fără să te stingi de milă?
Pieri în noaptea neființăi, rece simbol de minciună,
Piezi și lasă-ne mai bine cerul nopții fără lună!

A BEGINNER FULL OF TALENT: APOSTROPHES TO THE MOON

"Per amica silentia lunae..."

Cold and straying globe of grit-stone, sad, as is a tombstone's dearth,
Barren daughter of haphazard, Moon, twin sister of the Earth,
Uselessly, for thousand ages, with those rays, lent from the heights,
You've been charming into madness your huge brother's parasites!

Arch in the cold vault, drawn by a paintbrush dipped in gold, and scale
Dropped down from some legendary, huge ichtiosaurus' tail,
In this world, how many poor ones, when you sadly shine up high,
Do not wish you were a gold coin, in their kerchief they could tie.

Silver icicle, that's melting in the morning's azure, you
Have been always praised by lovers, always hailed by poets, too,
Who're revering in hosannas the false splendour of your ray,
Yet, forever to their praises cold and callous you will stay.

You banal appearance, like the bottom of a plate or pail,
Double-dealing wooden platter! Monster head without a tail!
Handless dial, you! You button of a cloak! You baldness dupe!
You mere lantern! You seducer of teenagers! Cantaloupe!

How could you look down for ages on our poor clay globe, and all
Of the pain down here, and do not get extinguished out of dole?
Vanish in the night of nothing, you cold symbol of the lie,
Vanish now, and leave us better with no moon up in the sky!

* „Prin liniștea binevoitoare a lunii..” (Virgiliu, *Eneida*)

STROFE DE IARNĂ

Doamne, tu te ţii de glume?
 Nu ne vezi mizeria?
 Pentru ce-ai făcut pe lume
 Geruri ca-n Siberia?

*

Nu mai este mămăligă,
 Vremile-s teribile.
 Astăzi toată lumea strigă:
 "N'avem combustibile!"

*

Nu e chip de dimineaţă
 Să mai baţi trotoarele,
 Că-ntr-o clipă îți îngheţă
 Nasul și picioarele!

*

Astă noapte, mi se pare,
 Gazda mea, Emilia
 S-a-ncălzit la lumânare
 Cu toată familia!

*

Casele sunt dezolate:
 Sobele și vatrele
 Stau cu gurile căscate...
 Ger, de crapă pietrele!

WINTER STANZAS

God, you're kidding us, or what?
 Can't you see we're lost?
 Why did you to us allot
 This Siberian frost?

*

And the hominy is out,
 Times are terrible.
 Everyone, these days, will shout:
 "No combustible!"

*

In the morning, in the street,
 You can't loaf at ease,
 For your nose and both your feet
 Instantly will freeze!

*

And, it seems that yesternight
 Neighbour Emily
 Heated by the candle light
 All her family!

*

Houses desolate are all:
 Stoves and hearths all will
 Stand agape and full of dole...
 Dogged, bitter chill!

*

Plitele de fier îngheată
Fără foc, deoarece
Nu găsești cărbune-n piață
Să chiorăști un șoarece!

*

Doamna Șvartz alaltăsară
Cât p-aci să leșine:
O pisică vrând să sară
Între două streșine,

Cum furase o bucătă
Nu știu din ce cratiță,
A încremenit deodata
Ca o caracatiță!

*

Iron stove-plates freeze up all.
At the mart, you'll get
Not even a coal as small
As to blind a rat!

*

Madam Schwartz, the other eve,
Almost swooned with fear:
Cause a cat jumped from an eave,
To another, near,

(From a pan he'd made his share,
God knows whose) and thus,
He froze sprawling in the air
Like an octopus!

ODĂ SOBEI MELE

Cum ar face-o un student sărac

Păstrând intactă adormita spuză,
În colțul tău, stai rece și ursuză.
O, inutilă mobilă, pesemne
Te-ai supărât că nu-ți mai cumpăr lemne?

Tu nu-ți dai seama că, deși regret,
Nu te-am putut prevede în buget, –
Dar hai să facem amândoi bilanțul,
Să vezi și tu cât valorează sfanțul:

Sunt	40 la birt
	30 chiria
Sunt	7 și 80 spălătoria
	5 franci e vinul (fără amănunte)
	3 gazul
	4 cheltuieli mărunte
Sunt	10 franci și 20 tutunul
	1 franc pomană

Fac 101

Plus 6 franci pe lună șvarț cu lapte

107 (una sută șapte).

Scăzând acum din leafa de... student,
Rămâne o băncuță excedent...

ODE TO MY STOVE

As a poor student would write it

In you, intact, the sleeping ashes lie,
While, in your corner standing, cold, you brood.
Oh, useless piece of furniture, say why
Are you upset? Cause I can't buy you wood?

Can you not see that, though I'm sorry, too,
You couldn't enter in my budget lean, –
But let us draw the balance, so that you
Should see how much the dime is worth. I mean:

There's 40 at the pub
30, the rent
There's 7 eighty for the launderess
5 bits, the wine (no further supplement)
3 for the kerosene
4 small expense,
There's 10 and 20 for the snuff. And
1 for charity

That makes 101

Plus 6 for milk-and-coffee at the tavern

107 (one hundred and seven).

Subtracting this, now, from my student's... pay,
A surplus of 0.50 there will stay...

Și vezi, de tine nu mă mir deloc
C-ai stat o iarnă-ntreagă fără foc,
Dar m-aș mira de mine să trăiesc
O săptămână fără să iubesc.

Deci, pân' să cumpăr lemne cu căruța
Eu totdeauna cheltuiesc băncuța –
Și-abia atunci constat c-ar fi posibil
Să facă căldură,-fără combustibil!

And, see, no wonder will my thoughts pervade
At how unlit this winter you have stayed,
Yet, what would bring me to amazement's peak
Would be my living unloved for a week.

So, till I bring you faggots by the cartful,
I'll spend my surplus in a manner artful –
Then only will I realize one could
Develop heat, – without a bit of wood!

*T. ARGHEZI:***BLESTEME**

Uşure, prin leşa dimineţii,
 La ceasul când se iscă precupeţii,
 Am fost lovit din trecere o babă
 Ce se ivise-n calea lumii, slabă.
 Gândul, rămas în urma mea,
 O a ghicit zicând pre ea:

În două surcele de vreasc să se facă
 Picerele tale, făptură buimacă.
 Plesni-ţi-ar timpanul,
 Să n-auzi când trece traivanul.
 Să uiţi la cetanii tipicul
 Şi psalmii în zi de Crăciun.
 Să n-ai după masă tutun.
 Să-ţi pută buricul.

Vede-a-te-aş în vreo fiuşică
 Pus cu litere de-o şchioapă.
 Curge-ţi-ar pe-o nară ţuică,
 Pe cealaltă numai apă.
 Lăuda-te-ar Bogdan-Duică
 Şi pupa-te-ar Popa Iapă!

TUDOR ARGHEZI:
CURSES

A-walking through the lyeish morning, slow,
 Early, when petty traders start to show,
 I bumped by mere mishap into a hag,
 Whom Fate had deemed in people's way to drag.
 My thought, lagging behind, astray,
 Guessed how she turned to me to say:

"May your stumps become dry twigs at once,
 Of brushwood, you dumfounded dunce!
 May your eardrums crack up,
 Lest you hear the tram coming and stop.
 May your mind wipe out answers, at mess, in a blink,
 And the psalms on a Christmas day.
 May your snuff run out after meals, and may
 Your navel stink.

May I see, in tabloids, dandy,
 Your name printed inch-high, no shorter.
 May one of your nostrils run brandy,
 The other, plain water.
 May Bogdan-Duică* praise you like heck
 And may Popa Iapă** give you a smack!

* Gheorghe Bogdan-Duică, a Romanian literary historian and critic, member of the Academy, with whom Topârceanu had waged a sustained polemical war.

** Popa Iapă (Rom. Popa=Orthodox priest; iapă=mare), a picturesque character in Iaşi, between the two wars, involved rather in political propaganda than in parish affairs.

Răstoarne-se cerul, să-ți cadă-mprejur
Tăria sfârmată în cioburi de-azur.
Pornească-se vântul, când somnul începe,
La cap să-ți necheze o mie de iepe.

Stihia, deasupra, să macine-n gușe
Ninsori de fungingini și ploi de cenușe.
Să latre la tine, căzut în noroi,
Zăvozii furtunii cu coada vulvoi.
La urmă și munții, sculați în picioare,
Cu labele-n șolduri pornind fiecare,
Pe creștet să-ți calce, făcându-te turtă,
Să nu se cunoască genunchii de burtă.

Pe tine, jivină de mare valoare,
Te blestem s-adormi de-a-n picioare
Și când vei cerca să mai scrii vreo sudalmă,
Să-ți fete-un șoarice-n palmă.

La fund, călimara aproape uscată
Să aibă și-o muscă-necată
Și, stropi de negreală zvârlind pe hârtie,
Penița crăcită să nu vrea să scrie.
Un dintre sa-ți crească, de cremene lungă
Întors către lume să-mpungă,
Iar altul, de cocă și moale, atins,
Să-l simți că te doare-ntr-adins...
La urmă, o droaie de tipuri nefaste,
Profund imbecile și vag pederaste,
Să-ți schimbe-n neștire ținuta și graiul,
Și-n uliți să crească alaiul
Vârtej petrecându-te-n cale
Păcate, măscări, osanale.

Iar tu, piază-reă
Nu te depărta

May the skies break their vault upon you
And pour round you in splinters of blue,
When you sleep, may the winds blow your bed,
Mares, a thousand should neigh at your head.

May all pests, ground in elements' crop,
Snows of soot, rains of ash on you drop.
May the storm's hounds, tails tousled like wire,
Bark at you when you're down in the mire.
Then, the mountains, all up on their feet,
Their paws on their hips, at a beat,
Should trample your head down, and turn you to jelly,
Lest one could distinguish your knees from your belly.

You, hobnail, you most highly praiseworthy rake,
I curse you to sleep on your feet while awake,
And if once more you try oaths on paper to blend,
A mouse should cub forth in the palm of your hand.

May your inkwell, when it's almost dry,
Contain, at its bottom a fly,
May your nib sprawl, unwilling to write,
Spit and spurt over your paper's white.
May one flint tusk grow out of your snout,
Prone to toss all the world, pointing out,
And another, of soft, rotten dough,
That should purposely ache, as you go...
Then, a long, uncouth mob in array,
Deeply imbecile and vaguely gay,
Should twist up both your gait and your tongue,
And so, to parade you along
The streets, and a whirl they should raise
Of sin, and of filth and of praise.

And you, omen ill,
Stay close, at his heel,

De prin preajma sa.
Dă-i în ochi albeață.
În păr mătreață,
În nas roșeață,
În inimă un ceas rău,
În piept o scoabă
Și-n pat o babă.
Fă din ele păpușe,
Să-l strivescă-n ușe
Fată jucăușe:

Să-i smulgă urechea și țâțele,
Să-i curgă prin coate tărâțele,
Stuchi-l-ar mâțele!

Wherever he'd steal.
Give him a bleary glare
And dandruff in his hair,
Make his red nose sear,
In his heart, ill fate, mad,
In his chest, cramps of dread,
And a hag in his bed.
Make him wax-puppet, pray,
That a lassie crush 'way
At the door hinge, in play:

May she tear up his ear and teat,
May his elbows drip chaff of wheat,
May he fry in Hell's heat!

CIOARA

Câmpul alb, ca un cearceaf,
Până-n zări se desfășoară...
Sus, pe-un stâlp de telegraf,
S-a oprit din zbor o cioară,

Nemișcată-n vârf de par
Ca o acvilă pe-un soclu,
Oacheșă ca un hornar
Și macabru ca un cioclu;

Neagră ca un as de pică,
Subt nemărginitul cer;
Singuratică și mică
Cât o boabă de piper;

Gârbovă ca o festilă
Într-un cap de lumânare;
Ca o mutră imobilă
De harap cu nasul mare,

Dar sinistră și pârlită
De la coadă până-n plisc,
Ca o pajură trăsnită
Într-un vârf de obelisc;

Încrustată-n atmosferă
Ca un ou de ciocolată;
Amărâtă și stingheră
Ca o prună afumată;

THE CROW

Sheet-white does the plain unscroll
To horizons out of sight...
High, atop a wire-pole,
There's a crow that stopped from flight.

Stock-still, up there, it does keep,
Like an eagle on a spear,
Sooty, as a chimney sweep,
Gruesome, like a mourner's gear,

Black, as is an ace of spades,
'Neath the endless skies forlorn,
In the white it almost fades,
Tiny as a peppercorn,

Crooked, like a burnt-out wick
On a candle end, and mean
Like the snout will downwards stick
On an Arab's frozen grin,

Ominous and burnt and frightening,
From the tail up to the beak,
Like an eagle struck by lightning
High upon a column's peak;

Like a chocolate egg, inserted
In the air, it's standing poked,
Bleak and gloomy and deserted
Like a prune that's oversmoked,

Cu alura interlopă
 Ca un muzicant în frac,
 Cuvioasă ca un popă
 Și smolită ca un drac;

Demnă, ca un om celebru;
 Mistică și fără chef
 Ca un basorelief
 De pe-un monument celebru;

Incomodă-n soare, ca
 Un gunoi în ochi; nefastă
 Ca un *chibit* ce-ți stă-n coastă
 La un joc de bacară;

Suspendată ca o notă
 Pe un portativ gigant;
 Slută, ca o hotentotă
 Părăsită de amant;

Mică-n mijlocul naturii
 Ca un fir de praf de pușcă,
 Neagră cum e cerul gurii
 La un câine care mușcă;

Cruntă ca o vânătăie
 Cauzată-n *match* de box;
 Ca un bulgăre de cox
 Care-a stat o noapte-n ploaie;

Resemnată, ca-n vitrină
 O reclamă pentru vulg
 Și usoară ca un fulg
 De funginge-n lumină;

Dubious in air and feature,
 Like a fiddler dressed in black,
 Looking pious as a preacher,
 But as tarry as the heck;

Formal like a big shot, drab,
 Mystic, weary and unbending,
 Like a bass-relief, that's standing
 On a funerary slab;

Irksome, like a grain of clay
 In your eye; ill-fated, too,
 Like a prompter, glued to you
 When your baccarat you play;

Hanging like a music dot
 To a giant staves appended;
 Ugly as a Hottentot
 Whom her lover has left stranded;

Lost in nature, like a pellet,
 A gunpowder speck in sight,
 But as black as is the palate
 Of a bitch that's bred to bite;

Dreadful, as a bruise you've gotten
 When you had a boxing fight,
 Like a ball of coke, forgotten
 Outdoors, on a rainy night;

Meek, as in a window might
 Stand a dusty ad for mobs;
 Weightless, as a soot flake throbs
 For an instant, in the light.

Tristă ca un crep de doliu
În văzduhul diafan, –
Ca un punct aerian
Pe-al zăpezii alb orgoliu;

Stranie ca un ponos
Al priveliștei de cretă;
Solitară și cochetă
Ca un cuc de abanos;

Neagră, ca o muscă-n lapte,
Și fantastică-n contur;
Ca un miez adânc de noapte,
Cu lumină împrejur;

Fină ca o acadea
De țîtei topit la soare;
Prinsă-n falduri de ninsoare
Ca un fiong de catifea;

Ireală, ca un duh
Cu penajul ei feeric, –
Ca o cupă de-ntuneric
Răsturnată în văzduh;

Gravă ca o rugăciune
Și posomorâtă ca o
Figurină de cărbune
Cu nuanțe de cacao;

Tragică, ca o emblemă
A obștescului sfârșit;
Sumbră ca o anatemă
Aruncată-n infinit;

Sad, as is a mourning veil,
In the heaven's transparence,
Airy point of no avail,
On the snow's white arrogance.

Spooky, like an injury
On the chalk-white landscape: and
Lonely, like an elegant
Cuckoo, made of ebony.

Black, as is a fly in milk
And fantastically drawn,
Like a midnight's pitch-dark silk,
All surrounded by a dawn.

Slender, like a lollipop
Of sun-molten crude in snow,
Pinned upon white folds that drop
Round it, like a velvet bow.

Eerie, like a ghost from high,
With unearthly feathers sown,
Like a cup of darkness, thrown
Upside-down into the sky.

Like a prayer, full of dole,
Sullen, gloomy and no use,
Like a statuette of coal
Sprinkled up with cocoa hues.

Tragic, like the incarnation
Of all mankind's end; adverse,
Like an excommunication
Thrown upon the Universe.

Mută-n liniștea câmpiei
Ca un bloc de piatră arsă,
Ca un ghem de beznă toarsă
Din fuiorul veșniciei, –

Atârnând de bolta goală
Ca un uger de catran
Unde pruncii lui Satan
Vin, plângând, să sugă smoală;

Piază rea, ca un blestem
Azvârlit, aşa-ntr-o doară
Creatorului suprem, –
Și banală... ca o cioară.

Dumb, in all that quietness,
Like a burnt-out stony bun,
Like a ball of darkness, spun
From the tow of timelessness.

Hanging in the vault, a nude
Pitch-filled udder, high up, far,
Where all Satan's goddamn brood
Crying, come to suck their tar.

Ominous, as is a curse
Which at random you would throw
On the Lord of Universe.
And banal... like any crow.

OCTOMBRIE

Octombrie-a lăsat pe dealuri
Covoare galbene și roșii.
Trec nouri de argint în valuri
Și cântă-a dragoste cocoșii.

Mă uit mereu la barometru
Și mă-nfior când scade-un pic,
Căci soarele e tot mai mic
În diametru.

Dar pe sub cerul cald ca-n mai
Trec zile albe după zile,
Mai nestatornice și mai
Subtile...

Întârziată fără vreme
Se plimbă Toamna prin grădini
Cu faldurii hlamidei plini
De crizanteme.

Și cum abia plutește-n mers
Ca o marchiză,
De parcă-ntregul univers
Privește-n urmă-i cu surpriză, -

Un liliac nedumerit
De-alura ei de domnișoară,
S-a-ngălbenit, s-a zăpăcit
Și de emoție a-nflorit
A doua oară...

OCTOBER

October left upon the hills
Its rugs of yellow and of red.
Clouds drift away, with silver frills,
Cocks crow their songs, willing to wed.

I'm watching the barometre,
And when it lowers more, I chill;
Because the Sun's diametre
Grows smaller still.

Yet, 'neath the sky, warm as in May,
White days alight and fade, before
Some days, more whimsical, will stray,
And subtle more...

Belated, yet untimely bold,
Autumn a-walks the garden trail,
Chrysanthemums on every fold
Of its cloak pale.

Mere floating, like a marchioness,
As she'll alight,
It's as if all the boundlessness
Were following, amazed, the sight, -

A puzzled lilac tree, to whom
She seemed so young in gait and gear,
Grew wan, confused, and burst in bloom
Once more, that year...

PRIMĂVARĂ

După-atâta frig și ceată
 Iar s-arată soarele,
 De-acum nu ne mai îngheată
 Nasul și picioarele!

Cu narcisi, cu crini, cu lotuși
 Timpul cald s-apropie.
 Primăvara astă totuși
 Nu-i decât o copie.

Sub cerdac, pe lăuruscă,
 Cum trecură Babele,
 A ieșit un pui de muscă
 Să-și usuce labele.

Păsările migratoare
 Se re-ntorc din tropice.
 Găzele depun la soare
 Ouă microscopice.

Toată lumea din ograda
 Cântă fără pauză.
 Doi cocoși se iau la sfadă
 Nu știu din ce cauză.

Un curcan stă sus, pe-o bârnă,
 Nu vrea să se bucure.
 Moțul roșu îi atârnă
 Moale ca un ciucure.

SPRING

After so much frost and chill,
 Here's the sun, up high.
 So our toes and noses will
 Finally stay dry!

Lily, lotus, daffodils,
 The warm days bring near.
 Yet, this springish humdrum, feels
 Like a copy, mere.

On the laurel 'neath the arbour,
 Right after the Hags*,
 A fresh baby fly found harbour
 To dry up his legs.

The migrating birds are straying
 Back from climates tropical.
 In the sun, the bugs are laying
 Egrets microscopical.

All around the courtyard hum
 Without cease or pause.
 Two cocks pick a fight for some
 Dark, mysterious cause.

Still, a turkey, perched up high,
 Stands demure, aloft,
 With its red crest slanting by,
 Like a tassel, soft.

* The Hags are the first nine days in March when, as the weather gets warmer, Hag Dochia, a mythical character, drops her nine furcoats, one by one.

Doar Grivei, bătrânul, n-are
Ce ce roade oasele
Că de când cu postul mare,
Toate-i merg de-a-ndoasele.

Pentru căte-a tras sărmanul,
Cui să ceară daune?
Drept subt nasul lui, motanul
A venit să miaune.

Dar acum l-a prins potaia
Și-a-nceput să-l scuture...
Peste toată hărmălaia
Trece-n zbor un fluture.

Pe trotuar, alături, saltă
Două fete vesele...
Zău că-mi vine să-mi las baltă
Toate interesele!

Only old Grivei now can
No mere bonelet crack.
Since the Lent, his teeth began
All to go to heck.

Poor old thing, whom should he blame
For what he's been through?
And right now the tomcat came
Neath his nose to meow.

But the cur has caught him fast
And now plucks him through...
While a butterfly flies past
The hullabaloo.

On the sidewalk near, a-hopping,
Two girls giggle by...
By my faith, I feel like dropping
All concerns more high!

LA PAŞTI

Astăzi în sufragerie
Dormitau pe-o farfurie,
Necăjite și mânjite,
Zece ouă înroșite.

Un ou alb, abia ouat,
Cu mirare le-a-ntribut:
- Ce vă este, frățioare,
Ce vă doare?
Nu vă ninge, nu vă plouă,
Stați gătite-n haină nouă,
Parcă, Dumnezeu mă ierte,
N-ați fi ouă...
- Suntem fierite!
Zice-un ou rotund și *fraise*
Lângă pasca cu orez.
Și schimbându-și brusc alura,
Toate-au început cu gura:
- Pân' la urmă tot nu scap!
- Ne gătește de paradă.
- Ne ciocnește cap în cap
Și ne zvărle coaja-n stradă...
- Ce rușine!
- Ce dezastru!
- Preferam să fiu omlet!
- Eu, de m-ar fi dat la cloșcă
Aș fi scos un pui albastru...
- Și eu, unul violet...
- Eu, mai bine-ar fi să tac:
Așa galben sunt, că-mi vine
Să-mi închipui că pe mine
M-a ouat un cozonac!...

AT EASTER

In the dining-room, today,
All a-dozing on a tray,
All besmeared and all upset,
Ten nice painted eggs were set.

Then, a white egg, freshly laid,
Asked them why they were so sad:
“What’s the matter, dearest brothers?
Something bothers?
You’re not out in snow or rain,
And a new coat you did gain,
As if, God forgive me, you
Weren’t eggs...”
“We’re boiled, you knew?”
A *fraise* egg the floor did take
Near the rice and sweet cream cake.
And then, changing, suddenly,
They all spoke up, plaintively:
“There’s no way out, this time, brother!”
“We’re adorned and on display.”
“Then, they’ll crack us ‘gainst each-other
And then throw our shells away...”
“What a shame!”
“What direful trick!”
“They had better scrambled me!”
“Had they let me hatch, you see,
I’d have issued a blue chick...”
“And a violet one I’d be...”
“I had better say no word:
I’m so yellow, that I’m led
To believe that I was laid
By a pound-cake, not a bird!...”

BALADA CORBILOR

Posomorâți, cu gheara lungă,
 Cu plăsuri negre de oțel,
 Ne-am înfrptat cât să ne-ajungă
 Din prânzul marelui Măcel.
 Cu patrioții la paradă,
 Amestecați printre eroi,
 De-a valma coborâm în stradă, –
 Dar nu ne ducem la război!

Când geme-n vaier lung câmpia,
 Când stau întorsi spre bolta cruntă
 Cei logoditi cu veșnicia
 Sub ploaia rece și măruntă;
 Când moartea seceră flămândă
 Făcând mormane de eroi,
 În dosul frontului, la pândă,
 Noi nu ne ducem la război!

Târziu, cu penele mânjite
 De sânge negru-și sătui,
 În cuiburi calde și ferite
 Ne-mpărechem și scoatem pui
 Ce s-or hrăni ca și părinții
 Din hoituri slabe de eroi,
 Căci, soli voioși ai suferinții,
 Noi nu ne ducem la război!

Alteță, zvonul crește iarăși,
 Adună-ți ceata de eroi...
 Cu moartea suntem buni tovarăși,
 Dar nu ne ducem la război!

THE BALLAD OF RAVENS

Sullen, with greedy claws, and bleak,
 With merciless, black bills of steel,
 We've festered full our crops and beak
 Upon the human Slaughter's meal.
 On patriots' parades we stay,
 Mingling with heroes there, galore,
 Down by them, in the streets' array, –
 But, nay, we'll never fight a war!

And when the battlefields moan, sad,
 And 'neath the ruthless sky there lie
 Those who eternity have wed,
 Beneath the frozen drizzle, – ay,
 When hungry death crops down its hard
 Harvest of heroes, more and more,
 Behind the front-line we're on guard,
 But, nay, we'll never fight a war!

Feathers besmeared with blood, then, late,
 Our stomachs satiated through,
 In warm and sheltered nests we mate
 And hatch our chicks that, soon, will too,
 Just like their parents, feed in gloom
 Upon gaunt heroes' corpses, for
 We're jolly heralds of the doom,
 But, nay, we'll never fight a war!

Prince, hear, the hum again is swelling,
 Gather Thy heroes' host once more...
 With death in brotherhood we're dwelling,
 But, nay, we'll never fight a war!

ÎN JURUL UNUI DIVORT

Mișu St. Popescu vrea să divorțeze.
Lung prilej de vorbe și de ipoteze!

Unii spun că Mișu singur e de vină,
Că la ei în casă n-a fost zi senină.
Că nu poate nimeni să-i mai intre-n voie
Şi-a avut norocul de-a găsit pe Zoe,
Care-i rabdă toate de când l-a luat.
Că desigur alta nu l-ar fi răbdat
Nici măcar o lună, însă biata fată
Este bunătatea personificată!
Că-nainte Zoe până nu-l luase
A respins partide mult mai serioase:
Jorj Athanasiu, când era flăcău...
Goldman de la Credit... Guță Popândău,
Angrosist de vinuri, o partidă rară
Şi cu care Mișu nici nu se compară –
Toți cu situații și destul de "bine",
Refuzați de dânsa, ca să ia... pe cine!
Că săracă Zoe când l-a cunoscut
Era fără slujbă și dator vândut.
Că de-atunci încocace ea zădarnic speră,
Că el n-are-n casă nici o manieră,
Nu respectă seara orele de masă,
Rareori cu leafa nimerește-acasă,
Frecventeaază cele mai de jos localuri
Şi se ține noaptea numai de scandaluri...
Dar mai e un lucru mai fenomenal...
Mișu St. Popescu este imoral!
Parcă ea nu știe, că de-acum un an,
Dumnealui se ține cu madam Vârlan?

AROUND A DIVORCE

Mișu St. Popescu is divorcing. Gee,
For conjecture what an opportunity!

Only Mișu's guilty for it, some will say,
In their home, there hasn't been one quiet day.
No one has been able to fulfil his whims,
Luckily he found poor Zoe, who, it seems,
Has endured his antics since they became wed;
Things no other woman would have, in her stead,
Not for one sole month; but she, so hardly tried,
Surely is benevolence personified!
As, before their marriage, Zoe had rejected
Much more serious matches she could have elected:
Jorj Athanasiu, when he was young...ohoh!...
Goldman at the Credit... Guta Popandau,
The wholesale wine-dealer a match very rare,
And with whom this Mișu can't even compare –
All with good positions, fairly handsome, too,
All rejected by her, and she married... who!
For, when he met Zoe, he had got the sack,
Full of debts, without a penny was the wreck.
Ever since, she's kept on hoping, but in vain,
Once indoors, he ceases the nice guy to feign.
Seldom is he home for dinner in due time,
From his wages, seldom will she see a dime,
Pubs of the most ill-famed he frequents all-right
And he keeps on stirring scandals in the night...
But there's something worse that crowns the summary:
Mișu St. Popescu's immorality!
It's a year or so since Zoe grew aware
With Madam Varlan he's having an affair.

O caricatură... un chibrit... o aia
 Cu piciorul mare și c-un păr cât claiă,
 O mahalagioaică... afectată... rea, –
 De ce se miră lumea: ce-a găsit la ea?

Alții spun că totuși nu-i de vină el,
 Că din contra, Mișu e un soț model,
 Însă ea, Popeasca, este o ingrată.
 C-ar fi stat și-acuma tot nemăritată...
 Dacă din păcate nu s-ar fi găsit
 Un neghioib ca Mișu, un îmbrobodit...
 C-a luat-o tocmai de pe la Vaslui
 Unde se duse se la un văr de-al lui
 Care avea la dânsii casă cu chirie
 Că vorbea adesea la bucătărie,
 Mai cu seamă ziua când trecea la masă.
 Că duduca Zoe scutura prin casă
 Și- nu zice nimeni că era bigotă –
 Însă franțuzește nu știa o iota!
 Că găsind odată niște cărti franceze,
 A rugat pe Mișu "s-o inițieze"...
 (Promitea fetița!) Tot așa mereu,
 azi o sărutare, mâine... mai știu eu?
 Ba cu franțuzeasca, ba cu scuturatul,
 Până când la urmă a-ncurcat băiatul!...
 Toate astea însă la un loc denotă
 Că luat-o goală, fără nici o dotă.
 Trei perechi de case? Știe Dumnezeu...
 Trei perechi de mofturi! N-o spun numai eu.
 Întrebați pe Lambru, pe Madam Palade
 (O persoană-n vîrstă, foarte cumsecade)
 Și pe toată lumea care-o cunoștea,
 Că luat-o numai cu ce-a fost pe ea...
 El putea desigur *altfel* să se-nsoare, –
 Dar în loc să-i fie recunoscătoare,
 Să-l respecte-n casă și să-l menajeze,

That caricature... that match... that thing... that *it*
 With her stack of hair and her enormous feet,
 Full of dirty manners... and affected... mean, –
 That one surely wonders what in her he's seen.

Others claim the guilty party is not he,
 He's a model husband, on the contrary;
 But that Dame Popescu is a thankless wretch.
 She'd have stayed a spinster, but for this one match,
 This poor, wretched Mișu, who had come her way,
 Simpleton and easy to be led astray...
 He had brought her over from Vaslui or so,
 Where, to see a cousin, once, he had to go,
 Since some place he'd rented out to him. And they
 Often, in the kitchen, chattered, so they say,
 Specially when it was time to have a meal,
 While Young Missy Zoe cleaned around with zeal,
 And far from accusing her of bigotry –
 Yet, her French was rather a catastrophe!
 For one day she found some French books, and saw fit
 That poor Mișu "tutor" her a little bit...
 (Promising, the lassie!) And it all went well...
 Now a kiss... Tomorrow... Who can ever tell?
 What with French and what with cleaning, finally
 She got him in bondage irrevocably!...
 From all this, it clearly follows that, when he
 Married her, she hadn't any dowry.
 Three couples of houses? God knows better... Though...
 Three couples of trifles! That's what people know.
 Ask, for instance, Lambru, Ma'am Palade (she
 Is a kindly person, rather elderly),
 And ask everybody who'd known her before,
 That she had, when married, only what she wore.
 Sure, he could have married better... But instead
 Of her being grateful 'cause he'd done all that,
 Of respecting him and sparing him indeed,

Dumneaei, din contra ține să dicteze!
 Mișu nu e liber nici măcar un pas,
 Toată lumea vede că l-a dus de nas.
 Dar, în schimb, firește, ea, de la-nceput
 Fără nici o jenă a făcut ce-a vrut.
 Seara când o cauți, pleacă la cucoane.
 Ziua se ocupă numai cu romane,
 Iar bucătăreasa (c-au schimbat femeia)
 Are tot pe mâna, până când și cheia
 De la magazie și de la dulap, –
 Care va să zică și-a făcut de cap.

Alții spun că Zoe, la madam Lipan,
 A-ntâlnit pe unu, Iorgu Damian, –
 Flutur de saloane, mare pușlama.
 Că-ntre ei desigur exista ceva,
 Fiindcă ea-ntr-o clipă de sinceritate
 A scăpat o vorbă la madam Stamate:
 "Ah, *ma chère*, ce nobil și distins băiet!..."
 Iar madam Stamate n-a ținut secret,
 Și-i destul să afle câteva persoane...
 Tot atunci, se vede, una din cucoane
 I-a făcut pesemne lui o anonimă
 Unde iscălise doar atât: "Cu stimă..."
 Și-i scria acolo – spun din auzite –
 Că "madam Popescu prea se compromite..."
 Dar el n-a citit-o, nefiind francată.
 Și-a trecut și asta. În sfârșit, odată
 Trebuind să plece Mișu la Vaslui
 Pentru niște case, – un amic de-al lui,
 Unul de la Bancă, l-a pornit cu sila
 Să ia trenul numai până la Chitila
 Și să stea acolo tocmai timpul strict,

She pretends, conversely, that she have the lead!
 Mișu isn't left a minute on his own.
 That she's led him her way, it is clear and known.
 But, from the beginning, she had done, of course,
 All that she desired, and with no remorse.
 In the eve, she visits all her lady-friends,
 Through the day she's always reading some romance,
 And the Cook (for they have sacked the maid), well, she
 Has control over the household, to the key
 To the larder and the chest; and so it is
 That she sows her wild oats, Zoe, at her ease.

Others say that Zoe, at Madam Lipan's,
 Had a certain Iorgu Damian met once, –
 Drawing-room enchanter, greatest rake... And they're
 Certainly entangled in some love affair,
 Since she, in an instant of sincerity,
 At Madam Stamate's dropped a word: "Oh, he,
 What a noble and distinguished boy, *ma chere!*..."
 And Madam Stamate did the secret share,
 And just two-three persons who're aware will do...
 At that time, some lady must have written to
 Mișu a nice letter, putting him on guards,
 Which was signed with two words only: "With regards..."
 And, in there, stood written – I have heard the stuff –
 That "Madam Popescu's done her bit enough..."
 But he didn't read it, since it wasn't stamped...
 This, too, was forgotten...
 One day, in the end,
 For Vaslui he was to leave on some affair
 With some houses. When a friend, a person fair,
 Working at the Bank, persuaded him with pain,
 To Chitila* only he should go by train,
 And stay there, the time is due for the effect,

* Suburb of Bucharest

Ca să-i poată prinde în flagrant delict...
 Că venind Popescu și văzând lumină,
 A intrat în curte tocmai prin grădină
 și bătând la ușa care dă-n salon,
 Cineva din casă i-a strigat: "Pardon!"

Zoe sta de vorbă, nici nu s-aștepta
 (Că era devreme...zece și ceva)
 Si crezând că-i măța sau vrun alt ecou,
 Când văzu că-i Mișu, a rămas tablou,
 El păru deodată foarte încântat.
 - Mă iertați - le zise - că v-am deranjat!...
 Puse-apoi paltonul peste geamantan
 și venind cu-nchetul către Damian
 Care sta să plece, zise:- Bună seara.
 (Damian atuncea s-a făcut ca ceară.)
 Nu mai stați de vorbă? Poate că ți-e somn...
 Te grăbești prea tare, mult stimate domn!
 Si zicând acestea cu o voce calmă,
 Vru să-l ia de guler și să-i dea o palmă.
 - Domnul Popescu... nene! Stai un pic...
 Pe parola noastră că n-a fost nimic!...
 Damian, săracul nu știa ce zice, -
 Dar găsind la urmă un moment propice,
 Când văzu că treaba tot mai rău se-ncurcă,
 A fugit... Iar soții se certără furcă.
 Ea-l lua cu bine, nu-l scotea din "dragă",
 Socoind că astfel va putea s-o dreagă,
 Dar la urma urmei, ca să-l deie gata,
 Anceput să facă, ea, pe supărata.
 Că odinioară l-a iubit un pic,
 Dar nu-l cunoșcuse chiar aşa mojic...
 și-ntorcând o clipă capul îndărăt,
 I-a strigat din ușă: - Te-ai prostit di tăt!...

Then come back and catch them in the very act...
 So, when he returned and saw the house was lit,
 And he chose the garden path to enter it,
 Knocking at the parlour door, in ghastly hurry,
 Someone from the inside shouted at him: "Sorry!"

Zoe was... just talking, with no slightest doubts
 (For it was still early... Ten, or thereabouts),
 Thinking that some cat or other echo sounded,
 When she saw it's Mișu, she remained astounded.
 He seemed, of a sudden, overwhelmed with glee:
 "I must be intruding, kindly pardon me!"
 Put his coat upon his luggage, with a sneer,
 And, to Damian who was fleeing, he drew near,
 And he said: "Good evening!" (That one grew like wax).
 "Go on chatting, pray you, I don't want to vex.
 Or, perchance you're sleepy... as I can infer...
 But you're much too hasty, my distinguished sir!"
 With calm voice, of fury showing not a trace,
 Tried to grab his collar and to slap his face.
 "Mister, wait a little... partner... wait! A word!
 On our honour, nothing ever has occurred!"
 Damian, poor devil, blabbered on and on, -
 Finding the appropriate moment, later on,
 When he saw the business won't improve a bit,
 Beat it... And the spouse, then, raised a hell of it.
 She began to peace him and to darling him,
 Thinking she could tame him and then take him in.
 Finally, on seeing it was to no end,
 She began to act offended, and pretend
 That a bit she'd loved him, very long ago,
 But that of his rudeness nothing she did know.
 And then, shouted at him, with a backward glance
 From the doorway: "You have turned a perfect dunce!"

*

Toate astea însă n-au nici un temei,
Că nu știe nimeni ce-a fost între ei.
Vineri, toată lumea a putut să-i vadă
Amândoi alături, braț la braț, pe stradă...
Ei, și știți, aseară, după ce-a stat ploaia,
Ce-a aflat Tănțica de la Procopoaia
Când s-a dus să-i ceară un model de șort?...
Că madam Popescu nu mai dă divorț.

*

But all this with nothing certain could be backed;
None could tell between them what there's been, in fact.
And all folks could see them, walking like a charm
In the town, on Friday, peaceful, arm-in-arm...
And you know what Madam Procopoiu told
Tanta, for an apron model when she called,
Yesterday, right after it had ceased to pour?
That Madam Popescu will divorce no more!

BALADA UNEI STELE MICI

Tii minte tu, iubita mea,
O noapte de argint în care
Mi-ai arătat pe cer o stea
Din Carul mare?

Cu fața-n sus, spre Dumnezeu,
Lăsându-ți capul să se culce
Pe brațul meu,
Te legănam, povară dulce.

Deasupra noastră, un castan
Cu frunze pudic răsfirate
Pentru-a servi de paravan
Iubirilor nevinovate,

Tinzând o ramură-n zadar
Ca să ne apere de stele,
Fusese martor ocular
La toate cele.

Și nu mi-ai spus atunci nimic,
Dar când mi-am coborât privirea,
Un deget mic
Mi-a arătaf Nemărginirea.

Un strop de-argint a lunecat,
Și, cu paloarea-i siderală,
Pe cerul negru a-nsemnat
Un fir subțire de beteală...

THE BALLAD OF A TINY STAR

Can you remember, oh, my love,
An ere long night of silver fair?
You pointed at a star above
In the Great Bear.

Face upward to the Lord you'd go
And cradled down your head onto
My arm, and slow,
My sweet load, I was rocking you.

There was a chestnut tree above,
With leaves discreetly spread out, high,
To shield away from any eye
Innocent love, -

And, putting out his branch in vain,
To keep the stars away from us,
He'd been eyewitness, without pain,
To all the fuss.

And you were uttering no word.
But, when I looked, a finger small
Pointed toward
The everlasting Boundless, all.

A drop of silver slipped from high,
And, with its starry paleness, through
The silent blackness of the sky
A tiny thread of tinsel drew...

Tii minte ce fior străin
Trecu atunci, din constelații,
Prin bluza ta de *crêpe-de-Chine*
Cu aplicății?

Ce vești din cerul depărtat
A nins pe fruntea ta zenitul?
Ce gânduri tainice-ai schimbat
Cu Infinitul?...

Sclipind departe, prin frunziș,
O stea smerită și albastră
Sta singuratică, pieziș
Deasupra noastră.

Și ca un spin,
Cu raza-i rece și subțire,
Mi-a stecurat un gând străin
În visul meu de fericire.

Zicea: – Sub cerul vast și mut
V-a aruncat aceeași soartă
Pe-un strop de lut
Ce-n învărtirea lui vă poartă.

Sărman atom sentimental!
Nu știi tu oare
Că viața voastră-i colosal
De trecătoare?

Zicea: – Mă mir că te-ai gândit
Să-mi cântă o odă.
De când poetii s-au prostit,
Amorul nu mai e la modă.

Do you recall that sudden thrill
And strange, that from the stars did fall
Under your blouse of *Crepe-de-Chine*
Embroidered all?

What tidings, come from yonder sky,
Snow, from the Zenith, on your brow?
What thoughts do you share with the High
And Boundless, now?

Shining through leaves, from far away,
A tiny star, so meek and blue,
Askance and lonely, cast its ray
Above us two.

And, like a thorn,
From its thin ray, full of distress,
A whisper, alien, was born
In all that dream of happiness.

“Beneath the vast sky”, it did say,
“By the same fate you’re thrown upon
This globe of clay,
And in its fatal spin you run.

Poor sentimental atoms, wee,
Aren’t you aware, in all that cant,
That your lives are colossally
Evanescence?”

Then said: “Your thought sounds strange to me
An ode to write.
Since poets are so stupid, see,
Love’s become trite.

Oricum, voi sunteți prea mărunți
Și eu prea mare...
N-ar fi mai bine să renunți
Și să vă duceți la culcare?

Că nu există pe pământ
Mai venerabilă manie
Decât-subt stele jurământ
Pe veșnicie.

Și nu există-n univers
Mai mare crimă
Decât-la coada unui vers –
Să pui o rîmă...

Well, anyway, you are too small,
And I am much too huge for you...
Wouldn't you rather drop it all
And go to bed, you two?

For, there has been on Earth, you see,
No mania more old than to
Swear, 'neath the stars above to be
Forever true.

And there is in the Universe
No greater crime,
Than to the tail of every verse
To stick a rhyme...

PLOUĂ

Pe-aici când plouă, plouă îndesat,
Nu ține ca la noi un ceas ori două,
Că ziua plouă, plouă pe-nserat,
Și când se crapă iar de ziua,-plouă.

În faptul zilei, streșinile plâng.
Pădurea stă plouată ca o curcă.
Natura calcă cu piciorul stâng:
Pe-aici când plouă,-plouă, nu se-ncurcă!

Iar când s-arată soarele sărac,
De după nouri, ca să-ți facă-n ciudă,
N-apuci a scoate nasul din cerdac,
Că până la întoarcere, – te udă.

Există și răstimpuri când se moaie,
Când parcă nu mai toarnă-asa, de sus,
Și cerul, câte-oleacă, spre apus,
Se luminează puțintel-a ploaie.

Atunci se cheamă că e timp frumos
(Măcar că tot mai cade-un pic de bură),
Dar fumul din ogeac se lasă-n jos,
Și porcul umblă tot cu puiu-n gură...

IT'S RAINING...

Here, when it rains, it does rain, heavily,
Not like at home, for just an hour, two,
It rains all day, it rains at nightfall, see,
And when the new day breaks it's raining, too.

At midday, eaves still cry with tears a host.
The world's like a crestfallen turkey-hen.
Nature wakes up with her wrong foot foremost,
Here when it rains, – it rains the best it can!

And if, at last, a wretched sunbeam shows,
Behind the clouds, to spite you, then, I bet,
You've hardly poked out from the porch your nose,
To take a walk, well, till you're back, you're wet.

Yet, there are also times when it will rest,
And when a softer downpour it will feign,
And then the sky, a little, in the West
Will slightly clear – as if forecasting rain.

Then it is said the weather's fine (although
There's still a little drizzle pouring out),
The smoke from chimneys, still, is drifting low,
And pigs still carry straw-blades in their snout*

* In the Romanian popular tradition, when pigs carry straw-blades in their snouts it is a sign of imminent rain.

BACILUL LUI KOCH

*Conferință humoristică în versuri.
Rostită pe scena Teatrului Național
din Iași la un festival
al societății pentru profilaxia
tuberculozei*

*Mult onorate doamne,
Distins auditor!*

La festival când vine, tot omul e dator
S-asculte, înainte de partea amuzantă,
O conferință lungă și foarte importantă.
Conform acestei datini sinistre, aşadar,
Avem între culise un conferențiar, –
Un om cu greutate, un personagiu mare...
Să nu luați aceasta drept o amenințare!

Dar ca să nu planeze asupra voastră vina
C-am neglijat programul,-persoana cu pricina
E gata să vă ţină, un ceas și jumătate,
O conferință gravă de specialitate.
Cum, nu vă pare bine? De ce v-ați întristat?
Mai așteptați o clipă, că doar n-am terminat.

Pe de-altă parte, însă, găsind că-i anormal
Să vă chemăm la teatru...ca să adormiți în stal;
Că somnul, în aceste condiții verticale
Şă-atât de izolate, nu face cinci parale;
Că nimene nu poate pretinde nimănui
Să-nghită festivalul cu conferința lui, –

KOCH'S BACILLUS

*A humorous conference in verse.
First recited on the stage of the National Theatre
in Iași, at a festival of the
society for the prophylaxis of
tuberculosis*

*Most dear and honoured ladies,
Distinguished listeners!*

The task, which on a goer to festivals incurs,
Is that he must needs listen, before the fun he reach,
To someone's very lengthy and most important speech.
So, to this obligation sinister faithfully,
Back-stage awaits a wit from the University,
Full of prestige, importance and greatness and all that...
But, please, for God's sake, don't you consider it a threat!

Lest our good faith should ever be marred by any doubt,
That we have changed the programme, the chap we spoke about
Has ready a most sober discourse on your behalf,
To keep up your attention an hour and a half.
What, aren't you glad about it? Crestfallen why are you?
Bear with me one more instant, because I'm not yet through.

For, thinking matters over, we found it wasn't meet
To have you come right over to doze off in your seat;
Sleep isn't worth a nickel, it is my intuition,
In such an isolated and vertical condition.
'Cause nobody to no one can utter the pretence
To stomach all the festival and, more, its conference.

Din spirit caritabil și din filantropie,
Știind mai dinainte ce toată lumea știe,
Cu voia dumneavoastră ne-abatem de la modă
Și-n loc de conferință, veți asculta o odă.

*Mult onorate doamne,
Distins auditor!*

Subiectul odei mele e-atât de-ngroritor
Că biata-mi Muză, albă de spaimă și uimire,
Când i-am cerut concursul, în loc să mă inspire,
S-a dat pe lângă ușă, a pretextat ceva
Și-a dispărut... adio! M-a părăsit aşa
Cu călimara plină de noapte și de proză.
E vorba de bacterii și de tuberculoză,
E vorba de bacilul lui Koch... Precum vedeti,
Un subiect anume făcut pentru poeti!
O, nu vă fie teamă... și dracul este negru
Când stă să-l zugrăvească un iconar integrul,
Dar...ici un colț de galben și dincolo puțin
Albastru... și pe gură o dungă de carmin, –
Cu toate c-adineaori părea insuportabil,
Din Drac urât și negru devine acceptabil.
(Dar nu fac oare zilnic cucoanele – și ele –
Cam tot același lucru pe propria lor piele?
Ba fac aşa chiar domnii – de genul femeiesc...)

Bacilul despre care aş vrea să vă vorbesc
Se află-aici în sală... și știu că m-ascultă,
Dar nu vrea să-și trădeze prezența lui ocultă.
Intrarea n-a plătit-o fiindcă-i mititel.
Dar unde-i lume multă acolo e și el!
Incognito ca regii și nepoftit pătrunde
În orice fel de casă; îl întâlnesci oriunde:
În berării, pe stradă, la cinematograf;
Îi place să se joace cu alți bacili în praf;

With charitable feelings and with philanthropy,
And of what's common knowledge aware, as you will see,
With your permission, straying a bit from fashion's road,
Instead of any conference, you'll listen to an ode.

*Most honourable ladies,
Distinguished audience,*

So horrid is my subject that, without reverence,
My Muse, grown wan like plaster with terror and with pain,
Instead of inspiration, when asked for help again,
Muttered some pretext to me and, sneaking to the door,
Was gone... adieu! And left me without a word and sore,
My inkwell full of darkness and of the dullest proses.
The ode is on bacteria and on tuberculosis.
It is on Koch's bacillus... As you can clearly see,
A subject duly shaped for the finest poetry!
Oh, don't be scared... The devil himself seems black as night,
If drawn by icon-painters well-minded and all-right,
But... here a bit of yellow and there a bit of blue,
And if you line a little his mouth with carmine, too, –
Though earlier you couldn't have even stood his sight,
Of black and ugly devil, he almost turns all right!
(But don't our selfsame ladies perform, day out, day in,
This very kind of business, upon their very skin?
And, gentlemen, moreover, – those of the female sort...)

The bacillus I now wish to talk about, in short,
Is right here, with us; listening and hearing what I say.
Only his gruesome presence he'll by no means betray.
He hasn't paid to enter, since he's so tiny; yet,
Where there are lots of people, he's present, you can bet!
Incognito as kings are, though never asked, he's there
In any sort of lodgings, you'll meet him everywhere:
In pubs, in streets, at movies, he wallops at his ease
And loves to prank in dirt with the other viruses.

Se duce la plimbare cu trenul, cu tramvaiul,
 Și peste tot se ține de bietul om ca scaiu,
 În fabrică, la școală sau pe trotuar hai-hui, –
 Dar peste tot își vede de-afacerile lui!
 Își dă ades pe credit persoana lui culantă
 Cu o scadență lungă, când nu e... galopantă.
 Regia de tutunuri îi face mult rabat;
 La băuturi spirtoase e cointeresat;
 Din orice-abuz profită... La pândă, invizibil,
 În lupta mare-a vietii e mic, dar e teribil –
 Și chiar atunci când pare că doarme, e deștept,
 La primării el este “consilier de drept”
 Și tare-n atmosfera comunelor urbane,
 E cel mai mare dușman al speciei umane...

Prea onorate doamne!

Când țin acest discurs,
 Dac-ați vedea că intră în sală-aici un urs,
 N-ați năvăli afară prin uși și prin ferestre
 Utilizând cu toții resursele pedestre?
 De ce? Fiindcă-i mare și foarte fioros...
 Bacilul lui Koch însă e mai primejdios!
 Dar fi'ndcă nu se vede și fi'ndcă e prea mic,
 Nu sperie pe nimeni... Să judecăm un pic.
 De-ar fi cât Himalaia ori numai cât aluna,
 Când știi că te omoară, mic-mare nu-i totuna?
 Să-mi spuneți dumneavoastră: ce importanță are
 Când un tâlhar te-mpușcă, dacă e mic sau mare?
 O fi el mic bacilul... da-i rău! Pe lângă el,
 O biată matahală de urs e ca un miel.
 Căți oameni mor, de pildă, în fiecare țară
 Mâncați de urși? Trei-patru...
 Pe când această fiără,
 Acest vrăjmaș de moarte al genului uman

By train or tram he travels and clings like fleas to fleece
 To the unlucky people, in schools, in factories,
 Or straddles past the sidewalks with purpose none but that
 To see about his business implacably. Mind that!
 He'll often lend his person, with patience crediting
 Terms long enough, provided it isn't galloping.
 In the tobacco business, great gainings he pursues
 And also has some interest in alcoholic booze;
 He gains from all the vices... Invisible and wake,
 In life's great fight so tiny, so much he puts at stake!
 And even if he seems to be sleeping, he's in all:
 A “law-abiding counsellor” in any small town hall,
 And, strengthened in the air of the outskirts, there he stays,
 He is the fiend most ghastly of all the human race...

Most honoured ladies,

While I to speak before you dare,
 If we were now surprised by the visit of a bear,
 Wouldn't you rush out, panicked, through windows and through doors,
 Putting to use your utmost pedestrian resource?
 And why all this? For he is so huge and very fierce...
 Yet, Koch's bacillus, really, is worse by far than he's!
 But, since he is so tiny and since he can't be seen,
 He'll frighten no one... Let us on judgement be more keen.
 Huge like the Himalaya, or like an almond, small,
 Big tiny, if it kills you, it's equal, after all.
 Just tell me the importance of smallness or of height
 With robbers who might shoot you, while on your way, at night!
 The bacillus is tiny... but bad! Compare and cower
 A miserable beast of a bear with him, in power.
 How many men, for instance, you think that are deceased
 Eaten by bears, per country? Three-four...
 While this here beast
 Yearly, attacks and plunders not hundred and not ten,

Atacă și distruge pe fiecare an
 Nu zece, nu o sută... ci mii și mii de vieți,
 Și zeci de mii și sute de mii de tinereți –
 Că judecându-l după isprăvile lui crunte
 Și după lăcomie, apare cât un munte!
 Un monstru, un balaur încolăcit în spațiu
 Ce-nghite fără milă, înghite cu nesațiu
 Și tot nu-i mai ajunge, tot nu mai e sătul...

*

Cu voia dumneavoastră, l-am insultat destul.
 Ar fi acum momentul să-l punem subt o lupă,
 Să știm ce formă are și cu se se ocupă?

După savanți și medici ca doctorul Argon,
 Bacilul se prezintă sub formă de baston...
 Dar bolnavii, săracii, spun doctorului Ciucă
 Că lor li se prezintă sub formă de măciucă!
 Ce-i el de fapt? Un zero, un fel de vârcolac
 Nici cât un ou de muscă, nici cât un vârf de ac, –
 Ceva, aşa, cilindric... Regret că nu găsesc
 O cretă și-o tabelă ca să vi-l zugrăvesc.
 S-a zis că face parte din regnul vegetal,
 Dar eu nu cred... fiindcă nu-mi pare natural
 Să fie din aceeași familie cu floarea,
 Să fie văr cu macul și rudă cu cicoarea,
 Cu gingeșă mimoză, cu palidul narcis...
 Ar însemna că-și face familia de râs!
 Nu, nu prea are-alură de plantă-dimpotrivă:
 Ați întâlnit vreodată o plantă agresivă?
 Văzut-ați dumneavoastră o floare sau un pom
 Să sară din grădină și să se dea la om?
 Ori ați putea concepe vreun fel de ciupercuță
 Ce stă să se răpeadă, când nimeni n-o asmuță?...
 Dar, în sfârșit s-admitem că scârba asta mică

But thousands of our men folk, this deadly fiend of man.
 And tens of thousands, hundred of thousands of our youths,
 So big has grown his power, his uttermost abuse,
 That, judging him according to his own deeds, he'll rise
 Attaining heights of mountains, to our puzzled eyes!
 A monster, a fierce dragon that's wringing in the space
 And pitilessly swallows, at an increasing pace,
 And, as he grows more hungry, he never has enough.

*

With your permission, ladies, we'll leave insulting off.
 It would be time to put him under a lens and say
 What his shape is and what is his business every day.

By scientists, like Argon, who know him well enough,
 The shape of our bacillus is of a tiny staff...
 Yet, doctor Ciucă's patients, those wretched devils, claim
 That bacillus and bludgeon in shape are all the same!
 What he's in fact? A zero, an imp, an elfin chip,
 Not bigger than a fly egg or than a needle tip, –
 A cylinder-shaped nothing... I'm sorry I can't find
 A piece of chalk and blackboard, to draw what I've in mind, –
 A vegetal by many he has been thought to be,
 I cannot, though, believe it... For he can't possibly
 Be ranged among the flowers; he cannot be, I mean,
 The cousin of the poppy, to chickories akin,
 Or to the frail mimosa, the pale narcissus tame,
 'Cause his entire family he thus would put to shame!
 No, far from the complexion of plants he is, and, more:
 Have you seen an aggressive species of plant before?
 I ask if you've seen ever a flower or a tree
 Jump from its peaceful garden at people, savagely?
 Could you conceive of something, a kind of mushroom, small,
 That's ready to attack you, when not provoked at all?...
 But, well, admitting even that this small pest, when born,

Ar moșteni-n caracter ceva de la urzică, –
 Nu prea importă regnul din care face parte,
 Cât mai cu seamă felul cum știe să se poarte.
 Distruge-n organisme țesuturile vii;
 Se instalează în trupuri firave de copii;
 Îl poartă-n nas și-n gură aproape-orice persoană.
 Dar el preferă pieptul de fată diafană
 (Deși nu-i prea rezistă nici cei mai mari atleți).
 Și-curios!-el are de mult pentru poeti
 Un fel de slăbiciune...s-ar zice că anume
 Îl place să distrugă ce-i mai de preț pe lume!...
 De obicei, trăiește la umbră. Scos la soare,
 Devine melancolic și câteodată moare.
 Dar nu întotdeauna. Uscat ca o mumie,
 Ades, de supărare, el cade-n letargie,
 Devine colb, se-naltă pe-un strat de aer moale.
 Plutește-n atmosferă...și dând mereu târcoale
 În jurul nostru iarăși găsește un cotlon
 Și căpătând viață-devine iar baston!

Savanții-l studiază făcând din el *culturi*, –
 Un fel de gelatină...un soi de răcituri
 Pe care stau microbii ca-n sânul lui Avram
 Și se-nmulțesc acolo în voia lor...Uitam!
 El, dragoste nu face. Cu omul în contrast,
 Bacilul lui Koch este surprinzător de cast,
 Dar cum se înmulțește atunci? Prin ce minune?
 Prin *sciziparitate* sau prin diviziune:
 Se rupe-ntâi în două... apoi se face-n patru...
 Și-n nouă luni e-n stare să-ți umple acest teatru
 Cu fii, nepoți, nepoate, și socii mari și frați,
 Și veri, și verisoare, și cuscri, și cununați,
 Că nici un fel de babă (de-a lor) n-ar fi în stare
 Să-ți spună a cui este și câte neamuri are!

Inherited behaviours and manners from the thorn, –
 The genus it is part of is immaterial here,
 What matters is his conduct and manners, it is clear.
 It will destroy live tissues in organisms; or
 Infest the fragile bodies of little children: more,
 In any person's nose or in mouths it will occur,
 But the frail lungs of maidens it rather will prefer
 (Although the mighty athletes seldom resist it, too)
 And strange enough for ages it's had a bias true
 For poets... For, intently, without a bit of rest
 He will destroy what under the Sun has been the best! ...
 He dwells in shade. If ever out in the sun he lies,
 He grows so melancholy, at times he even dies.
 But this won't always happen. And, like a mummy, dry,
 Often with so much grievance, in lethargy he'll lie,
 He'll become dust, and, rising on airy layers soft,
 He'll float in air, at random... and, cornering us oft,
 One little soft spot in us for him will be enough
 To come to life, regaining its previous shape of staff.

Him scientists will study, and *cultures* make of him, –
 A kind of jelly... *chaud-froid*, to meet his slightest whim.
 There, in Abraham's bosom, the liberty he's got
 To multiply at random... Oh, I almost forgot!
 He makes no love. With people contrasting utterly,
 Koch's bacillus, so happens, is chaste surprisingly.
 Then, by what marvel does he still breed incessantly?
 By ceaseless subdivision, by *scissiparity*:
 He'll first split up in two parts... then, these two parts grow four...
 And it will fill this theatre in nine months, or before,
 With sons, godfathers, nephews, brothers-in-law and nieces,
 That any hag (of their kind), if even torn to pieces
 Would by no chance be able to tell you on the spot
 Her parents' names or all of the relatives she's got!

Prea onorate doamne!

Doar câteva cuvinte,
Şi-am isprăvit... (v-asigur că nu mi-am pus în minte
Să vă servesc bacilul lui Koch o noapte-ntreagă).

Cum toată lumea ştie, microbul se propagă
Prin aer, prin contactul cu un bolnav în casă,
Prin lapte și prin carne de vacă ofticoasă, –
Dar mai ales sărutul, când cade pe-un teren
Prielnic, răspândește agentul patogen.
Deci n-ar fi rău, fiindcă prudența e de aur,
Să vă feriți din calea acestui mic balaur
Şi orice om cuminte să cugete mai des
Că n-are nici o grabă și nici un interes
Să moară de ftizie... Că poate să-și aleagă o altă maladie*
Sau poate să-și dea singur în cap cu-o cărămidă,
În caz când existența îi pare insipidă;
Dar dacă-i place viața și soarele – atunci
E bine să respecte aceste vechi porunci,
Pe care medicina de-un veac i le prescrie
Şi dumnealui se face mereu că nu le ştie:

Să nu stai toată ziua vârât cu nasu-n scripte,
Iar laptele și carnea să fie bine fripte.
În orice alimente și-n orice băutură
Să puneti acid fenic – nu mult: o picătură...
Şi cel puțin o dată la două săptămâni
Tot omul să se spele pe față și pe mâni...
La poștă sau la gară (și-n orice loc murdar)
E obligat tot omul să scuipe-n buzunar,
Că pe podea nu-i voie decât în caz de boală...
Iar când te duci la teatru sau intri în vreo școală
Şi aerul de-acolo îți pare echivoc,

* Mai sigură, mai promptă și mai puțin stupidă...

Most honoured ladies,

Let me just tell you one more word,
And I'll be off... (Believe me that I am not absurd
To serve you Koch's bacillus all through the night). You know

That through the air this microbe you'll get, and it will grow
Out of a sick man's touching, the meat and milk of cows
Contaminated with it; but that which most allows
The agent to develop are kisses, when they find
The proper field for breeding, so bear it in your mind.
It wouldn't harm, since prudence is golden, that you shouldn't
Come close to this small dragon, as any man who's prudent.
And think it over wisely and oft, without presumption,
That there's no haste or interest in dying of consumption,
That you could choose another and easier disease*
Or smash your skull by means of a brick, if you should please,
If life should seem that worthless; but if you love the sun
And life, – these old commandments you should by no means shun,
Which were prescribed by medicine, long centuries ago
And you, the dear, pretend that you haven't come to know:

Thou shalt not stay all buried in papers all day long,
The meat and milk you're eating – roast thoroughly along.
In any food you're taking, in any drinking cup,
Pour some carbolic acid not much: an itsy drop...
And thou shalt wash your hands and your face, if possible,
At least once in a fortnight; it's indispensable.
In dirty places, stations, post offices, you see,
To spit into your pocket is most compulsory,
Since only the sick people can use the floors to spit.
And when you enter theatres and schools, remember it:
If by some chance you feel that the air is strange to smell,

* Which prompter and much surer and much less stupid is.

E mai recomandabil – să nu respiri deloc...
 Acei ce au bronșită sau tuse măgărească,
 De semenii lor teferi grozav să se ferească!

Să nu-și mai piardă noaptea cu lucruri nepermise,
 Să țină toată iarna ferestrele deschise,
 Iar vara să se ducă la aer, la Sinaia,
 Să steie-nchiși în casă, c-afără-i udă ploaia...
 Pe lângă asta-i bine, când suferi de-anemie,
 Cu propria ta viață să faci economie.
 De nu vrei ca la urmă să te trezești mofuz,
 Evită surmenajul și orice fel de-abuz,
 Rărește-o cu tutunul, mai lasă băutura!...
 Iar dacă, din păcate, vrei să-ți apropii gura
 De epiderma unei persoane de elită, –
 Oricât ar fi persoana aceea de grăbită,
 La locul ce urmează să fie sărutat
 Să dai întâi c-o cărpă muiată-n sublimat.

Ori, ca să fiți mai sigur de viață, eu vă zic:
 Nu sărutați nici mâna, nici gură, nici...nimic!

Stop breathing altogether it's better, what the hell!
 And those who have bronchitis or the convulsive cough
 Should, from their healthy fellows, stay far away enough!

Not perpetrating things unpermitted through the night,
 And staying all the winter with windows open wide;
 And, summers, to Sinaia, to fresh air they should get,
 And stay indoors, for outside the rain might get them wet...
 Besides, if you're anaemic, it's better, I advise,
 If with your dear own life span you do economise,
 If you don't want to wind up regretting but in vain,
 Thou shalt avoid all breakdowns and from abuse refrain.
 Smoke less and cut off drinking! And if you happen to
 Unfortunately wish to bring down your lips onto
 The epidermis of a high dame from the elite,
 No matter of the haste of the one who's doing it,
 The spot designed for kissing should first, at any rate,
 Be rubbed, using a cloth piece imbibed with sublimate.

Or, if you want to spare on your days, hear this one thing:
 Thou shalt not kiss hand either, or lips, or... anything!

JOS CORTINA

Prolog în versuri la piesa *Amantul anonim*

Când se ridică cortina, după cele trei semnale, se-aude
dintre culise:

UN GLAS

Nu-i gata! Jos cortina!

DRACUL

(apărând pe scenă în acest moment, face un semn cu mâna spre culise)

Lăsați-o ridicată!

E foarte greu s-acoperi ce-ai dezvelit odată...

(La rampă)

Frumoase cuconite și domnilor... vă rog
Să suportați, din treacăt, un innocent prolog...
De obicei, prologul e spus de-un domn în frac.
Ce-ați zice de l-ar spune, incidental, un drac?
Un drac adus pe lume de spiritul feeric
Al fantaziei, care sondează-n întuneric
Să scoată la lumină imagini din Infern –
Un drac urât dar Tânăr și, mai ales, modern?
Asemeni lui Mefisto, cu Belzebut identic,
Deși apar pe scenă, sunt foarte autentic.
E drept că nu am coarne vizibile-ndeajuns:
La fel cu dumneavoastră, le port și eu pe-ascuns,
Dar nu vedeți văpaia ce-n juru-mi se revarsă
Și nu simiți prin aer miros de piatră arsă –
Magnetica prezenta a marelui damnat?
Să nu vă pară glumă: sunt drac adevărat.

LOWER THE CURTAIN

A prologue in verse to the play *The Anonymous Lover*

When the curtain goes up, after the three tolls, one can hear
from backstage:

A VOICE

We're still not ready! Lower that curtain!

THE DEVIL

(appearing on stage now, gestures towards backstage);

Leave it there!

Its very hard to cover what you have once laid bare...

(Coming to the front stage)

Dear gentlemen and ladies most lovely... if you please,
A very harmless prologue to bear with, as it is...
A gentleman in dress-coat will do that, usually.
What if it were a devil, now, incidentally?
A devil brought to being by the enchanted ghost
Of fantasy, that's probing the darkness, and can boast
The sight of the Inferno to light again to call, –
A devil plain, but youthful and modern, above all?
Like Beelzebub, identic to Mephistopheles,
Though I'm on stage, I'm genuine, believe me, if you please.
I know you can't see plainly enough my horns, it's true:
Incognito I wear them, at stealth, the same as you.
But can't you see the halo around me that I wear,
And can't you smell the odour of brimstone in the air?
It's the magnetic presence of the Archfiend 'round you.
Don't think that I am joking: I am a devil true.

De la-nceputul lumii dizgrațiat pe veci,
 Trăind doar printre bufniți și printre lileci,
 Am născocit pe vremuri o mie de tertipuri
 Ca să apar în lume subt diferite chipuri:
 Când șarpe, când femeie când pasăre, când țap
 Cu barbă de călugăr și piele de harap...
 Dând răului ispita, păcatului savoare.
 Inteligenței aripi și visului splendoare,
 Am învățat pe oameni cum să trăiască bine.
 Și-am zis: "Lăsați să vină femeile la mine",
 Am instigat savanții să caute-adevărul
 Și-am îndemnat pe Eva să savureze mărul.

De-atunci există-n lume atâtea lucruri bune:
 Violuri, adultere, bătăi, înselăciune,
 Otrava, dinamita, revolverul și tunul -
 De-atunci există-n lume alcoolul și tutunul.
 Păcatele-n tot locul și-au înmulțit răsadul.
 Cei mici - mă trag de coadă; cei mari - umplură iadul.
 Din adevăr savanții au făurit minciuna,
 Escrocii sunt mai siguri decât întotdeauna,
 Iar ale Evei fiice dau buzna în livadă
 Din merele oprite să facă marmeladă!

De-atunci subt mască nouă prin viață mă strecor.
 Pe scena mare-a lumii sunt cel mai bun actor
 Și joc în mii de piese, de cum s-aprinde lampa.
 În lunga-mi carieră eu m-am deprins cu rampă -
 Cunosc atâtea trucuri și trag atâtea sfuri!
 Am apărut și-n teatru de nu știu câte ori.
 În Faust, bunăoară, am obținut succese
 Cu mult mai prețioase decât în alte piese.
 În Lermontov, îmi place un rol de bariton.
 Joc comedie bufă și-adesea de salon.
 Și-am fost și-n teatrul vostru, cu feerii nefaste,

I've been disgraced forever, and, since this world's beginning,
 Among the owls, the serpents, bats, toads, I have been living,
 Yet, I invented thousands of tricks, long time ago,
 That under different faces in this world I could show.
 Now serpent, now a woman, now bird, now goat; I'm seen
 Now with a monk's grey beard, then in an Arab's skin...
 I'm tempting forth the evil; I'm giving zest to sin,
 Wings to imagination and splendour to the dream,
 I've also taught all mankind to live in luxury
 And have professed the urging: "Let women come to me!"
 I've taught the men of science how to the truth to grapple,
 And persuaded Eve she should relish in the apple.

Since then, there have existed good things on Earth, galore:
 Rape, fighting and adultery, cheating and fraud, and, more,
 There's dynamite and poison, the canon and the gun,
 And liquor and tobacco, since then, beneath the Sun.
 Sins multiply at random, in any place they dwell;
 The small fry have to rough it, the big shots are in Hell,
 Of truth, the men of science have hammered up the lie,
 And swindlers, more than ever upon themselves rely,
 And, hastily, Eve's daughters into the orchard cram,
 To pick forbidden apples and turn them into jam!

Since then, under a new mask, sneaking through life I've been,
 For I am the best actor upon the wide world's scene.
 In thousand plays I'm acting, soon as the lamps are lit;
 In my career, so agelong, I have grown used to it
 I know so many tricks and so many strings I pull,
 That countless times I've been there, when theatres were full.
 In Faust, for instance, I had more triumphs, I dare say,
 And much more precious to me, than any other play.
 And in Lermontov, too, the baritone I act.
 I play the farce on both stage and drawing room, in fact.
 And even made ludicrous on this here stage I've been,

Banalizat pe vremuri în şase acte proaste
În care este vorba, ici-colo, de-un cocoş...
Dar mai cu osebire eu nu-mi găsesc reproş
Când joc în redingotă, pe-o scenă fără trapă,
În piesa unui ungur...al cărui nume-mi scapă.

Da, între drac și teatru sunt legături subtile
Ce nu datează numai de trei sau patru zile.
Căci el îmi dă costume, eu, la nevoie, joc.
N-împrumutăm în taină un sprijin reciproc.
Terenul îmi convine; fac intrigă în culise,
Mă furișez prin toate cabinele deschise,
Cobor apoi în sală, și-n lungile antracte
Joc farse inocenței cu penele intacte.
Apar la stal în negru, la lojă-n travesti.
Cucoanele adesea mă binoclează, și
Bărbătii-mi fac cu ochiul...Ușor, ușor străbate
Prin atmosferă caldă un vis de voluptate...
Și fiindcă pentru mine momentul e propice
Să joc în adultere pe-al treilea complice,
Bâtrâni și geloșii mi-aruncă anatemă...

De aceea sper că dracul va deveni emblema
Acestui nou spectacol la care, nechemat
Am apărut pe scenă – dar nu m-am deghizat.

Deci, onorate public, să faci pe dracu-n patru,
Să-mi spui acum și mie: de ce-ai venit la teatru?
E drept că toată ziua te-nvârti ca un surub,
Și poate că-i mai bine aici, decât la club...
Avem și noi la teatru farsori ce joacă drame,
Și-n fiecare lojă câte-un brelan de dame;
E plin de fanti parterul și, după cum vedeti,

Through six acts, by the author of a poor fairy-scene,
In which, at times, a rooster's appearing*... After all,
My greatest piece of acting has been a certain role,
In dress coat, on a stage that's devoid of the flap-door,
By some Hungarian author, whose name I now ignore**...

'Twixt theatre and devil a subtle link there stays,
A link that's lasted longer than only three-four days.
For it has lent me costumes, then asked me, and I played.
We're giving one-another a secret mutual aid.
I love the ground; in side-scenes, sustaining all intrigue,
In dressing-rooms forgotten unlocked, I always sneak,
And during intermissions, descending in the hall,
I'm playing pranks on virtue, its feathers untouched all.
I'm in the stalls, in black gear; in boxes, in disguise;
Dames look at me through glasses and, oftentimes, the guys
Will wink at me, and, slowly, there grows a faint caress
Through the hot air, reminding of sweet voluptuousness...
And, since this very moment auspicious is to me,
That I play the third party in some adultery,
The old ones and the jealous will execrate and scoff...

Therefore, I hope, the devil will be the emblem of
This new show, where, though I'm uninvited, as you've seen,
With no disguise whatever, I stepped upon the scene.

So, honourable public, do your damned best, no shame,
And tell me why the devil to theatre you came.
Its true that, like a top, you are spinning all the day,
That here, perhaps, it's better than at the club to stay...
We, too, have here, in drama, the cheat, sly as a fox,
We also have a trial of queens in every box,
The stalls are full of mashers and, as you well can see,

* A hint at Victor Eftimiu's play, *The Black Rooster*.

** Probably Karinthy Frigyes.

Avem la galerie exofle și valeți;
 Balcoanele sunt pline de cărti amestecate;
 Avem în fundul sălii o-ntreagă facultate
 De inimi mititele ca niște ași de cupă;
 Am instalat afară un casier de crupă –
 Și-avem și noi un chibit, ce nu cunoaște jocul:
 Acela e pompierul, menit să stingă focul.
 La noi e mult mai bine decât la masa verde.
 Aici un om de treabă cel mult își poate pierde
 Bastonul sau galosii, umbrela sau nevasta –
 Dar căți, la urma-urmei, n-o pierd și fără asta?

Pornisem a vă spune doar câteva cuvinte...
 Fiindcă, cu vreo lună sau două mai-nainte,
 Moralitatea-n artă-a fost, pe neașteptate,
 O chestiune gravă de actualitate;
 Fiindcă-n țara noastră (eminamente castă)
 Nici un bărbat pe stradă nu scapă-o vorbă proastă,
 Și orice Galatee, când are-o aventură,
 Se culcă și se scoală tot cu morala-n gură –
 Mă simt în seara asta dator să vă previu,
 Cât este încă vreme (deși e cam târziu,
 Și, poate, multă lume a adormit în sală),
 Că piesa ce se joacă e-o piesă imorală...

Cum? Nu se scoală nimeni să plece?... Curios!

Vă jur că teatrul nostru e-un teatru serios,
 Că piesa de-astă seară, cu scene palpitante,
 În care este vorba de patru, cinci amante
 Și de-un amant de pică, *Amantul Anonim*,
 E-o piesă serioasă...
 Dar ce să mai vorbim!
 De-aș întreba pe cea mai sensibilă cucoană:

It's full of knaves and loafers, up in the gallery;
 All sorts of cards, all mixed up, from the dress-circle peer;
 A faculty entire are sitting in the rear,
 A faculty of heartlets, small as an ace of hearts.
 A cashier sits there, outside, to make the bets at cards
 And, then, we have a *prompter*, who doesn't know the game,
 The fireman, whose task is to put out any flame!
 It's better here than by the green table, we can boast.
 An honest man who comes here, I say, can lose, at most
 His stick or his galoshes, his parasol or wife
 But many people lose her without this, too, in life!

I had set out to tell you just two-three words, no more...
 Because you know that plainly, one or two months before,
 The question of the morals in art grew, suddenly,
 A very serious matter of public novelty.
 Because, in our country (pre-eminently chaste),
 No man will drop a rude word in public, in a haste.
 And any Galathea, who to a flirt does yield,
 Will go to bed and wake up, her mouth with... morals filled, –
 I feel I'm bound to warn you tonight, at any rate,
 While there's still time (although I can see it's rather late,
 And very many people, I think, have dozed away),
 That this here play, now acted, is an immoral play...

What? Nobody will stand up and go?... That's curious!

I swear that this here theatre is very serious,
 The show tonight, containing some very thrilling scenes,
 Whose subject has to do with some four-five mistresses,
 And the *Anonymous Lover*; a knave of spades, it's plain,
 This play is very decent...
 But I need not explain!
 Were I to ask a lady more sensitive: "*Cucoana**,"

* Madam, in Romanian.

"Vrei artă cu morală sau artă cu... havană?"
 În gând, ea mi-ar răspunde: "Vreau artă cu trabuc."
 Deci piesa de-astă seară e-o piesă cu bucluc,
 Dar cum nu pleacă nimeni și toată lumea tace,
 Înseamnă că *Amantul*, aşa cum e, vă place.

Da, știm și noi că teatrul ar trebui să fie
 O școală de moravuri și-un leac de insomnie,
 Un sfânt lăcaș în care un spectator novice,
 Când intră să se dreagă, nu riscă să se strice.
 Mai mult decât atâtă: un teatru-adevărat
 Ar trebui să dreagă ce e deja stricat,
 Să fie-un fel de templu miraculos în care,
 Când intră o femeie, să plece fată-mare!
 Dar ce să facem dacă un teatru ideal,
 Oricât ar fi de pudic și de... Național,
 Nu poate cu de-a sila s-aducă lumea-n sală,
 Și după ce-i ia banii, să facă și morală?
 Căci nici un om cuminte, stăpân pe punga lui,
 Când are gust de pere nu cumpără gutui,
 Iar teatrul, din păcate, cu lumea lui albastră,
 Fiind în legătură cu punga dumneavoastră,
 Cum vreți să țină seamă de prunci sau de școlari,
 Când trebuie să fie pe placul celor mari?

Ș-apoi... vă rog să-mi spuneți, cu gândul în trecut:
 Câți dintre dumneavoastră (pe vremuri, la-nceput)
 Au învățat la teatru deprinderile rele –
 Să bea și să fumeze, să facă toate cele?...
 Când un grăunte Tânăr de grâu sau de neghină
 Înfige-n humă tare un vârf de rădăcină,
 Crezi c-a avut nevoie de dascăl, de dădacă,
 Ori a venit la teatru să-nvețe cum să facă?

S-a supărat Morala și s-a scandalizat

Do you want art with morals, or art with a... Havana?"
 She'd answer in her thought "I want art with a cigar!"
 But, see, the play tonight is more troublesome, by far,
 Yet, since nobody's leaving and you are silent all,
 It means you like the *Lover* the way it is, that's all.

We're all aware what should be a theatre, I'm sure:
 A school of morals, and for insomnia a cure,
 A sacred place, in which a spectator newly come,
 When in for restoration, won't be a rake when gone.
 And, if it claims to be a real theatre, then, more,
 It should restore from pieces all that's been wrecked before.
 A wonder-working temple it should be, so that when
 It's entered by a woman, she leave a maid again!
 Such an ideal theatre cannot exist, for, see,
 However chaste and... National this theatre might be,
 You cannot gather people against their will into
 A hall and moralise them and take their money, too.
 For no wise man who's master of his own purse, and cares,
 Will buy himself some quinces, when he would like some pears,
 Since theatre with all its blue world, unluckily,
 Has a direct connection with your own purse, so, see,
 The kids or pupils how could it take into account,
 When, meanwhile, to the grown-ups it should be paramount?

Then, pray, sincerely tell me, if you think back in time:
 How many of your honours, (erelong, when in your prime)
 Have learned all the bad habits in theatre, – I mean
 Learned drinking or learned smoking or any other sin?
 When a young seed of wheat or of cock-weed, with great toil
 Its tip of root is thrusting into the stone-hard soil,
 D'you think it needed teachers or nannies, or do you
 Believe it came to theatre to learn how it should do?

Morality was shocked and, moreover, raging mad,

Când a văzut pe scenă un pat, un simplu pat...
 Dar, Dumnezeu ne ierte, pe alții și pe mine,
 Noi n-am știut că patul e-un lucru de rușine!
 Ce, credeți că școlarul, oricât de guguman,
 N-a mai văzut pe-acasă un pat ori un divan
 Sau vreo canapeluță nevinovată care
 Evocă cine știe ce întrebuițare?
 Iar dacă patul însuși evocă un mister,
 Atunci... atâtea mese de pe la minister,
 Rămase de pe vremuri, n-ar fi și ele, oare,
 Când le-am aduce-n teatru, demoralizatoare?
 Doar știe toată lumea că un bărbat de stat
 Se culcă și pe masă, când nu există pat...

Când vine-o postulantă frumoasă de la țară,
 Întreb pe Moralescu: "O lași să aștepte-afără,
 Ori o poftești, săracă, să stea pe canapea?"
 Și nu stai câteodată alătorea de ea,
 Ba chiar și mai aproape?
 Atunci, nici canapeaua
 Să n-o aduci pe scenă, că ți-ai găsit beleaua!

În teatrul nostru liber e liber fiecare
 Să intre, când arată biletul de intrare,
 Dar dacă nuditatea ideilor nu-i place,
 E liber să se ducă și să ne lase-n pace.
 Pe câte alte nuduri, ce cad orizontal,
 Ipocrizia pune perdele de cristal!
 Chiar tu, frumoasă doamnă, cu zâmbetul frivol,
 Tu ziua ești un înger, dar noaptea... dracul gol!

Nu căutați în teatru virtuți familiare,
 Nu punetei artei zgardă și visului hotare,
 Lăsați să zboare-n voie usoara Poezie –
 Mai multe orizonturi! Mai multă fantazie!

On seeing that on stage there's a bed, a simple bed...
 But, God have mercy on us, on others and on me,
 We did ignore a bed is a thing of infamy!
 What do you think, a pupil, however great a dunce,
 Has seen no beds or couches at home, by any chance,
 Or then some harmless sofa, which, although used for rest,
 When up on stage, who knows what a usage will suggest?
 Or if the bed itself will evoke some mystery,
 Then... all the used-up tables that in some ministry
 Survive for years, well, wouldn't they, too, produce, in fact,
 The same demoralising, debatable effect
 When brought on stage? For all know that any man of state,
 When there's no bed, can lie on the table... no debate!

Some applicant who's lovely comes from the countryside.
 I'm asking Mr. Morals: you let her wait outside,
 Or, rather, ask the poor thing to rest down on the settee,
 And then, at times, sit by her yourself, as well, I bet ye,
 Or even closer?
 Well, then, the settee you'll as well
 By no means bring on stage, else you're going to get hell!

Our theatre is free, so there is free entrance for
 All people showing tickets that they have paid before.
 But if they do not like the ideas' nudity,
 They're also free to stand up and go and let us be.
 Upon how many other real nudes that fall supine
 Hypocrisy is drawing its crystal curtains fine!
 You, too, my lovely lady, with smiles that will seduce,
 In daytime you're an angel, at night... the naked deuce!

Don't search familiar virtues in theatre. Don't deem
 You could put art on collar , or boundaries to the dream,
 Leave to its flight unbounded ethereal Poetry,
 Give vent to more horizons! And much more fantasy!

Căci e o profanare și o enormitate
 S-arunci un vâl impudic pe biata nuditate,
 Să-mbraci în cămeșuță un înger de Murillo
 Și-n rochie decentă pe Venera din Milo.

(*S-aud bătăi în ușă*)

Cine-i acolo? Intră!

(*Regizorul apare*)

Cu cine-avem onoarea?

REGIZORUL

(*inclinându-se*)

Noi suntem regizorul...
 Și ne-am pierdut răbdarea,
 De când afară noaptea în falduri moi să-șterne,
 Iar tu îndragi pe scenă atâtea baliverne.
 De aceea, înainte de cele trei semnale,
 Rugămu-ne fierbinte întunecimii tale
 Să termine povestea cu morții și cu vii
 Și să se ducă unde (*reverență*) și-a întărcat copiii...
 (*Confidential*)
 E zece fără zece!

DRACUL

(*scoțând ceasornicul*)

E nouă jumătate.

REGIZORUL

Asculta! În depărtare un orologiu bate...
 Vrei să rămâi tu singur aici, ca o momâie?
 Ori poate vrei să-aprindem o boabă de tămâie?
 Nu te-am adus pe scenă să spui Mahabharata.

For its a profanation and an enormity
 To throw a veil of lewdness upon poor nudity,
 To dress up in a nightgown an angel by Murillo
 And force some decent garment upon Venus of Milo.

(*Somebody is knocking at the door*).

Who's there? Come in!

(*Enters the director*)

Who are you, dear sir, if you should please?

THE DIRECTOR

(*bowing*)

I'm the director...
 And we've grown fed up with all these.
 Out, the soft folds of nighttime have fallen long ago,
 While you, on stage, keep blabbering your stuff and nonsense. So,
 Before the starting signal for the third time does toll,
 Your Most Dark Royal Highness, we hotly beg you all,
 Get through this tedious story, of which you are so fond,
 And go to... (*another bow*) Oh, I'm sorry... I meant back of beyond...
 (*confidentially*)
 It's ten to ten already!

THE DEVIL

(*looking at his watch*)

Oh, no, just half past nine!

THE DIRECTOR

But, listen! In the distance, out there, a clock does chime...
 D'you want them off, and will you stand here, on stage, upright?
 Or the Mahabharata you now wish to recite?
 The actors are all ready and all the sets put right,

Decorurile-așteaptă, actorii toți sunt gata,
 Actrițele nervoase, și-au părăsit cabina.
 E timp să se ridice definitiv cortina,
 C-a stat destul lăsată ca o perdea... E ora
 Când nerăbdarea crește în pieptul tuturor:
 Balcoanele fac zgomet se alarmează stalul
 și lojile s-agită...

(*Sonerie între culise*)

Ai auzit? Semnalul!...

(*Îl împinge treptat spre ieșire*)

Piei, drace!

DRACUL

Imposibil.

REGIZORUL

Piei, drace!

DRACUL

Nu-s grăbit...

REGIZORUL

Piei, drace, că s-aprind lumina...

(*Zâmbind spre public*)

În sfârșit!

The actresses are nervous and left their dressers. Nay,
 It's time to lift the curtain, once and for good, I say,
 'Cause for too long it's hung like a shutter put to rest.
 Impatience is now swelling in everybody's breast:
 The balconies are noisy the stalls are raising hell,
 The boxes are all fretting...

(*a bell is ringing backstage*)

Oh! Did you hear? The bell!...

(*pushing him slowly towards the exit*):

Fade, devil!

THE DEVIL

That's preposterous!

THE DIRECTOR

Fade, devil!

THE DEVIL

Not so fast!

THE DIRECTOR

Fade, devil, for the lights are about to start...

(*smiling towards the audience*)

At last!

CUM AM AJUNS POET*

...Eram în clasa a treia primară când am descoperit că pot să fac versuri. Ele mi s-au prezentat la început cu un aer de nevinovăție, ca o jucărie inofensivă - ca oricare alta. Nici nu bănuiam eu pe atunci peste ce pricopseală am dat. Nu știam că microbul literar, când găsește teren favorabil, e destul să-ți pătrundă o singură dată în organism, ca să nu mai scapi de el o viață întreagă, - până când te face statuie...

Aveam pe atunci un coleg de clasă pe care-l chama Stânciuc, un băiețel slab și cu urechile mari, puțin mai mic la statură decât mine - dacă se putea închipui aşa ceva. Într-o recreație, i-am zis lui Stânciuc:

- Vino să-ți spun o poezie, făcută de mine...

Și l-am tras după colțul școalei, într-un loc mai ferit, unde i-am debitat prima mea operă literară, alcătuită din două versuri:

Săriți cu toții, frați români,
Să dăm năvală în păgâni?...

Era o poezie patriotică nu glumă. O făcusem într-un moment de inspirație, după modelul celor din Cartea de cetire. Și eram foarte mândru.

Stânciuc însă nu s-a arătat entuziasmat de loc. El a ascultat versurile mele de vitezie cu un deget în nas și cu ochii după vrăbii. Și, când am isprăvit, a zis numai atâta:

- Ce-mi dai, să nu te spun la domnul?...

Întrebarea asta mi s-a părut atunci, nu știu pentru ce, cu totul lipsită de delicateță.

* Fragment dintr-o conferință publică a lui Topârceanu, devenit apoi prefată la volumul de postume (G. T., *Postume*, București, Cartea Românească, 1948)

HOW I BECAME A POET*

I was in the third grade of primary school when I discovered I could make verse. They came to me, at first, innocently, like a harmless toy - like any other toy. I didn't have the slightest inkling of a suspicion, then, about what I'd taken upon myself. Little did I know, at that time, that it's enough for the literary microbe (provided the ground should be favourable) to penetrate just once into your organism for it to become a lifetime's burden, one that will ultimately freeze you into a statue...

I had, at that time, a classmate, one Stanciu, a skinny little boy with huge ears, somewhat shorter than myself if anything of the kind could be imagined. During a break, I told Stanciu : "Come, let me tell you a poem I wrote..." And I dragged him behind the school building, in a secluded corner, where I bestowed upon him my very first literary work, which consisted of only two lines:

"Brothers, Romanians, jump up all
Shall we upon the Pagans fall?"

It was a patriotic poem. I had minted it on a moment's spur of inspiration, according to the models in the Reading textbook. And I was very proud of it.

Yet, Stanciu showed no enthusiasm at all. He heard out my verses of valiantry, finger in his nose and his eyes after the sparrows. And when I was through, he only said: "What'll you give me not to tell on you ?"...

That question seemed to me, then, I couldn't explain why, completely indelicate.

* A fragment from one of Topârceanu's public conferences, which then became the preface to his posthumous works (George Topârceanu, *Postume*, Bucharest, Cartea Românească, 1948).

Ce era să-i dau? I-am dat imediat o palmă. Pe urmă, dacă nu mă-nșel, am impresia că i-am mai dat una. Dar n-aș putea să afirm cu siguranță, pentru că lucrurile de acest fel se petrec de obicei cam repede, și, la vîrstă aceia, sunt prea obișnuite, ca să mai lase urme în amintire.

În orice caz, aceasta mi se pare până astăzi singura cale mai civilizată pentru lichidarea unui *diferend* literar între un poet de talent și un critic lipsit de bunăvoiță. Cealaltă cale, a injuriilor prin gazete, mi se pare prea barbară.

Dar ambiția de autor e mare lucru. A doua zi l-am invitat din nou pe Stănciuc, să-i mai cetesc o dată poezia cu frații români. Mai știi? Poate că eri n-a fost destul de atent, poate că omul era grăbit, ori n-a putut dintr-odată să-i pătrundă toate frumusețile... Ia să-i mai cetesc eu o dată poezia!

– Ce-mi dai ca s-o ascult? m-a întrebat el din capul locului, privindu-mă cu oarecare neîncredere.

– Îți dau o peniță și doi nasturi, - i-am promis eu, gata la orice sacrificiu pe altarul poeziei.

După cum vedeti, amicul meu Stănciuc, care alcătuia pe atunci tot publicul meu cetitor și profita fără jenă de această situație, a emis în mod spontan o idee mare, o idee pe care statul sau editorii ar trebui s-o pună negreșit în aplicare pentru promovarea literaturii noastre poetice de după războiu: anume, ideia că numai instituind câte un premiu material pentru fiecare cetitor de poezie modernistă, s-ar mai putea să creezi astăzi un public destul de binevoitor, care s-o digere...

Ispitit de mirajul obiectelor de preț pe care i le făgăduisem, Stănciuc a uitat pățania din ajun și s-a învoit să-mi asculte iar poezia.

A ascultat-o însă cu ochii pe păreți și frământând din picioare. Iar când am isprăvit, n-a zis nimic- a întins doar mâna și a așteptat, așa în tacere, ca un om care și-a îndeplinit conștiincios obligația, să-i dau ce i-am promis.

E inutil să vă mai spun cât de tare m-a scârbit gestul acesta. Si cum nici un poet nu poate admite că e lipsit de talent, că dă vina pe lipsa de gust și de neînțelegere a publicului dacă n-are succes,

What was I to give him ? I gave him, immediately, a slap. Then, if I'm not mistaken, I think I gave him one more. But I couldn't tell for sure, because such things will usually happen in a jiffy and, at that age, are too frequent to leave any traces in one's memory,

In any case, this has seemed to me, to this day, to be the most gentlemanly method of settling the literary dispute between a talented poet and a hostile critic. The other manner, that of swearing at each other in the press, seems too barbaric.

But an author's ambition is a big thing. The next day, I once more invited Stănciuc to a reading of my poem about the Romanian brethren. Who can tell ? He hadn't been attentive enough, maybe the man had been in a hurry, or he just couldn't palatalise in a gulp all that beauty... So, let's read the poem to him once more!

"What'll you give me if I listen ?", – he asked from the very outset, looking at me distrustfully.

"A nib and two buttons", I promised, ready for any sacrifice on the altar of poetry.

As you see, my pal Stănciuc, who was at that time my only reading public and took shameless advantage of the situation, had spontaneously spat out a glorious idea, an idea which both the state and editors should apply with no hesitation in order to promote our post-war poetic literature. The idea is that only by instating some material reward for any reader of modernist poetry could one round up, these days, a public with enough good will to stomach it...

Lured by the mirage of the valuables I had promised him, Stănciuc forgot the other day's incident and agreed to listen to my poem again.

Listen he did, but his eyes still strayed on the wall, while his feet were stomping. And, when I was through, he said no word he just put out his hand and waited silently, like a man who had conscientiously fulfilled his chores, that I give him what I had promised.

Useless to say how nauseating this gesture had been. And, as no poet will admit he has no talent, but will rather blame his lack of success on the public's lack of taste and understanding, I took

m-am consolat și eu cu gândul că sunt poet prea mare ca să pot fi înțeles de contemporanul meu.

Totuși, întâmplarea aceasta, petrecută chiar la începutul carierei mele literare, m-a descurajat și m-a îndepărtat pentru multă vreme de literatură.

A doua descurajare mi s-a întâmplat mai târziu, prin clasa a patra de liceu, după ce am luat contact pentru prima oară cu poezia lui Eminescu și am început din nou să scriu.

D-voastră știți cum e poezia lui Eminescu. Peste tot, numai lună. Aproape că nu există poezie de-a lui, în care să nu fie vorba și de lună. Cetind pe Eminescu, nu-i de mirare că, după câtăva vremi, devenisem și eu lunatic de-a binele și mă ocupam în toate scriurile numai cu luna, în loc să-mi vad de carte.

Dar lună singură, fără dragoste nu prea merge-nici în poezie, nici în viață. Ca să-mi tihnească luna, m-am simțit, aşadar, obligat să mă îndrăgostesc și eu de vreo iubită cu păr de aur și să regret dragostea pierdută, înainte de a o fi început, suspinând pe aceeași ulicioară, ca-n Eminescu. Dar n-am găsit la repezelă nici o fată de seama mea, care să fie blondă și să prezinte destule garanții de seriozitate pentru rolul ce voiam să-i încredințez.

Și-a căzut păcatul tocmai pe-o femeie măritată, o cucoană serioasă și cu trei copii, singura femeie din anturajul meu care se brodise să aibă ochi albaștri și părul oxigenat, ca să semene cu "copila" din *Luceafărul* sau cu castelana din *Scrisoarea a doua*.

Și numai decât am început să-mi înnegresc toate caietele de școală cu versuri pline de lună, dedicate acelei "copile" cam majore, acelei fete de împărat (măritată cu unul de la poștă). Îar într-o bună zi, mi-am luat inima-n dinti și m-am dus să-i citesc iubitei personal câteva poezii... V-am spus că eram pe-atunci o scârbă mică de băiat, în clasa a patra de liceu. Nici prin minte nu putea să-i vie cucoanei cam unde vreau eu să bat, cu luna. Dar când, în sfârșit, a înțeles despre ce-i vorba și că ea este aleasa inimii mele, s-a indignat, săracă, aşa de tare, că m-a luat imediat de ureche și m-a dat afară.

La asta nu mă așteptam.

some solace myself in the thought that I was too great a poet to be understood by this one contemporary of mine.

Yet, this incident that happened at the very dawn of my literary career discouraged me and turned me away from literature for a long time.

The second piece of disappointment came later, when I was a fourth-grader or so in middle school, after my first contact with Eminescu's poetry, which made me commit pen to paper again.

You all know Eminescu's poetry. It's moon all over. There's almost no poem of his that shouldn't contain some moon, as well. No wonder that, reading Eminescu after some time I had become a complete lunatic myself and all my writings rather dealt with the moon than with my homework.

Still, only the moon and no love is not of much avail in either poetry or life. So that, to get a better taste of the moon, I also felt bound to fall for some fair-locked sweetheart and to mourn for my lost love, before I had even found it, sighing on the same narrow little lane that Eminescu wrote about. But I couldn't find, on the spur of the moment, any girl of my age who should be a blonde and present enough guarantee of seriousness for the part I was going to bestow upon her.

And it so befell then that the apple of my eye became a married woman, a serious dame who had three children, the only woman I knew who happened to be blue-eyed and bleached-haired, so as to resemble the "maiden" in *Hyperion* or the queen in *The Second Epistle*.

So that, I quickly began to scribble my school notebooks full with moonlit verse, all dedicated to that "child" who was rather of age, to that princess (married to a post office clerk). And, one day, I even braced up and went in person to read some of my poems to my beloved... I told you that I was, at that time a little imp of a fourth-grader. The woman didn't have the slightest idea about what I was drawing at, moon and all. But when she finally understood what it was all about and that she was my chosen one, she grew so indignant, the poor woman, that she grabbed me by the ear and threw me out.

Purtarea astă inexplicabilă a iubitei nu se potrivea deloc cu felul în care credeam eu că se petrec lucrurile după cele cetite în Eminescu.

Prin natura ei mai delicată decât a bărbatului, prin însăși situația ei de idol adorat, femeia ar trebui să fie înțelegătoare pentru poezie.

Căci între femei și poeti a existat, de când lumea, un fel de înțelegere ocultă și o mare simpatie.

Încă din Evul Mediu, când era atâtă barbarie pe lume și atâtă întuneric, frumoasele castelane erau foarte iubitoare de poezie și încurajau literatura.

Bărbății lor, știți dumneavoastră, plecau la cruciadă... Cruciada I-a, cruciada a II-a, crucida a III-a... Plecau să lupte împotriva păgânilor și lipseau cu anii. Ce erau să facă ele în vremea astă? Încurajau trubadurii. Iar trubadurii cântau isprăvile cruciaților și-i ridicau în slăvi după fiecare expediție ca să le dea gust să mai facă una... Așa se explică, după părerea mea, că s-au întâmplat pe vremea aceea atâtea cruciade și atâtea fapte mărețe de vitejie.

A fost o vreme cum nu se poate mai favorabilă pentru poeti.

Vremile moderne sunt mai prozaice după cum mi-a dovedit-o doamna despre care vorbeam adineaori. Purtarea ei față de mine m-a descurajat. Îmi ziceam că dacă nici femeia iubită nu-mi apreciază versurile, ce era să mai aștept de la alții? Și m-am lăsat iar de literatură, nu însă înainte de a-i fi dedicat o ultimă strofă, de despărțire:

Te-am iubit o lună-ntreagă,
Dar ca luna m-ai trădat,
Azi te las, adio, dragă,
Ești femeie, sunt bărbat...
Proaste versuri!

Și să mai zici că un sentiment puternic poate să țină loc de talent... și de inspirație.

Dar ce este poezia, dacă nu sentiment?

De la discuțiile stârnite de un articol al abatului Brémond, a rămas stabilit că poezia este fiorul inefabil pe care-l simte omul,

I hadn't expected this...

The unexplainable conduct of my beloved was by no means in accordance with what I had expected reading Eminescu.

By her more delicate nature, by her very situation of a worshipped idol, a woman should be more apt to understand poetry.

For, from times immemorial, there has been between women and poets a sort of occult communion and a great sympathy.

Since the Middle Ages, when the world was so barbaric and dark, beautiful princesses have been very fond of poetry and have encouraged literature.

Their husbands, as you know, would go on crusades... The I-st, the II-nd, the III-rd Crusade... They would leave to fight the pagans and would stay away for years on end. What were women to do in the meantime ? They would encourage minstrels... And the latter would sing the crusaders' feats and praise them to heaven after each expedition, so as to give them the zest for yet another one... This explains, in my opinion, the fact that so many crusades and acts of bravery took place in those times.

Those were the times for poets.

Modern times are more prosaic, – as the lady I was just speaking of had just proved to me. Her conduct had discouraged me. I was asking myself what I was to expect from others, if not even my beloved appreciated my poetry. And I again quit literature, still, not before dedicating to her another last disparaging stanza:

For a month I have loved you
Like the moon you cheated, then,
Now I leave you dear, adieu,
You're a woman, I'm a man.
Poor lines !

And some still say that a strong feeling can replace talent... and inspiration.

But what else is poetry if not feeling ?

Ever since the dispute stirred by one of Abbe Bremond's articles, it has been settled that poetry is the ineffable thrill one

în contact cu misterele realității încunjurătoare și ale universului întreg.

Cu alte cuvinte, poezia ar fi o stare sufletească.

Dar cuvântul poezie mai are pentru noi încă un înțeles, mai precis. Când zici: *Am citit o poezie și mi s-a părut bună*, asta nu însemnează: *Am citit o stare sufletească și mi s-a părut foarte reușită...*

Poezia, în înțelesul obișnuit și clar al cuvântului, este arta versurilor, adică o artă specială, cum e pictura, muzica, arhitectura.

După această definiție, nimeni nu te împiedică să te înfiori și să cazi în extaz în fața universului; dar ca să fii poet, trebuie să scoți din acei fiori ceva, o operă de artă concretă. Să n-ai cumva pretenția să admirăm numai fiindcă ai căzut în extaz, aşa, de unul singur. Îți mai trebuie și darul de a ne face, cu ajutorul cuvintelor, să simțim și noi ce-ai simțit tu, să ne înfiorăm și noi puțin. Dacă nu toți, măcar ici-colo câte unul, mai slab de înger. Abia atunci se cheamă că ești poet, când ai realizat concret o poezie, adică o operă de artă literară propriu-zisă, mai mult sau mai puțin interesantă nu atâtă după subiectul ei înalt, cât după mijloacele ei.

Și să nu uităm, când e vorba de o poezie de gen, oricât de izbutită, că nu se pot scoate din ea concluzii și definiții variabile pentru toată arta poeziei. Căci e vorba atunci numai de o ramură a artei poetice, care mai are și alte ramuri, deopotrivă de importante pentru omul lucid și cultivat, care nu se complacă în exercițiul copilăresc al ierarhizării genurilor după natura emoțiilor pe care le exprimă. În artă nu există gen superior și gen inferior; există numai opere izbutite sau încercări avortate. Puterea de expresie e totul.

Fie că explorezi terenul tragicului, fie că-l explorezi pe acela al comicului, nu materialul de care te-ai folosit ci numai calitatea realizării decide singură, de valoarea artistului literar.

Să nu mă întrebați aşadar pe mine de fiori metafizici. V-aș răspunde că-simt, poate, mai adânc și mai des decât specialiștii lor. Dar nu încerc să-i transmit nimănui. Mai întâi, pentru că ei

feels at mysteries of the surrounding world and of the entire Universe.

In other words poetry is, allegedly, an emotional state.

Still, the word poetry holds for us yet another, more concrete meaning. When one says: *I've read a poem and it seemed good* this does not mean at all: *I've read an emotional state and it seemed a success...*

Poetry, in the usual and sheer meaning of the word, is the art of verse, – that is, a special art, such as painting, music, architecture.

By such a definition, anybody may be thrilled and in ecstasy in front of the Universe: but in order to be a poet you should turn that thrill into something, into a concrete work of art. Don't, by any means, claim to be admired only because you've been ecstatic, just like that, on your own. You also need the gift to make us, by means of words, feel what you've felt, too, share a bit of that thrill. If not all of us, at least one, here and there, of the most mawkish. Only then can you call yourself a poet, when you've made up a concrete poem, that is a literary work proper, which can be more or less interesting, not as much in point of its elated subject, as in point of your own means.

And let us not forget, when such poetry is involved, however good it may be, it cannot yield conclusions and definitions valid for the entire art of poetry. In such cases, only one branch of the many branches poetic art contains is involved. Still, a lucid and cultivated man will give to each of the former the same weight, since he does not indulge in the childish exercise of taxonomizing literary genres according to the emotions they express. There is no superior or inferior genre in art; there are only works and abortive attempts. Everything lies in the power of expression.

Whether you explore the tragic or the comical, it is not the raw material you have used but the quality of the achievement that decides on the value of the literary artist.

Do not question me, then, about metaphysical thrills. I'd answer I can feel them, maybe more deeply and more often than the specialists in them. But I'm not striving to transmit them to

mă privesc pe mine, personal, și cel mult pe amicii mei de aproape, ca orice sentiment intim; al doilea, pentru că aceasta e specialitatea pe care mi-am ales-o în arta scrisului. Genul versurilor moderniste, mi s-o fi părut un gen față de care cititorul e înclinat spre indulgență sau indiferență. Când citește o poezie pe care n-o înțelege, el își zice:

Așa o fi simțit poetul...

Și se culcă.

Eu mi-am ales un gen puțin mai spinos, în care cel din urmă cititor te poate controla și poate să-și dea seama dacă ai izbutit ori nu.

Iar dacă unora nu le place genul, nu-i nici o pagubă. Rar un om întreg căruia să-i placă toate genurile de artă, când opera e bună. Unuia îi place numai poezia gravă și drama sau melodrama; altul preferă strălucirea unei fantezii mai sclipitoare și comedie sau farsa. Unuia îi plac lărmile, altuia mandarinele. De ce să ne sfădăm pentru gusturi? Nimic nu mi se pare mai nepoliticos față cu aproapele, decât pretenția, uneori aşa de răstătă, a câte unui cronicar literar de-a noștri, care vrea să-ți placă tot ce-i place lui și nimic altceva.

După cele două înfrângeri despre care v-am vorbit prima cu Stănciuc, a doua cu luna altul în locul meu s-ar fi lăsat pentru totdeauna de literatură.

Eu însă m-am încăpățanat...

Va să zică, nu e bine să-ți exprimi sentimentele prea de-a dreptul în versuri mi-am zis eu, mai târziu; nu e bine să te dăruiești cu totul. Dacă sentimentele tale personale n-au nici o valoare pentru alții, de ce să-ți etalezi sufletul cu naivitate sub ochii semenilor tăi?

Din acel moment am început să fiu mai precaut, să mă ironizez, eu cel dintâi, înainte de a mă ironiza alții; să-mi iau în râs propriile sentimente și, puțin, pe ale altora.

Cu primele balade umoristice pe care le-am scris (căci Parodiile au venit mult mai târziu), am început în sfârșit să am și eu oarecare succes, în cercurile prietenilor.

others. First, because they only concern myself and, at most, my closest friends, like any intimate feeling; secondly, because this is not what I chose to do in the art of writing. Modernist poetry might have seemed to me a genre that rather stirs the reader's lenience or indifference. On reading a poem he cannot understand, the latter might say to him:

Maybe that's the way the poet felt...

And goes to bed.

I chose a less intricate genre, in which the last of readers is able to check on you and can realize if you've succeeded or not.

And if some people don't like it, no bones broken. Seldom does there exist a man of integrity who should like all genres when the work is good. One likes only serious poetry, drama or melodrama; another prefers the glamour of a more brilliant fantasy along with comedy or farce. Some people like lemons, others tangerines. Why quarrel on taste? Nothing seems to me more impolite towards your fellow human but the often so high-pitched pretence of some of our literary reviewers who want you to like what they like and nothing else.

After the two defeats I told you about, one with Stanciuc, the second with the moon, anybody else in my stead would have quit literature for good.

Yet, I grew even more stubborn...

So, then, it is not meet to express your feelings in verse in too straightforward a manner, – I said to myself later on; giving yourself away completely is no good. If your personal feelings are worth nothing to others, why should you naïvely wear your heart on your sleeve, in front of your fellow humans?

Since then, I started being more cautious, self-ironical before others could be so to me; to mock my own feelings as well as, to some extent, those of the others.

I finally started reaping some success in front of my friends with my first humorous ballads (the *Parodies* came much later).

Una din acele bucăți un răspuns la niște versuri ale poetilor, iluștri pe atunci, Anghel și Iosif a ajuns nu știu cum în mâna lui Anghel... și de acolo, m-am trezit cu ea în paginile «Vieții Românești» de unde am și primit în curând un onorar cât se poate de substanțial.

Acest din urmă amănunt, mai cu seamă, m-a încurajat din cale-afără!

Așa am intrat în corespondență cu d. Ibrăileanu, care, după una din acele balade, mi-a telegrafiat un singur cuvânt: *Bravo!*

Pot însă să vă mărturisesc d-voastre acum, că, dl. Ibrăileanu s-a înselat. Balada aceea era cât se poate de proastă, căci eu nu cunoșteam aproape deloc meșteșugul scrisului.

Ce păcat că un scriitor trebuie să-și irosească cei mai frumoși ani ai vieții ca să învețe pe cont propriu meșteșugul, să reia *da capo* experiența și să redescopere cu trudă ceea ce a descoperit altul înaintea lui.

Ce păcat că un Caragiale moare, ducând cu el în mormânt tainele incomparabilei lui arte ce păcat că n'avem o școală specială de artă literară!

Literatura e o artă specială. Și, când e vorba de specializare, toată lumea e de acord că ea cere și presupune o pregătire specială. Dar e de mirare că publicul admite pentru toate celelalte arte, fără excepție, necesitatea unei pregătiri serioase iar pentru arta literară, nu.

Și statul însuși cade în această eroare curioasă.

El cheltuiește milioane cu întreținerea școlilor de Arte Frumoase, dar nu înfințează nici măcar o catedră de tehnică literară ca și cum literatura ar fi o artă urâtă și n-ar merita nici o atenție din partea lui. Statul mai cheltuiește alte milioane cu întreținerea conservatoarelor de muzică și declamație și nici prin minte nu-i trece cât de utilă ar fi o instituție similară pentru pregătirea scriitorilor de mâine, ca și cum un actor sau o actriță

One of those pieces a reply to the then illustrious poets Anghel and Iosif* landed, God knows how, in Anghel's hands... and from there into the pages of *Viața Românească*** from where I soon collected substantial royalties.

This final detail especially encouraged me more than anything else!

So that I started exchanging letters with Mr. Ibraileanu who, after reading one of those ballads, wired back to me only one word: *Bravo!*

Between us, now, I must confess that Mr. Ibraileanu was wrong. That ballad was as bad as can be, since I had no idea, at that time, of the craft of writing.

What a pity that a writer has to waste the most beautiful years of his life to learn this craft on his own, to live over, from the beginning, the experience and to rediscover with a painstaking effort what so many discovered before him.

What a pity that a Caragiale*** dies, taking with him the secrets of his incomparable art to his grave, – what a pity that we do not have a special school of literary art!

Literature is a special art. And when it comes to specialization, everybody agrees that it requires and implies a special kind of training. But the puzzling part is that the public admits for all the other arts, with no exception, the necessity of serious training yet, not so for the literary art.

And the state itself is subject to this curious error.

It will spend millions keeping up the Fine Arts School, omitting to set up at least one department of literary technique as if literature were an ugly art and didn't deserve any of its attention. The state spends other millions on keeping up the music and theatre conservatories and cares nothing about how useful a similar institution would be for training the future writers,

* Dimitrie Anghel and Șt. O. Iosif, who wrote for a while together under the pseudonym A. Mirea, and whose book, *The Kaleidoscope*, was famous at that time.

** One of the greatest literary magazines of the time, whose chief editor was Garabet Ibrăileanu, an outstanding critic and novelist.

*** The greatest playwright, perhaps, in Romanian literature.

cât de mare, care există în mod palpabil numai cât timp e Tânără și frumoasă, dar pe urma căreia nu rămâne nimic palpabil după moarte, ar însemna infinit mai mult decât un scriitor de aceeași talie, de pe urma căruia tot rămâne câte ceva în zestrea nepieritoare a neamului, chiar dacă moare omul înainte de vreme.

Îmi veți obiecta, poate, că nici o școală din lume n-ar putea scoate poeți și prozatori de talent, din niște oameni fără talent. Așa e. Dar cel puțin i-ar învăța gramatica.

Așa nici școlile de Arte Frumoase nu pot scoate un pictor de valoare dintr-un om fără aptitudini speciale. Dar asta nu înseamnă că trebuie să le desființăm.

Și parcă, fără talent nu se poate? E bun și talentul, nu-i vorbă, că uneori te ajută la scris. Dar dacă Dumnezeu nu îți-a făcut această înlesnire, te mai ajută și singur la nevoie.

Zic unii dintre confrății mei binevoitori că n-am talent... Apoi tocmai asta-i mândria mea! Cu talent, cine nu știe să scrie? Dar ia să te văd fără talent, să faci ce-am făcut eu...

Confrății care vorbesc așa despre mine, nici n-au idee ce elogiu imens îmi aduc, fără știrea lor. Ei lasă să se înțeleagă că natura m-ar fi înzestrat ca pe nimeni altul, dacă am putut eu să fac numai cu capul, ceea ce dumnealor nici cu talentul nu sunt în stare să facă.

Ca s-o dreagă, ar trebui acum să spună:

E plin de talent, săracu...

În definitiv, nu prea are importanță ce scrii. Important mi se pare numai rezultatul...

Am să vă povestesc cum am scris, pe vremuri, una dintre cele mai cunoscute balade ale mele.

Eram pe atunci la București, când primesc într-o zi o telegramă de la Viața Românească: „Trimite niște versuri”.

N-avem nimic gata. Și tocmai în ziua aceea, trebuia să-mi schimb și domiciliul. Prin urmare, încă de dimineață a început să ploaie... Trebuie să fi observat și dumneavoastră că niciodată nu plouă atâtă ca-n zilele când se mută oamenii.

– as if an actor or an actress, however great (and who palpably exist only while they are young and beautiful, but leave nothing palpable behind), meant infinitely more than a writer of the same importance, behind whom there still remains something of the immortal tradition of the nation, even if the man has died before his time.

You'll perhaps object that no school in this world could breed poets and prose writers of talent out of untalented people. But at least it would teach them some grammar.

Neither do Fine Arts schools make a man with no special inclinations become a valuable painter. But this does not mean they should be closed.

As if one couldn't live without a talent! Talent is good, no objections about that, since at times it will help you write. But if God hasn't given you this facility, you'll manage by yourself as well, if need be.

Some of my benevolent fellow-writers say I have no talent... Well, this is where my pride lies! Anyone can write with a talent. But try doing what I have done without it...

Those who speak about me this way have no idea what an enormous tribute they bring to me without their knowledge. They imply that nature has bestowed upon me an uncanny gift; if I could do only with my mind what they cannot do even with their talent.

To make amends, now, they should say:

He's full of talent, poor devil!

After all, it does not matter what you write. What matters, I think, is the impact of it...

I will tell you now how, long ago, I wrote one of my most popular ballads.

I was in Bucharest at that time and, one day, I received a telegram from *Viata Romaneasca*: *Send some verse!*

I had nothing ready for publishing. And I was also to move on that very day. Consequently, since early morning, – it had started raining... You must have noticed that it never rains so hard as on the days when people move.

Uneori, când hotărârea de a mă muta mi-o luam brusc, când Dumnezeu nu prindea de veste la vreme ce am eu de gând, ploaia începea atunci, pe loc. Iar dacă lucrul era hotărât mai de mult, atunci începea să ploaie cu o săptămână înainte. Și-o ținea aşa, zi și noapte, ca să nu apuc eu a mă strecura cumva furiș, printre picături...

De data asta, stam cu bagajele în mijlocul odăii, așteptând una din două: sau un moment de inspirație, ca să scriu versurile cerute, sau o clipă de acalmie în prăpădul de afară, ca să mă mut. În această cumpănă, doamna Schwartz, proprietăreasa mea, aștepta și ea cu destul interes, să vadă încotro se înclină balanța.

În sfârșit, momentul de acalmie pe care-l pândeam s-a produs. Ploaia s-a oprit ca prin farmec nu se știa bine pentru câtă vreme, înainte ca eu să fi apucat a scrie un singur vers. Trebuia să mă grăbesc. Am zvârlit condeiul cât colo și m-am repezit asupra bagajului.

– Da ce, te duci? m-a întrebat madam Schwartz, cu regret.

– Da... Rămâi sănătoasă, cucoană, că-mi iau geamantanul și plec! i-am strigat eu din prag.

Și numai decât am băgat de seamă că, fără voia mea știută, făcusem ca din greșală două versuri...

Două versuri care se confundau cu expresia naturală, ne-meșteșugită, pe care viața însăși mi-o adusese pe buze în acel moment culminant al despărțirii, și care rezumau toată situația cu atmosfera și cu tonul ei afectiv, fără un cuvîntel, fără o virgulă de prisos...

M-am dus la noua mea locuință și am isprăvit acolo *Balada chiriașului grăbit*, începută pe drum. Și parcă cineva din afară, un demon familiar, îmi dicta versurile la ureche, unul după altul. Dar să nu vă închipuiți că eu le transcriam aşa, ca o dactilografă, fără să mă amestec. Din contra, mereu îl întrerupeam, îi făceam observații și-l corijam: Versul asta nu sună tocmai bine... aici ar trebui parcă alt cuvânt... nu vezi că imaginea asta e forțată?

Iar El ținea seamă de fiecare observație. Și dacă s-ar fi supărat atâtă pagubă! Aș fi renunțat la colaborare și mi-aș fi văzut de treabă, singur.

George Topârceanu

Sometimes, when I decided abruptly to move and God didn't find out in due course what I had in mind, the rain would start that very moment. And if the decision was older, then it would start raining a week before. And it would go on raining cats and dogs, day in, day out, lest I should have the time to somehow sneak away when it wasn't on guard...

This time I was standing, luggage packed, in the middle of the room, waiting for either of the two to happen: for a moment of inspiration, that I might write the verse I had been asked for, or for an instant of calm in the deluge outside so that I could move. Between the two alternatives, Madam Schwartz, my landlady, was waiting too, with some interest, to see to which side the balance would incline.

Finally, the pause in raining I had been waiting for occurred. It stopped pouring as if by some miracle only God knows for how long before I had the chance to write a single line. I had to hurry. I threw the pen away and rushed upon my luggage.

What, are you leaving? Mrs. Schwartz regretfully asked.

Yes... Farewell my dear madam, I'm sorry, but I'll take my luggage and go! I shouted at her from the doorstep.

And, it immediately dawned on me that, unawares, I had produced two lines as if by mistake...

Two lines that were one with the natural, unpolished expression life itself had brought up on my lips at that climactic moment of parting and which summed up all the situation with its affective atmosphere and tonality, not one word, not a comma too much.

I moved into my new lodgings and there I finished *The Ballad of the Hasty Tenant*, which I had started on the way. And I wrote it as if someone from outside, a familiar demon, had been dictating the lines in my ear, one after the other. But do not imagine that I only transcribed them like a typist, with no contribution of my own. On the contrary, I kept meddling into this demon's work, making remarks and correcting him: *This line doesn't sound quite good... maybe another word would go better here... can't you see this image is far-fetched?*

And he would take every remark into account. And, had he grown upset, – so much the worse for him! I would have given up the collaboration and would have seen to my job alone.

George Topârceanu

Cuprins

<i>STUDIU INTRODUCTIV / AN INTRODUCTORY STUDY</i>	6 / 7
<i>1. Despre acei minunați poeți minori și literaturile lor marginale /</i>	
<i>1. About those wonderful minor poets and their marginal literatures</i>	8 / 9
<i>1.1. Despre „refuzul” Capitalei / 1.1. On the rejection of the capital</i>	8 / 9
<i>1.2. Despre „marginalitatea” marginalității / 1.2. Concerning the “marginality” of marginality</i>	18 / 19
<i>2. Despre umorul tragic și tragicul temperat de umor / 2. About the tragic humour or the tragic tempered by humour</i>	24 / 25
<i>3. Despre clasicul „sine die” sau clasicul „bodie” / 3. About the classical „sine die” or the classical „bodie”</i>	34 / 35
 PREFĂȚĂ / A PREFACE	38 / 39
<i>RAPSODII DE PRIMĂVARĂ / SPRING RHAPSODIES</i>	40 / 41
<i>BALADA MORTII / THE BALLAD OF DEATH</i>	46 / 47
<i>RAPSODII DE VARĂ / SUMMER RHAPSODIES</i>	50 / 51
<i>BROAŞTELE / THE FROGS</i>	60 / 61
<i>ACCELERATUL / THE FAST TRAIN</i>	64 / 65
<i>BALADA POPII DIN RUDENI / THE BALLAD OF THE PRIEST IN RUDENI</i>	68 / 69
<i>RAPSODII DE TOAMNĂ / AUTUMN RHAPSODIES</i>	74 / 75
<i>BALADA UNUI GREIER MIC / THE BALLAD OF A CRICKET WEE</i>	86 / 87
<i>BALADA CHIRIAȘULUI GRĂBIT / THE BALLAD OF THE RUSHING TENANT</i>	90 / 91
<i>AL. DEPĂRĂȚEANU: VARA LA ȚARĂ /</i>	
<i>AL. DEPĂRĂȚEANU: SUMMER IN THE COUNTRYSIDE</i>	96 / 97

<i>TH.SPERANȚIA: CÂINELE OVREIULUI /</i>	
<i>TH. SPERANTIA: THE JEW AND THE DOG</i>	104 / 105
<i>UN ÎNCEPĂTOR DE TALENT: APOSTROFE LA LUNĂ / A BEGINNER FULL OF TALENT: APOSTROPHES TO THE MOON</i>	108 / 109
<i>STROFE DE IARNĂ / WINTER STANZAS</i>	110 / 111
<i>ODĂ SOBEI MELE / ODE TO MY STOVE</i>	114 / 115
<i>T. ARGHEZI: BLESTEME / TUDOR ARGHEZI: CURSES</i>	118 / 119
<i>CIOARA / THE CROW</i>	124 / 125
<i>OCTOMBRIE / OCTOBER</i>	132 / 133
<i>PRIMĂVARĂ / SPRING</i>	134 / 135
<i>LA PAȘTI / AT EASTER</i>	138 / 139
<i>BALADA CORBILOR / THE BALLAD OF RAVENS</i>	140 / 141
<i>ÎN JURUL UNUI DIVORȚ / AROUND A DIVORCE</i>	142 / 143
<i>BALADA UNEI STELE MICI / THE BALLAD OF A TINY STAR</i>	152 / 153
<i>PLOUĂ / IT'S RAINING...</i>	158 / 159
<i>BACILUL LUI KOCH / KOCH'S BACILLUS</i>	160 / 161
<i>JOS CORTINA / LOWER THE CURTAIN</i>	174 / 175
 <i>CUM AM AJUNS POET / HOW I BECAME A POET</i>	190 / 191